

Razvoj Slovenske vojske

Slovenija je kot samostojna država enega od svojih temeljnih ciljev, vključitev v zvezo Nato, že uresničila, drugega, postati članica Evropske unije, pa bo v naslednjih dneh. Članstvo v teh dveh velikih mednarodnih asociacijah je zahtevalo veliko dela, veliko sprememb ... tudi in predvsem v miselnosti. Te spremembe so zanesljivo najbolj vidne na obrambnem področju, natančneje pri Slovenski vojski. Ob teh dveh prelomnih trenutkih smo generala Ladislava Lipiča prosili za nekaj misli.

Generalmajor Ladislav Lipič
Načelnik generalštaba

Geostrateški in varnostni položaj Slovenije kot mlade države, ki si je sama, z lastnimi silami izbojevala samostojnost, je bil v prvih letih samostojnosti dokaj zapleten. V začetku je pretila neposredna nevarnost poizkusa ponovnega posega in vrnitve jugoslovanske vojske na območje Slovenije. Z eskalacijo jugoslovanskega konflikta, predvsem v Hrvaški ter Bosni in Hercegovini, je nastala velika nevarnost širjenja in prenosa konflikta tudi na ozemlje Slovenije. Tudi ravnanje sosednjih držav ob bistvenem poslabšanju razmer v regiji ni bilo jasno. To so bile realne nevarnosti, ki so neposredno ogrožale varnost in ozemeljsko celovitost Slovenije.

Zaradi zapletenega geopolitičnega in varnostnega položaja je Slovenija tudi po letu 1991 zadržala koncept totalne obrambe, ki je temeljil na zmogljivostih celotne družbe, obrambi državnega ozemlja po smereh in v globini ter številčno močni, vendar pretežno rezervni vojski. Vojska se je delila na dve namenski strukturi: manevrske sile, namenjene delovanju na celotnem slovenskem prostoru, in prostorne strukture, ki je bila namenjena pretežno za delovanje na ožjem prostoru. Doktrina delovanja na strateški in operativni ravni je bila defenzivna, na taktični pa ofenzivna. Po letu 2000 se je izboljšala večina geopolitičnih dejavnikov naše države, tako da Slovenija uživa dokaj visoko stopnjo varnosti v razmeroma nestabilnem širšem varnostnem okolju. Obkrožena je s sosedami, ki so članice zveze Nato oziroma so partnerice Nata - PzM ali pa so nevtralne. Tako ni več neposredne ogroženosti ozemlja Slovenije od katere koli sosednje ali druge države. Z angažiranjem mednarodne skupnosti na Balkanu so se razmere v tem delu Evrope umirile in tudi s te strani ni več neposredne nevarnosti širjenja in prenosa konflikta na ozemlje Slovenije. Z vstopom v EU in Nato bo Slovenija vključena v zanesljiv sistem mednarodne kolektivne varnosti, ki bo Sloveniji, tako kot drugim članicam, zagotavljal visoko stopnjo varnosti in zanesljivo pomoč ob vojaškem ogrožanju naše države. Seveda pa se z vstopom v navedene integracije od Slovenije in s tem tudi od Slovenske vojske pričakuje primeren in zanesljiv prispevek. Slovenska vojska je na zgodovinski prelomnici; potem, ko je v letu 1991 izpolnila svojo zgodovinsko poslanstvo ter z vojaško zmago podprla in omogočila osamosvojitve Slovenije in nato uspešno vojaško zavarovala razvoj mlade države, se pred Slovensko vojsko postavljajo novi izzivi in zahteve. Velike spremembe v varnostno-političnem okolju, izboljšave vseh elementov geostrateškega položaja naše države ter skorajšnja vključitev v zvezo Nato in EU, narekujejo radikalne reforme Slovenske vojske in pripravo za uspešen prevzem nove vloge v prihodnosti.

Ključne spremembe, ki opredeljujejo novo orientacijo in nov značaj Slovenske vojske, so:

- prehod iz samostojnega izvajanja nacionalne obrambe v kolektivno obrambo in delovanje v zavezništvu,
- prehod iz koncepta obrambe pred agresijo in neposrednim napadom na ozemlje države v koncept preventivne obrambe pred nevarnostmi, ki ogrožajo ali bi lahko ogrožale varnost držav zaveznic in s tem tudi Slovenije,
- prehod iz bojevanja izključno na prostoru države v bojevanje izven državnega ozemlja v širši regiji in svetu,
- prehod iz masovne, rezervne vojske, ki je temeljila na mobilizacijskih zmogljivostih, v majhno, učinkovito, pretežno poklicno vojsko, z visoko reakcijsko sposobnostjo ter
- prehod iz organiziranosti za predvidenega nasprotnika za znan prostor v organiziranost, ki temelji na zmogljivostih.

Pri načrtovanju organizacije Slovenske vojske je treba upoštevati nov zmogljivostni profil, ki izhaja iz novih razmer, poslanstva in nalog Slovenske vojske. Nova organiziranost Slovenske vojske omogoča razvoj, izboljšanje in vzdrževanje vseh tistih ključnih operativnih zmogljivosti, ki podpirajo uresničevanje glavnih nalog Slovenske vojske v nacionalni obrambi in omogočajo zanesljivo sodelovanje v zavezništvu.

Nov zmogljivostni profil zagotavlja:

- strateško mobilnost - premestljivost,
- visoko taktično mobilnost,
- visoko stopnjo varnosti - zaščite,
- pravočasno razpoložljivost,
- učinkovito delovanje - ognjeno moč,
- vzdržljivost - trajnost delovanja,
- učinkovit C2 in
- učinkovito izvidniško obveščevalno dejavnost.

Sprememba varnostnega položaja v regionalnem in globalnem pogledu ter priprave Slovenije na vključevanje v EU in Nato terjajo od Slovenske vojske radikalne notranje spremembe ter prilagajanje novim razmeram in potrebam. V Slovenski vojski že nekaj časa poteka preoblikovanje. Tako je SV v zadnjem času uresničila nekaj zelo pomembnih projektov:

- zmanjšanje številčnega stanja s 74.000 v letu 2000 na 24.000 pripadnikov v letu 2003,
- prenehanje služenja vojaškega roka,
- začetek intenzivne profesionalizacije in
- začetek prostovoljnega usposabljanja za obrambo države.

Kljub hitremu tehnično-tehnoškemu napredku in uveljavljanju novih, sodobnih in zmogljivih bojnih sistemov ter opreme v Slovensko vojsko ostaja še naprej človek vojak naš najpomembnejši dejavnik in kapital. Zato je eden od temeljnih ciljev reform Slovenske vojske usmerjen k zagotavljanju visoko usposobljenih, pripravljenih in motiviranih pripadnikov, ki bodo lahko izpolnili zaupane naloge v nacionalnem in mednarodnem okolju. Potrebne so ustrezne normativne spremembe, s katerimi bodo na novo opredeljeni vojaška dolžnost in status poklicnega vojaka ter nov pristop k izvajanju kadrovske funkcije. Posebno pomembne pa so spremembe v miselnosti pri razumevanju položaja poklicnega vojaka, ki izhaja iz bistveno spremenjene vloge Slovenske vojske, tako znotraj vojaške organizacije kot tudi širše, v celotni slovenski družbi.

Tudi nova vloga in organiziranost ter poslanstvo Slovenske vojske so namenjeni temeljni nalogi Slovenske vojske, to je zagotavljanju vojaške varnosti in podpori interesov Republike Slovenije. Spreminjajo se samo metode in način delovanja, ki se prenaša s samostojnega obrambnega delovanja, izključno na ozemlju države, na delovanje v zavezništvu, v celotnem spektru nalog, predvsem zunaj državnega ozemlja. Ta naloga je še bolj zahtevna in zahteva nov pristop, nove zmogljivosti, novo organiziranost, predvsem pa novo znanje pripadnikov Slovenske vojske.

Vsebina

OBRACUN DELA	
Srečko Lisjak znova predsednik	4-7
NAŠ POGOVOR	
Povezuje nas veteranstvo	8-9
IZ DELA ZVVS	
Od 22. do 23. številke	10-11
VAŠE PISMO	
Mačehovsko do svojih, velikodušno do tujih, Zahvala, Vabilo in Pismo	12
ČISTA RESNICA	
Enakopravnost pa takšna, Samo za hec, čeprav je res	13
MEDNARODNA DEJAVNOST	
Prizadevati si moramo za boljši svet	14-17
Zasedanje evropskega komiteja v Zagrebu	17
NAŠE KORENINE	
Ustanovitev Društva generala Maistra Priekije in Pomurja	18
ZGODBE IZ NAŠE VOJNE	
"banana korpus", 8. po hod po turistični poti Popravek	19
DA NE POZABIMO	
Zbornik Čas odločitve	1990-1991/20
V SPOMIN	
Umrl je Ivan Starina, bojevnik s Kuma, zadnja žrtev vojne za Slovenijo	21
Zapustili so nas veterani	22-23
IZ DOPISNIŠKE BELEŽKE	
Povezuje jih odgovornost	24
Vedno več je članov	24
Aktivno radgonsko veteransko združenje	24
Delovno srečanje veteranov	25
Zbor veteranov OZVVS Bela krajina	25
Veterani opravili pomembno delo	25
Predolgo čakanje na dopolnitve veteranskega zakona	26
Zbor dravogradskih veteranov	26
Srečanje "slovenskih družin"	26
Letni zbor veteranov v Krškem	27
Zborovanje pomurskih vojnih invalidov	27
Svetinova sta praznovala	28
Nikoli vas ne bomo pozabili	28
Obletnica boja na Tislu	28
Drugi pohod veteranov v Vrbo	29
Izlet v Gornjo Radgono	29
Končno imajo društveni prostor	29
Vabilo OZVVS Ljubljana	29
ŠPORT	
Oba naslova v Velenje, S tekmovaljem počastili tri obletnice	30
UMETNIŠKA SNOVANJA	
Duh bojevnika v sliki, kipu in pesmi	31
PREBERITE	
Pomembno je, da si se odzval klicu domovine	32-33
VOJAŠKO OROŽJE IN OPREMA	
Irkut po zahodnih tirmah	34
Zastoj v pogajanjih	35
Francozi so dobili tretje sokolje oko	35
Vietnamci posodabljajo svoja letala	35
VETERANOV (H)UMOR	
Karikature	36
KRIŽANKA	
Nagradna križanka	37
OBJAVE	
Pravilnik o nošenju veteranske obleke	38
REKLAME	
Kje imajo veteranske skupine 10-odstoten popust	39
Zdravilišče Rogaška	40

Fotografije na naslovnici Vrhnika

Izdajatelj: Predsedstvo Zveze veteranov vojne za Slovenijo, p. p. 2780, Rojčeva 16, 1110 Ljubljana; tel.: (01) 524 26 88; matična št.: 1211293, davčna št.: 200075715; P. R. NLB - posl. Moste, Ljubljana, št.: 02012-0089693246. Odgovorni urednik: Jože Čibej. Člani uredništva: mag. Rina Klinar, Bojan Kuntarič, Mirko Kržišnik in Jože Kuzman. Zunanja sodelavca: Milan Alašević (karikature in aforizmi), Cveto Erman (križanka). Grafični prelom: Luxuria, d. o. o., Ljubljana; tisk: SET, d. d., Ljubljana; naklada: 18.250. Po mnenju Urada vlade za informiranje se za glasilo Veterana skladno s 7. točko 25. člena Zakona o davku na dodano vrednost (Ur. list RS, št. 89/98) za nosilce besede, slike in zvoka obračunava davek na dodano vrednost po stopnji 8%. Skladno s 1. točko 12. člena so plačniki davka na dodano vrednost davčni zavezanci, ki opravijo promet blaga in storitev, od katerega se obračunava in plačuje DDV. Prispevke za naslednjo številko VETERANA pošljite na naslov: ZVVS, uredništvo glasila "Veteran", Rojčeva ulica 16, p. p. 2780, 1001 Ljubljana. Nepodpisanih prispevkov ne objavljamo.

Prispevke za naslednjo številko Veterana obvezno pošljite na računalniških disketah 3,5" v urejevalniku Word for Windows.

ISSN 1580-4518

Karte bodo v naših rokah

Minilo je poldrugo leto po praškem vrhu zveze Nato in Slovenija je postala polnopravna članica zveze. Težko pričakovani trenutek je za nami. Še nekaj dni nas loči od podobnega dogodka, ko bomo postali polnopravni člani Evropske unije.

To sta bila dva cilja, o katerih smo sanjali, ko smo začeli našo osamosvojitveno vojno. V času, ko smo se z orožjem v roki branili pred agresijo jugosoldateske, je bila naša želja po kolektivni varnosti, ki jo zagotavlja Nato za vse članice, neki zelo oddaljen cilj. Pa vendar smo zmogli trnovo pot do cilja. Danes smo ponosni. Ko pogledamo na preostali del nekdanje države, ki ima sicer članstvo v zvezi opredeljeno kot cilj, vidimo, kako daleč so še od cilja. Kako nerealni so v ocenah lastne pripravljenosti. Premalo se zavedajo, da deklarativno govorjenje o demokraciji, tržnem gospodarstvu in človekovih pravicah ni dovolj. Potrebna so dejanja. Potrebna sta trdna volja in trdo delo. Treba je prepričati članice zveze in jim dokazati, da smo sposobni izvajati politiko zavezništva. Nam je to uspelo v dokaj kratkem času. Seveda bo nekoč to uspelo tudi njim.

Veterani vojne za Slovenijo smo sodelovali pri vključevanju naše države v Nato v vseh fazah. Osamosvojitvena vojna je bila temelj. Začetek. In potem se je delo nadaljevalo v vseh fazah. Zelo pomemben je bil naš prispevek v pripravi na izvedbo referenduma o vključitvi, saj smo odločno izrazili naše stališče o popolni podpori članstvu v zvezi. Nismo držali fig v žepu kakor nekateri. Tudi po naši zaslugi bo Slovenija bolj varna. Postala je članica elitnega "kluba", v katerega si tako želi vstopiti marsikatera država.

Pa še to. V soboto, 20. marca, je bil na Vrhniku glavni zbor naše zveze. Pomemben za našo organizacijo, saj smo izvolili novo vodstvo. Zvezo veteranov vojne za Slovenijo so s prisotnostjo počastile vse veteranske organizacije. Naš gost je bil načelnik GŠSV generalmajor Ladislav Lipič. Pozdravila sta nas državni sekretar na Ministrstvu za obrambo dr. Tomaž Čas in župan Občine Vrhnika. Le predstavnikov Ministrstva za delo ni bilo. Ni bilo torej predstavnikov našega resornega ministrstva. Lahko bi zamahnili z roko in rekli: "Saj smo navajeni!" In res smo navajeni, saj jih po navadi ni na naših prireditvah. Njihov odnos do naše zveze odseva tudi v delitvi proračunske pogače. Smo nujno zlo. Opozoriti pa jih moramo, da so jeseni volitve in takrat bodo karte v naših rokah.

Jože Čibej

DELEGATI GLAVNEGA ZBORA ZVVS IZBRALI VODSTVO ORGANIZACIJE ZA NASLEDNJE MANDATNO OBDOBJE

Srečko Lisjak znova predsednik

V Domu Ivana Cankarja na Vrhniki se je v soboto, 20. marca, na rednem letnem srečanju sestal Glavni zbor Zveze veteranov vojne za Slovenijo. Delegati iz 54 območnih združenj VVS so pregledali opravljeno delo v minulem štiriletнем obdobju, razrešili stare organe in izvolili nove. Za predsednika so delegati znova izvolili polkovnika Srečka Lisjaka, ki ga je podprlo 65 delegatov, za njegovega protikandidata Janeza Lesjaka, sicer župana Občine Grosuplje, pa je glasovalo 34 delegatov, dve glasovnici sta bili neveljavni. Za generalnega sekretarja so delegati znova izvolili Jožeta Kuzmana.

Letošnji glavni zbor je potekal v Cankarjevem domu na Vrhniki.

Glavni zbor se je začel s pozdravom predsednika ZVVS Srečka Lisjaka, ki je nagovoril zbrane delegate in prisotne goste. Sledil je kulturni program s slovesnim veteranskim dejanjem in pozdravi gostov. Zbor je najprej pozdravil predsednik OZVVS Vrhnika - Borovnica Jože Molk, nato župan Občine Vrhnika Marjan Rihar, državni sekretar na Morsu dr. Tomaž Čas, načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalmajor Ladislav Lipič, predstavnik ZZB NOB Tone Poljšak, predsednik Zveze društev vojaških invalidov Slovenije Ivan Pivk in generalni sekretar Zdrženja Sever Franc Bevc.

Po izvolitvi delovnega predsedstva je predsednik Verifikacijske komisije Jože Molk podal

Glavni zbor je vodilo delovno predsedstvo, v katerem so bili Jože Čibej, Štefan Šemrov, Rudi Smodič in Ljubica Lija Debeljak.

poročilo o številu prisotnih delegatov. Od skupno 102 delegiranih je bilo prisotnih 91 delegatov OZVVS, od 21 članov Predsedstva ZVVS pa 17 članov - skupno torej 108 delegatov. Tako je bila zagotovljena sklep-

čnost in glavni zbor je lahko nadaljeval delo.

Pri obravnavi dnevnega reda je predsednik Pokrajinskega odbora Gorenjske Janez Koselj predlagal, da bi se pred volitvami na kratko predstavila oba kandidata za predsednika ZVVS. S to spremembo so se delegati strinjali in jo potrdili.

Izčrпно poročilo predsedstva

Poročilo o delu Zveze veteranov vojne za Slovenijo v minulem obdobju je Srečko Lisjak razdelil na dva dela, in sicer je v prvem govoril o letu 2003, v drugem pa o minulem štiriletnem mandatnem obdobju.

»V preteklem letu so razne afere in dogodki v naši družbi odsevali tudi v naši stanovski veteranski organizaciji,« je

poudaril Srečko Lisjak. »To je popolnoma razumljivo, saj smo del te družbe kot posamezniki s svojimi cilji, željami in pričakovanji. Organizacija kot celota pa v tej družbi živi, se razvija in uveljavlja. Veliko je bilo dogodkov, ki so neposredno vplivali na naše medsebojne odnose, tako posamezniki kot med članicami in znotraj njih. Trdim, da smo s strpnim dialogom uspešno reševali različne poglede in želje, sprejemali kvalificirane in pravilne odločitve v dobro več-

Uspešno delo je delegatom zaželel tudi načelnik GŠSV generalmajor Ladislav Lipič.

V imenu Morsa je delegate pozdravil državni sekretar dr. Tomaž Čas.

ine. Nismo dosegli vsega, smo pa veliko. Morda bi lahko dosegli še več, vendar je naša ocena, da so bili dosežki optimalni in prilagojeni času, zmožnostim in če hočete, sposobnostim.

V preteklem letu je bilo veliko načrtovanih, pa tudi nenačrtovanih dejavnosti, ki so zaznamovale naše delo in delovanje. Mislim, da ni treba naštevati vseh dejavnosti, prizadevanj in dosežkov, analizirati, iskati krivice in zaslužne, ker je edino pogled naprej ključ do uspeha. V vseh teh dejavnostih ste bili vi vsi bolj ali manj vključeni neposredno ali posredno.«

Izdelani vsi normativni akti organizacije

Po besedah Srečka Lisjaka predsedstvo ugotavlja, da ima ZVVS izdelane vse potrebne akte za svoje delovanje skladno z Zakonom o društvih. Vse pravočasne pobude in predlogi za spremembo oziroma dopolnitev normativnih aktov so bili obravnavani na ustreznih telesih društva ter skladno z odločitvami večine sprejeti ali zavrnjeni. Število registriranih OZVVS v preteklem letu se je povečalo za dve združenji, tako da ZVVS sedaj tvori 54 samostojnih društev. Število pripadnikov veteranske organizacije se je v preteklem letu povečalo za več kot 1500 članic in članov. Tako ima ZVVS sedaj 21.215 veterank in veteranov. Predsednik je opozoril, da nedopolnjene evidence oziroma nespremenbe osebnih podatkov povzročajo velike težave in nepotrebne stroške tako pri distribuciji položnic kot pri pošiljanju glasila Veteran.

V poročilu je Srečko Lisjak omenil dve zahtevi. Prva je v zvezi z novoustanovljenim veteranskim društvom OZVVS Mesta Ljubljana ob že obstoječi OZVVS Ljubljana. Predsedstvo meni, da je ustanovitev nove organizacije na istem prostoru nepotrebna in ni skladna s Statutom ZVVS. Razdelitev večjih OZVVS na manjše predsedstvo ZVVS podpira, vendar na podlagi razmejitev prostorov delovanja. V nasprotnem primeru bodo s stihijskim ustanavljanjem

Stari in novi predsednik Srečko Lisjak med branjem poročila o delu ZVVS v minulem mandatnem obdobju

njem društev na določenem prostoru ustvarili anarhijo. Pobuda sekcije MSNZ, ki se nanaša na vgraditev tretjega podpredsednika ZVVS v organizacijsko shemo zveze, je vsekakor legitimna. Postavlja pa se vprašanje spremembe veljavnega Statuta ZVVS in smotnosti oziroma pravnoformalne opredelitve, da je predsednik sekcije MSNZ po avtomatizmu tretji podpredsednik ZVVS. Predsedstvo ZVVS je zavzelo stališče, da morajo biti vsi organi zveze voljeni. V imenu predsedstva je Srečko Lisjak predlagal, da glavni zbor imenuje ali pooblasti predsedstvo ZVVS za imeno-

vanje odbora za zgodovinsko dejavnost, ki bo kvalificirano, organizirano in aktivno deloval pri ohranjanju in populariziranju dejavnosti in dogodkov

Zakon o veteranih še vedno nespremenjen

»Uveljavitev dogovorjenih sprememb določil Zakona o vojnih veteranih smo v preteklem letu namenili posebno pozornost. Pripravili smo vse potrebne pisne predloge za uveljavitev sprememb. Ubrali smo vse potrebne demokratično možne poti, osebne in prijateljske vezi za spremembo in uveljavitev dogovorjenih sprememb zakona. Kljub obljubam in zagotovilom resornih organov in predstavnikov zakonodajne in izvršilne oblasti nismo še prišli

Na Vrhniki se je od 123 članov glavnega zbora zbralo 108 delegatov. Sklepnost je bila zagotovljena, zato je zbor lahko delal.

v parlamentarno proceduro. Predsedstvo se ni vdalo, boj se nadaljuje, očitno pa je, da bo trajal dalj, kot smo mislili in upali. Morda bi nam že uspelo,

če bi se kot organizacija opredelili do določene politične opcije, vendar bi potem izgubili svojo kredibilnost. Izgubili bi glavno nit in smer našega obstoja, ki je bila zgrajena v obdobju 1990–1991, nestrankarska in nepolitična.« je med drugim povedal Srečko Lisjak. »Predsedstvo se je s konkretnim predlogom vključilo v obravnavo sprememb in dopolnitev zakona o obrambi. Naš predlog predvideva priznanje beneficirane delovne dobe za vse pripadnike stalne sestave TO.«

Članstvo se stalno povečuje, zaposlena pa sta le dva

V nadaljevanju se je dotaknil števila zaposlenih, saj sta na zvezi samo dva profesionalca - generalni sekretar in poslovna sekretarka. Tako število zaposlenih na zvezi ne sledi povečanju števila članstva, organiziranosti, potrebam in pričakovanjem. Glavni problem so nezadostna finančna sredstva, ki bi omogočila okrepitev strokovne službe. Predsedstvo meni, da bo treba strokovno službo zveze okrepiti in tako zagotoviti boljše delovne razmere vsem organom ZVVS. Temelj za boljše delovanje strokovne službe in tudi organov bodo tudi ustrežnejši prostori. Postopek za njihovo pridobitev že teče.

Srečko Lisjak je spregovoril tudi o glasilu Veteran. Predsedstvo meni, da uredniški odbor uspešno deluje in zagotavlja ustrezno kakovost, obseg in obliko glasila, ki potrjuje svoje poslanstvo. Meni, da bo treba zaradi aktualnosti in odzivnosti preiti vsaj na dvomesečno izdajanje. Seveda se vse ustavi pri denarju.

S sekcijo svojcev padlih v vojni za samostojno Slovenijo zveza sodeluje skladno s potrebami, z željami in tudi z njihovimi pričakovanji. Organizacija srečanj je postala že tradicija, ki predstavlja potrebno vez in oporo pri reševanju najrazličnejših potreb in problemov.

V preteklem letu je ZVVS razvila in sprejela obliko ter vsebino obeležja, s katerim so poenotili zaznamovanje objektov, v katerih so se dogajali ključni dogodki vojne za samostojno-

Slovenijo. Izdelavo orodja bo financirala ZVVS, naročilo in plačilo pa sta v pristojnosti OZVVS. Centralni register se bo vodil v strokovni službi ZVVS.

Posebna skrb praporščakom

Lani so že tretjič organizirali urjenje veteranskih praporščakov. Udeležilo se ga je 70 praporščakov in njihovih namestnikov. Razen nekaterih izjem so že vsi oblečeni v slovenske veteranske obleke. Sprejeli in izdelali so poseben znak za praporščake, ki so si ga vsi s požrtvovalnim delom zagotovo zaslužili.

Znotraj tega področja dela je treba omeniti znamenovane pomembnih dogodkov vojne za samostojno Slovenijo in praznovanje jubilejev na lokalni in državni ravni. Srečko Lisjak je omenil le največje: 17. maj – dan ZVVS z odkritjem znamenja slovenskemu rodoljubu (ob tem so s Slovenci iz zamejstva izdelali poseben spominski kovancec, ki je bil na tej slovesnosti podeljen našemu članstvu), 26. oktober – dan odhoda zadnjega vojaka JLA iz Slovenije, veteranski ples in komemoracija ob dnevu spomina na mrtve.

Na področju skrbi in pomoči socialno ogroženim članom so v preteklem letu na podlagi Pravilnika o dodeljevanju solidarnostne pomoči dodelili pomoč 15 članom. Skupno je bilo dodeljeno 672.500,00 tolarjev denarne pomoči. Organizirano pravno pomoč je lani uporabilo 45 članov. Večina zadev se je nanašala na upokojevanje in statusne zadeve. Za organizirano pravno pomoč je bilo lani porabljenih 925.332,00 tolarjev.

Po besedah Srečka Lisjaka je bilo lanske finančno poslovanje, tako prihodki kot odhodki, uravnoteženo, to je razvidno tudi iz finančnega poročila za leto 2003. Zaradi zmanjšanja sredstev v višini 3,6 milijona tolarjev iz državnega proračuna, do katerega je prišlo v zadnji četrtini leta, in dejstva, da zvezi ni uspelo pridobiti obljubljenih sponzorskih sredstev v višini 2,5 milijona tolarjev, so se zmanjšala sredstva na strani

prihodkov. To je bil vzrok, da se je zveza nepričakovano znašla v likvidnostnih težavah. Te so trajale vse do prvega nakazila iz proračuna v začetku marca 2004.

Šport in rekreacija postajata sestavni del organizacije

Lani je zveza ob pomoči nekaterih območnih združenj organizirala vrsto tekmovanj. Na njih so sodelovale 86 ekip iz 31 OZVVS, 6 ekip veteranskih društev Združenja Sever in 3 ekipe veteranov iz Hrvaške. Vseh tekmovanj so se udeležile ekipe iz OZVVS Ruše, Radovljica – Jesenice, Kočevje in Domžale. Sedem območnih združenj ni sodelovalo v nobeni panogi.

»Pri tem segmentu našega dela in dejavnosti želim poudariti potrebo po dokončni določitvi športnih tekmovanj, ki naj bi bila tradicionalna in bi potekala v spomin na dogodke iz vojne za samostojno Slovenijo. Glede rekreacije in športa so lani iz posameznih okolij prihajali tudi pomisleki o smotrnosti in potrebi organiziranja teh dejavnosti. Predsedstvo je prepričano, da so te dejavnosti potrebne,« je povedal Srečko Lisjak.

Na volitvah je bil Srečko Lisjak prepričljivo znova izvoljen za predsednika ZVVS.

Sodelovanje z drugimi veterani

Področje sodelovanja je Srečko Lisjak v poročilu razdelil na dva dela: sodelovanje v domovini in sodelovanje zunaj Slovenije. Za sodelovanje s sorodnimi organizacijami v domovini je menil, da je dobro in da zagotavlja potrebe in želje članov ZVVS tako na lokalni kakor na državni ravni.

Spomenik neodvisnosti

Vsi pokončni narodi tega sveta, ki so si v svoji zgodovini ustvarili lastno neodvisno državo, imajo v svojih glavnih mestih kak spomenik (ali trg ali kakšno drugo veličastno znamenje) svoje neodvisnosti.

Po ducatu let neodvisnosti in pred vstopom v EU bi bil skrajni čas, da tudi Slovenci dobimo v glavnem mestu svoje države kak tak opazen znak svojega ponosa.

Ta želja zagotovo živi v slehernem zdravem slovenskem srcu, zato naj ji prislusnejo Parlament, Vlada in Predsednik te države.

Predlagam vsem državljanom RS, zlasti vplivnim posameznikom, društvom in ustanovam, da podprejo to pobudo in jo naslovijo na vladne institucije, ki naj do vstopa Slovenije v EU potrdijo tak primeren sklep.

Naj živi samostojna, neodvisna država Slovenija!

Na dan samostojnosti, 26. 12. 2003

Tone Kuntner

Veterani so bili kot organizacija vedno odprti za vse oblike sodelovanja, ki temelji na spoštovanju dosežkov in posledic, različnosti nastanka, razvoja in pričakovanj, vendar izven političnih vplivov in političnega povezovanja. Sodelovanje lahko temelji čisto na stanovskem organiziranju in delovanju. Kot zgled dobrega sodelovanja v Sloveniji je Srečko Lisjak navedel sodelovanje z Ministrstvom

ranske federacije, ki je dobro in zagotavlja prepoznavnost ZVVS v tej veliki veteranski asociaciji.

Uspešno prejšnje mandatno obdobje

V nadaljevanju je predsednik ZVVS Srečko Lisjak naredil inventuro preteklega štiriletnega obdobja in poudaril, da je bilo uspešno. »Kljub nekaterim poskusom preprečitve smo uspešno izpeljali preoblikovanje organizacije iz združenja v zvezo. To je nedvomno velik dosežek, če primerjamo različne institucije v naši državi, ki se preoblikujejo že več kot desetletje. V tem obdobju je naše članstvo naraslo s 15.109 na 20.835 v letu 2003. Ukvarjali smo se z »afetami« Holmec, Medvedjek, Haag in tako imenovanimi izbrisanimi. Prav v zvezi z aktualno politično temo izbrisanosti je treba ponovno poudariti naše stališče, da veterani, pripadniki ZVVS, nasprotujemo temu, da bi se tako imenovanim izbrisanim, ki so bili proti slovenski osamosvojitvi, tistim, ki so bili pripadniki JLA v vojni za samostojno Slovenijo in v njej pasivno ali aktivno delovali, nato pa z omalovaževanjem zapustili Slovenijo, podelil kakršen koli formalnopravni status v Republiki Sloveniji,« je poudaril Lisjak. »Od države pa zahtevamo, da se pravnostno rešujejo problemi veteranov in ne večrajšnjih nasprotnikov

slovenske države.«

V tem mandatu je ZVVS sprejela, izdelala in podelila častne nazive »Slovenska družina«, »Zahvalna listina«, spominsko ploščo ZVVS, spominske medalje ob 10. obletnici MSNZ in vojne za samostojno Slovenijo. Pripravili, organizirali in izvedli so postavitve spominskega znamenja na Geossu, uveljavili izvedbo komemoracije ob dnevu mrtvih na ljubljanskih Žalah, uspešno in odmevno so organizirali in izvedli zaznamovanje desete obletnice vojne za samostojno Slovenijo. Glasilo Veteran so posodobili in vsebinsko preoblikovali.

V sodelovanju z Morsom je zveza pridobila dodatne prostore za delovanje veteranskih organizacij na lokalni ravni. V sodelovanju z GŠSV so zagotovili maskirne uniforme za člane veteranskih organizacij. Število zaposlenih v strokovni službi so zmanjšali za enega člana (glavnega in odgovornega urednika glasila Veteran). Praporščake so opremili z veteranskimi oblekami in plašči ter jih usposobili za korektno opravljanje dolžnosti. Organizacija ima izdelane vse potrebne normativne akte, ki zagotavljajo njeno kakovostno in uspešno delovanje. Posodobili so sistem pobiranja člana-

rine, ki je v celoti namenjena delovanjem OZVVS.

Prepoznavnost organizacije kot celote, njenih segmentov, veteranov kot posameznikov in veteranstva kot stanovskega segmenta družbe se izboljšuje. Tiste prepoznavnosti, ki skladno z dosežki veteranom vsekakor pripada, še niso dosegli. Vendar so prepričani, da so usmeritve pravilne, prepoznavnost pa

Delegati so pozorno poslušali poročila in niso imeli pripomb o njihovi vsebini.

je treba ustvarjati ločeno od dnevne politike, to pa vsekakor ni lahka naloga. Pozitivna prepoznavnost ni odvisna samo od števila izrečenih besed, ampak predvsem od aktivnosti in dejanj pokončnosti ter odločnosti.

Za veteranski zakon ni hitrega postopka

»Seveda se je treba dotakniti tudi nerealizirane načrtovane naloge, to je uveljavitve spremembe Zakona o vojnih veteranih. V pripravo sprememb, pogovore z zakonodajno vejo oblasti, prepričevanje na formalnih in neformalnih institucijah, pogovore s predstavniki parlamentarnih strank je bilo

jan Fekonja je v nastopu podprl kandidaturo Srečka Lisjaka in kandidaturo Draga Vidriha za podpredsednika ZVVS.

Po prešteti glasovih je predsednik volilne komisije Vito Cerar podal rezultate volitev. Delegati so se odločili, da bo Srečko Lisjak tudi v naslednjih štirih letih vodil veteransko organizacijo.

Podprta pobuda kulturnikov

Nato je glavni zbor obravnaval Načrt dela za leto 2004. V zvezi s tem je Janez Čerin predstavil dva predloga za dopolnitev načrta dela za leto 2004, in sicer pobudo kulturnikov s podpisanim Tonetom Kuntnerjem za pomnik osamosvojitvi in pobudo za ustanovitev koordinacijske skupine, za proučevanje obdobja osamosvojitvene vojne, kar sta predlagala mag. Zlatko Halilović in Vid Drašček. Na vse fakultete naj bi tudi naslovili pobudo za razpis diplomskih in podiplomskih nalog na temo osamosvojitvene vojne. Vid Drašček je zboru predlagal, da bi mestu Vrhnika podelili zlati znak svobode. Glavni zbor je z večino glasov prisotnih delegatov sprejel pobudo kulturnikov. V razpravi so delegati naložili organom zveze, da začnejo postopke za spremembo 6. člena Zakona o vojnih veteranih, v katerem naj bi črtali starostno omejitev za izrabo pravic veteranom vojne za Slovenijo. Razpravljavci so poudarili, da mora biti to težiščna naloga organizacije v letu 2004.

Delegati so z večino glasov sprejeli načrt dela za letos, prav tako so potrdili finančni načrt in sprejeli Pravilnik o delu Častnega razsodišča.

Glavni zbor ZVVS, ki je potekal v Cankarjevem domu na Vrhniku, se naj bi končal s slovesnim podpisom pogodbe o pristopu v veteransko organizacijo, ki naj bi jo podpisal predstavnik OZVVS Trebnje. Iz neznanega razloga ga ni bilo, zato bodo pogodbo podpisali na naslednjem glavnem zboru.

Bojan Kuntarič

Kandidata za predsednika sta dobila naslednje število glasov:

1. Janez Lesjak 34,

2. Srečko Lisjak 65, ena glasovnica je bila neveljavna.

Za predsednika ZVVS je bil izvoljen dosedanji predsednik Srečko Lisjak.

Za podpredsednika ZVVS sta bila izvoljena Jože Čibej s 53 glasovi in Janez Pajer z 39 glasovi.

Za generalnega sekretarja ZVVS je bil izvoljen dosedanji generalni sekretar Jože Kuzman z 91 glasovi.

Za praporščaka ZVVS je bil izvoljen Dominik Grmek s 95 glasovi. Za namestnika praporščaka ZVVS je bil izvoljen Dušan Grošelj s 66 glasovi.

V Nadzorni odbor so bili izvoljeni: Danijel Božič, ki je bil hkrati izvoljen za predsednika Nadzornega odbora, Branko Brezovnik, Miran Fišer, Janez Henigman in Milan Vogrinc.

V Častno razsodišče so bili izvoljeni: Vladimir Maher, ki je bil hkrati izvoljen za predsednika Častnega razsodišča, Milan Golob, Vladimir Amič, Karlo Nanut in Robert Zapečnik.

V Komisijo za SFO je bil iz PO Ljubljana okolica izvoljen Bojan Šober.

V Komisijo za KS je bil iz PO Ljubljana okolica izvoljen Janez Čerin.

vloženo veliko truda in časa. Obljub, razumevanja in kazanja pripravljenosti na upoštevanje sprememb je bilo na pretek, žal pa ne tudi realizacije. Žalostno je, da se veliko manj pomembna vprašanja te države rešujejo po hitrem postopku, za tiste, ki so to državo obranili, pa država očitno nima posluha. Kljub temu ne bomo vrgli puške v koruzo, tako kot je nismo leta 1990-1991. Po vsej verjetnosti pa bo treba ubrati tudi druge možne oblike demokratičnega boja za uveljavitve naših pravic,« je ob koncu svojega poročila opozoril Srečko Lisjak.

Volitve

V nadaljevanju dela je Glavni zbor ZVVS soglasno sprejel predsednikovo poročilo, finančno poročilo, poročilo o delu obeh komisij ter nadzornega odbora in razrešil dotedanje organe organizacije.

V naslednji točki dnevnega reda je predsednik delovnega predsedstva Jože Čibej povabil oba kandidata za predsednika ZVVS k predstavitvi. Oba kandidata sta to možnost izkoristila. Generalni sekretar sekcije MSNZ Mar-

POGOVOR S PREDSEDNIKOM ZVVS SREČKOM LISJAKOM

Povezujejo nas dejanja, dosežki in posledice

Letošnji Glavni zbor Zveze veteranov vojne za Slovenijo, ki je potekal na Vrhniki, je bil hkrati volilni, saj je organom organizacije potekel štiriletni mandat. Delegati so za predsednika ponovno izvolili Srečka Lisjaka. V uredništvu smo menili, da je to dovolj velik razlog za nekoliko obširnejši pogovor z njim. Predsednika Lisjaka smo uvodoma vprašali, kaj je veteranska organizacija.

“Veteranska organizacija je nekaj posebnega. Je stanovska organizacija, ki združuje osebe, ki so v vojni izvajali določene vojaške naloge in imajo zaradi omenjenega določene posledice pa tudi zasluge. Trdim, da smo v ZVVS minulih desetih letih to dosegli. Organizacija obstaja, to je dejstvo. V njej so ljudje različnih političnih nazorov in interesov, ki jih združuje skupna dejanja, dosežki in posledice. V tej organizaciji ne govorimo o različnih politični pripadnosti, temveč o veteranstvu in to je tisto, kar nas veže skupaj. Tako smo naredili velik korak naprej od organizacij iz prejšnjih obdobij, kar nam priznava tudi Svetovna veteranska federacija, v kateri imamo velik ugled. Prošijo nas in od nas tudi pričakujejo, da bomo naše izkušnje prenesli na organizacije v nekdanji Jugoslaviji, ki so nastale pozneje. Čeprav ima član naše organizacije kot posameznik trenutno bore malo od svojega statusa, ima ZVVS kot celota veliko, še več pa ima država. V Svetovni veteranski organizaciji smo pokazali, da razumemo kaj so cilji veteranstva in kaj je demokratična organiziranost.”

Torej je ZVVS opravičila svoj obstoj?

“Zveza veteranov vojne za Slovenijo je zanesljivo opravičila svoj obstoj, saj danes šteje skoraj 22.000 članov in jo sestavlja 54 OZVVS. Člani teh organizacij redno plačujejo članarino, s katero se omenjene organizacije financirajo in obstajajo. Naša organizacija ni dosegla vsega, kar si članstvo želi in kar mu pripada. Na žalost, nam Zakon o veteranih ne daje tistega, kar bi nam država, ki smo ji obranili samostojnost, morala dati. Veteranska organizacija se sicer zaveda sedanjega položaja v Sloveniji. Razumemo, da sta bili v minulih nekaj letih prednostni nalogi vstop v zvezo Nato in Evropsko unijo. To je zahtevalo veliko truda, odpovedovanj, finančnih in drugih vlaganj. Kljub tem dejstvom pa se mora država zavedati, da če ne bi bilo sedanjih vete-

Foto: Mors

ranov, bojevnikov iz leta 1991, danes ne bi imeli svoje države. Naše delo še ni končano, saj se ne zavzemamo samo za veterane iz leta 1991. Prizadevamo si postaviti takšne temelje, da bo imelo veteranstvo v Sloveniji status, ki mu pripada. Organizacija mora biti takšna, da bo vsem sedanjim in morda prihodnjim veteranom omogočila status, ki je povsem razumljiv za vsako državo na svetu.”

Pričakovali bi, da se je večina veteranov vključila v organizacijo na začetku, vendar se vključujejo zdaj. Kje je razlog za to?

“Kot vsaka druga organizacija je tudi ZVVS nastala ob določenem trenutku, iz potrebe in želje. Naša organizacija je posledica procesov osamosvajanja Slovenije. Zavedati se moramo, da je večina državljanov Slovenije, ki se je aktivno vključila v odpor že leta 1990 in 1991, mlada in delovno aktivna. Zato mora svoj vsakdanji kruh zaslužiti na svojem delovnem mestu. Zakon o veteranih je pač takšen, da nikomur s statusom veterana ne zagotavlja niti najnujnejših pogojev za preživetje. Zato je treba delati, ustvarjati in živeti. Veteranstvo je samo nekaj, kar te ljudi povezuje. Če smo hoteli, da organizacija

preživi, smo se morali odločiti za članarino. Nobena veteranska organizacija na svetu nima takšne članarine, kot jo imamo mi. Redno jo pobiramo, saj organizacija mora živeti. Razumljivo je, da si vsakdo, ki se nekam vključi, želi nekaj imeti od tega. Ribiči plačujejo članarino in na podlagi tega lahko lovijo ribe. Podobno je z lovci in drugimi. Veteranska organizacija pa je nastala zato, da povezuje ljudi, ki so že nekaj vložili. Dali so del sebe v osamosvojitveni proces. Namesto da bi država tem ljudem oziroma njihovi organizaciji zagotovila ustrezen status, smo bili prisiljeni ustanoviti organizacijo, ki se bo s svojimi člani bojevala za tisto, kar jim pripada. Ta proces traja. Upamo, da bo država končno zagotovila, da bo vsak veteran, ne samo iz obdobja 1990-1991, ampak tudi morebitni prihodnji veteran, dobil tisto, kar je običajno v neki urejeni družbi.”

Kljub temu da je od vojne za samostojno Slovenijo minilo že skoraj trinajst let, imajo ljudje težave pri uveljavljanju veteranskega statusa in veteranskih pravic. Zakaj?

“Prepričan sem in velika večina veteranov se tega zaveda, da je tisto priznano obdobje vojne za Slovenijo od 26. junija do 18. julija 1991 neustrezno. To obdobje neposrednih bojnih spopadov nas omejuje. Del prebivalcev Slovenije pravi, saj to je bilo le nekaj dni. Prva napaka je že v Zakonu o veteranih, ki priznava samo to obdobje. Pozabljeno pa je celotno obdobje od 17. maja 1990, to je obdobje delovanja Manevske strukture narodne zaščite. Res je sicer, da je del Manevske strukture dobil ustrezen status. Gre tudi za obdobje po oktobru 1990 do 26. junija, do začetka spopadov, ko se je Teritorialna obramba pripravljala na spopad in je nastajala Slovenska vojska, obdobje, ki se je končalo 26. oktobra 1991, ko je odšel zadnji jugoslovanski vojak. Če seštejemo vse to, dobimo obdobje enega leta in pol. V tem obdobju je množica ljudi opravila zelo pomembne naloge. Danes ti ljudje nimajo statusa veterana, vendar si ga zaslužijo najmanj toliko kot tisti veterani II. svetovne vojne, ki so si status pridobili zaradi podpore NOB. S tem nimam namena kogarkoli omalovaževati. Želim povedati le to, da sta ti dve obdobji popolnoma primerljivi. Slovenska politika in tudi prebivalci Slovenije se premalo zavedajo, da je bilo naše osamosvajanje zelo dolg proces. Do odhoda zadnjega vojaka JLA iz Kopra nihče ni mogel nikomur zagotoviti, da se bo zadeva iztekla tako, kot se je. Vsi, ki so sodelovali v osamosvajanju, so morali biti pripravljeni, da bi reagirali, če bi zadeve obrnile drugače. Tega se v tej družbi in državi premalo zavedamo. To dejstvo pa je tudi največja ovira pri uveljavljanju veteranskih pravic.”

Človek bi sklepal, da si je ZVVS ustrezen položaj veliko prej pridobila v Svetovni veteranski organizaciji kakor doma. Ali se motimo?

"To dejstvo je verjetno posledica tega, da v Sloveniji obstaja kar nekaj "veteranskih" organizacij, ki so uveljavile svoj status v preteklosti. Tega pravega veteranskega statusa sploh nimajo oziroma ga izgubljajo. Vse priznanje ljudem, ki si prizadevajo, da bi organizacija TIGR dobila ustrežno mesto v zgodovini slovenskega naroda. To bo naša organizacija vedno podpirala. Vendar pa to društvo kljub vsemu ne more biti enakovredno ZVVS. Društvo borcev za severno mejo je društvo, ki si prizadeva in želi vrniti ugled ter uveljaviti zamolčane dogodke v preteklosti. Vendar to društvo ne more imeti veteranskega statusa. ZZB NOV ima v svojih vrstah še precej borcev iz obdobja 1941-1945. Toda ta organizacija se pomlajuje in s tem, ko vključuje v svoje vrste ljudi, ki nimajo popolnoma nič skupnega z obdobjem 41-45, postajajo navadno društvo. Enačenje teh društev pri financiranju in priznavanju ustreznega položaja v družbi je nesprenjljivo. ZVVS bo sodelovala z vsemi temi društvi, vendar so naši statusi popolnoma različni. Lahko se pogovarjamo z vsakim veteranom iz let 1941-1945. Toda tisti, ki se zdaj vključujejo v to organizacijo kot podmladek, nimajo nikakršne zveze z veteranstvom."

V zadnjih mesecih so vodilna politična tema pri nas tako imenovani "izbrisani". Kakšen je odnos veteranske organizacije do te teme?

"Naše stališče do tako imenovanih "izbrisanih" je bilo vedno enako. V javnosti smo nastopali prepoznavno in z jasnimi stališči. Naše stališče smo sprejeli na predsedstvu in je zelo preprosto, brez različnih zapletenih pravnih formulacij in političnih floskul. Zveza veteranov vojne za Slovenijo je proti temu, da katerikoli državljan nekdanje SFRJ, ki je kakorkoli deloval, z orožjem ali pa samo verbalno, proti osamosvajanju Slovenije, dobi kakršenkoli status v tej državi.

V zgodovini človeštva nobena država na tem svetu ni bila dolžna, da ljudem, ki so delovali proti njej, dodeli kakršen koli status. Govorimo samo o tistih osebah, ki so nasprotovale našemu osamosvajanju. Znotraj tako imenovanih "izbrisanih" pa so zanesljivo tudi ljudje, ki so takrat špekulirali. Niso vedeli, kako se bodo zadeve obrnile in so čakali, kaj se bo zgodilo. Kakšen status dati tem ljudem, je lahko predmet razprave. Veterani menimo, da je treba tistim, ki jim je bila dokazljivo narejena krivica, to tudi popraviti. Pred tem pa je potrebno prednostno urediti in zagotoviti ustrezen status tistim, ki so to državo obranili, da ni omahnila v preteklost in balkanski kotel."

Po nekaterih medijih objavljajo zgodbe nekaterih "izbrisanih", ki naj bi se v enotah TO bojevali za samostojno Slovenijo. Je veliko takšnih?

"Kot predsednik ZVVS od njenega nastanka ne poznam imena in priimka človeka, ki bi bil aktivno vključen v osamosvajanje Slovenije in bi bil zdaj v skupini "izbrisanih". Če pa obstaja takšen človek in o tem nismo seznanjeni, je krivda na njegovi strani in ne na strani organizacije. V kolikor bi takšen primer kljub vsemu obstajal, bi organizacija poskušala in tudi zanesljivo pravno-formalno dokazala, da je bila ta oseba ob pravem času na pravi strani."

Ali je vaša organizacija svetovna članstvu, kako naj glasuje na referendumu o "izbrisanih"?

"Zveza veteranov vojne za Slovenijo se od nastanka naprej ni nikoli opredeljevala do nobenega dnevnopolitičnega problema v tej državi. Menim, da se organizacija do takšnih tudi ne sme opredeljevati. Smo organizacija, v kateri so člani najrazličnejših političnih opcij in opredeljevanje do kakršnihkoli dogodkov bi pomenilo tudi razpad organizacije. Naši člani imajo svoja razmišljanja in politična stališča ter jih lahko uveljavljajo tako kot drugi državljani te države. ZVVS se bo vedno opredeljevala do dogodkov iz osamosvajanja Slovenije, o vseh drugih zadevah pa se vsak član odloča sam, po svoji vesti in svojih stališčih."

Katere bodo prednostne naloge veteranske organizacije v prihodnjem mandatnem obdobju?

"V naslednjih štirih letih bo naša primarna naloga, da uveljavimo nekatere zahteve našega članstva do Zakona o veteranih, ki je do določenega kroga upravičencev krivičen. Gre za nekatere naše člane, ki po zakonu tega statusa nimajo, ki pa jim zanesljivo pripada. Zadeva je v teku in se je sedaj ustavila v parlamentu. Naslednja zadeva z zakonom je brisanje tistega sramotnega člena, na podlagi katerega je mogoče veteranske pravice koristiti šele po dopolnjenemu 50. letu starosti. V naslednjem mandatnem obdobju si bomo prizadevali tudi, da bi stroka ovrednotila obdobje osamosvajanja. Strokovne ocene ne moremo pisati veterani, mi lahko pišemo samo spomine. Tako bomo imeli temelj, na katerem bomo lahko tudi na sodiščih preprečevali najrazličnejša natolcevanja in zmanjševanja ugleda in dosežkov v letu 1991. Predsednik Vlade je to zamisel podprl, minister za obrambo pa je že objavil razpis, s katerim bodo izbrani strokovnjaki, ki se bodo lotili te problematike. To bodo naredili ne samo za obdobje 1990-1991, ampak tudi za celotno vojaško zgodovino Slovencev. Vse obdobje je treba pregledati, saj je bilo marsikaj zamolčano in to je potrebno uradno raziskati. Tako bomo vedeli, kakšna je naša dejanska vojaška zgodovina. Na podlagi po-

govorov na Ministrstvu za obrambo in obljud bodo strokovnjaki najprej obdelali obdobje 1990-1991, nato pa se bo zadeva pomikala nazaj v zgodovino. Tako naj bi preprečili vsakodnevne poskuse omalovaževanja vojne za Slovenijo. Vsa druga zgodovinska obdobja so že opisana, na svoje mesto je treba postaviti samo tisto, kar je bilo zamolčano. Menim, da bomo imeli v dveh ali treh letih obdobje osamosvajanja Slovenije tudi strokovno obdelano.

Želimo, da bi organizacija še naprej povezovala ljudi, ki so nekaj skupaj doživeli, in da bi delovala na temelju stanovske organiziranosti. Predvidevamo tudi, da bomo na podlagi strokovne raziskave izdali tako imenovano zlato knjigo. Pričakujemo, da bo v njej obdobje 1990-1991 opisano pošteno in z dejstvi ter čisto zgodovinsko resnico. Želimo, da bodo strokovnjaki opravili svoje delo tako, da ga našim naslednikom ne bo treba popravljati in iskati novih resnic."

Kako bo z denarjem, od katerega organizacija živi?

"Organizaciji želimo zagotoviti ustrezno raven financiranja. Še vedno smo preveč odvisni od članarine, sponzorjev in donacij. To zagotovo ni pohvalno za to družbo in to državo. Prav tako ne želimo nobenih privilegijev, temveč da se pravice veteranov iz različnih obdobj v Sloveniji izenačijo. Če sem bolj nazoren: Ena od veteranskih organizacij dobi od države po 8000 tolarjev na člana, naša organizacija pa le dobrih 2000 tolarjev na člana, s čimer nismo in ne moremo biti zadovoljni. Mi ne želimo, da se ta vsota nekaterim veteranskim organizacijam zmanjša, ampak želimo, da se vsem dvigne na ta znesek. Tako bi ZVVS končno lahko malo bolj svobodno zadihala in se vodstvu ne bi bilo treba spraševati, ali bomo na grob padlih položili venec ali ne."

Kakšno vlogo ima ZVVS v Jugovzhodni Evropi?

"V državah na jugovzhodno evropskem območju deluje množica veteranskih organizacij, ki jih bo težko povezati in vpeljati v medsebojno sodelovanje. V nekaterih državah imajo toliko veteranskih organizacij, da jih ne morejo niti prešteti. V teh državah so veteranske organizacije organizirane militantno in v njih je zelo malo demokracije. Zato je vključevanje takšnih organizacij v Svetovno veteransko federacijo zelo težavno. Svetovna veteranska organizacija želi, da svoje izkušnje prenesemo na veteranske organizacije na območju Jugovzhodne Evrope. Naša organizacija dobro sodeluje s hrvaškimi veterani, sodelujemo z veterani iz Bosne in Hercegovine, stike imamo z veterani iz Srbije in Črne gore. Skratka, v Svetovni veteranski federaciji nas gledajo kot organizacijo, ki je presešla dogajanje v nekem preteklem obdobju in ima pogled usmerjen v prihodnost."

Bojan Kuntarič

Od 22. do 23. številke

Tudi to obdobje je bilo sila pestro, od prejšnjih se je razlikovalo le po tem, da se je iztekalo štiriletno obdobje in z njim mandati funkcionarjem zveze, sočasno pa so stekle dejavnosti za nove volitve. (O obilici dela zgovorno priča fotografija table v naši pisarni na Rojčevi 16.) To je bil tudi čas ocenjevanja dela v preteklem letu in v celotnem štiriletnem mandatu kakor tudi čas izdelave programa prihodnjega dela.

Dne 11. decembra smo v Poljčah pripravili novoletno srečanje s člani vodstva ZVVS in njenih organov ter predsedniki območnih združenj; čeprav se je bližal novoletni čas, je bilo srečanje bolj delovno kakor zabavno. Veliko je bilo povedano o našem zaenkrat še neuspešnem prizadevanju za spremembo Zakona o vojnih veteranih, kar smo nato v programu dela za letošnje leto postavili na prvo mesto. Dobrodošla je bila pobuda koroških veteranov o povečanju pritiska na državne organe; temu je sledil sprejem pri predsedniku Vlade RS Tonetu Ropu in dobili smo zagotovilo, da se aprila ponovno srečamo ter nadaljujemo s predlogi. Na podlagi stališč s srečanja v Poljčah je bil pripravljen predlog sprememb 6. člena veteranskega zakona, temu pa dodajamo še zahtevo, da se pokojninska doba za udeležbo v vojni ne šteje kot posebna doba in da se vztrajamo pri dopolnitvi 2. člena. Čeprav pri sprejemanju Zakona o obrambi nismo bili uspešni za zahtevo, da se delovna doba s povečanjem prizna tudi pripadnikom stalne sestave TO do 1. 1. 1993, kar pa je priznано prestopnikom iz JLA, bomo tudi pri tej zahtevi še vztrajali.

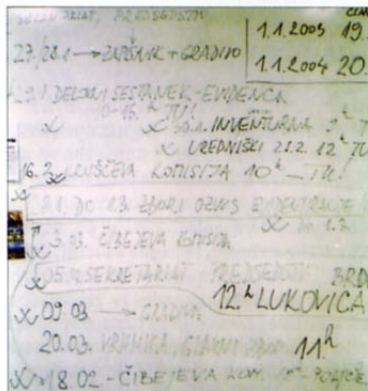
Ponovno se je pokazal problem financiranja območnih združenj, posebej tistih, za katere po občinah nimajo dovolj posluha. Poudarjeno je bilo tudi veliko nesorazmerje, po katerem država sofinancira delovanje veteranskih organizacij, saj dobimo skupaj

Seja predsedstva v Sežani

z veterani Severja le 19,94 odstotka vseh sredstev, s katerimi država sofinancira programe veteranskih organizacij. Za leto 2004 država sicer namenja povečanje teh sredstev za 10,672.000 tolarjev, toda ZVVS bo dobila le 203.000 tolarjev več, to pomeni od vseh veteranskih organizacij najmanjše povečanje.

Ob obravnavanju predloga dejavnosti ZVVS v letu 2004 se je izoblikovalo mnenje, da bi letos ponovno pripravili večje veteransko srečanje, tokrat tudi s sočasnim organiziranjem veteranskih športnih iger, kar bo tudi

O obilici dela zgovorno priča tabla v prostorih zveze na Rojčevi 16.

za območna združenja ceneje. Veliko je bilo povedano o novem načinu vodenja članske evidence. Vsem območnim združenjem so bile ob tej priložnosti razdeljene zgoščenke (CD) s seznamom njihovega članstva in z dodanim ustreznim računalniškim programom. Z avtorjem tega računalniškega programa smo pozneje organizirali delovni sestanek »na daljavo«, žal se je tega sestanka udeležila le dobra četrtina združenj, zato bomo ponovili delovni sestanek na to temo. Glavna značilnost tega programa je v tem, da lahko v območnih združenjih sami vnašajo vse podatke v centralno evidenco, ki jim je dostopna 24 ur na dan, izdelujejo izpise o plačilih članarin ter nalepke, vnašajo vse spremembe in tako so vsi podatki obnovljeni takoj, ko jih OZVVS spremeni. Sami lahko popravljajo podatke tudi za nazaj. V evidenco lahko vnesejo tudi podatke o novem članu, toda to se upošteva šele potem, ko ga potrdi zveza. Še vedno pa je treba na sedež ZVVS pošiljati izpolnjene prijavnice s fotografijami.

Lansko leto smo že po tradiciji končali z »miklavževanjem« za otroke in svoje padlih v vojni za Slovenijo; ponovno so največje breme prevzeli študentje Študentske organizacije Univerze v Mariboru in za njihove prevoze je tudi tokrat poskrbela Slovenska vojska.

OBVESTILO!

PODATKI O PRIZNANEM STATUSU INVALIDA 2. ALI 3. SKUPINE!

Članice in člani ZVVS!

Pred ponovnim poskusom spremembe 6. člena Zakona o vojnih veteranih nujno potrebujemo podatke o tem, koliko veterank in veteranov ima priznan status INVALIDA 2. ali 3. SKUPINE. Vse, ki imate ta status, prosimo, da to čim prej sporočite v svoje območno združenje ali pa na sedež zveze.

Naslov: ZVVS, Rojčeva ulica 16, p. p. 2780, 1110 Ljubljana

Elektronska pošta: zveza@zvvs.si

Jože Kuzman
Generalni sekretar

Zadnja seja predsedstva pred glavnim zborom je bila v Domu čebelar-ske zveze Slovenije.

V spomin na sejo predsedstva ZVVS v Čebelar-skem domu je tajnik Čebelarske zveze Slovenije Anton Tomec izročil predsedniku Srečku Lisjaku priložnostno darilo.

V Sežani je člane predsedstva pozdravil tam-kajšnji župan Miroslav Klun.

Predsedstvo ZVVS se je sestalo še dvakrat, prvič januarja v Sežani, ko nas je pozdravil njihov župan Miroslav Klun, in v začetku marca v Lukovici. Obe seji, tudi seja sekretariata, sta bili namenjeni predvsem oblikovanju dokumentov glavnega zbora, izdelavi rokovnika vseh opravil, pripravi predlogov organov zbora in izdelavi scenarija. Zaradi pomembnosti priprav smo evidentiranju ter kandidiranju tokrat namenili ves februar in pokazalo se je, da je bilo tega časa dovolj.

V tem času sta imeli dovolj dela tudi obe komisiji, tako Komisija za statusna in kadrovska vprašanja kakor tudi Komisija za statutarna, finančna in organizacijska vprašanja. Prva je med drugim obravnavala poročilo o svojem delu zadnjih štirih let, Pravilnik o delu častnega razsodišča, dopolnila Pravilnika o veteranskih oblekah in nekatere druge pobude, druga pa predvsem

prošnje za dodelitev socialne pomoči, priznanja ZVVS, svoje delo v zadnjem mandatu ter kandidature za nosilce funkcij v ZVVS v naslednjem mandatu. (Za socialne pomoči je bilo samo tokrat odobreno in že tudi nakazano 680.000 tolarjev.)

Čeprav smo se odločili, da bomo letos organizirali večino športnih tekmovanj na veteranskem srečanju na Pokljuki, smo povabili naše člane na smučarsko tekmovanje na Golte, ki so ga skupaj organizirali člani

ZČS in OZVVS Velenja. Organizacija je bila prav dobra in tudi udeležba je bila nad pričakovanji, zato bo ta športna panoga zagotovo ostala v našem koledarju tudi v naslednjem letu.

Delo ZVVS v tem obdobju lahko zaokrožim z urjenjem praporščakov v Poljčah, ki je bilo ponovno uspešno, za to pa ima že po tradiciji največ zaslug praporščak Dominik Grmek.

Jože Kuzman

Foto: Mors

Izredno dobro sodelovanje se bo nadaljevalo

V petek, 9. aprila, sta načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalmajor Ladislav Lipič in predsednik Zveze veteranov vojne za Slovenijo Srečko Lisjak, slovesno podpisala Letni načrt sodelovanja med GŠ SV in ZVVS za leto 2004. Ta podpis je še en dokaz nekajletnega zelo dobrega sodelovanja veteranske organizacije in Slovenske vojske. Veterani vojne za Slovenijo smo lahko upravičeno ponosni na dejstvo, da je Slovenska vojska tista, na katero se lahko kadarkoli obrnemo po pomoč.

KOLENDAR PRIREDITEV ZVVS ZA LETO 2004

20. 3.	VRHNIKA	GLAVNI ZBOR
27. 3.	Poljče	urjenje praporščakov
15. 5.	GEOSS	DAN ZVVS
12. 6.	Lenart	spominski pohod »PO POTI GENERALA MAISTRA«
9. 7.		POHOD NA TRIGLAV
11. 9.	POKLJUKA:	SREČANJE VETERANOV + mednarodne veteranske športne igre + ekipne veteranske športne igre
23. 10.	KRAKOVSKI GOZD:	26. OKTOBER, ODHOD ZADNJEGA VOJAKA JLA IZ SLO + odkritje spominskega znamenja
29. 10.	ŽALE:	DAN SPOMINA NA MRTVE, SPOMINSKA SLOVESNOST
4. 12.		tradicionalno srečanje s svojci padlih v vojni za Slovenijo
16. 12.		srečanje predsedstva ZVVS, komisij ZVVS in predsednikov OZVVS

izid glasila Veteran: aprila št. 23, septembra št. 24, decembra št. 25

Mačehovsko do svojih, velikodušno do tujih

Člani OZ ZVVS Gornja Radgona prosimo, da v glasilu Veteran objavite naše mnenje in mnenje občanov z našega območja o »izbrisanih«.

Vsi smo enotnega mnenja, da se tistim, ki ne zaslužijo našega državljanstva, le-to ne podeli, razen tistim, ki lahko nedvoumno dokažejo nasprotno. Pretežno vsi ti ljudje so bili v vojni za Slovenijo leta 1991 na strani srbske agresije, pa vse do leta 1995, ko se je končala agonija v nekdanji Jugoslaviji. Večina »izbrisanih«, čeprav trdijo, da živijo v Sloveniji tudi 30 let, ne govorijo slovensko oziroma nočejo govoriti.

Sprašujemo se, kaj je z našimi ljudmi, Slovenci, ki so bili leta 1991 junija in julija vpoklicani na razne civilne ali polvojaške dolžnosti, kot na primer gasilci (pred topovi Popova so gasili stavbe v Kerenčičevi ulici, tik pred mejnim prehodom, kjer je bil nastanjen Popov), lovci, zdravstveni delavci, člani Rdečega križa, pripadniki Civilne zaščite, socialni delavci, kurirji, ki so noč in dan prenašali pozive pripadnikom TO, inštruktorji, mobilizacijske komisije po krajevnih skupnostih in nav-

sezadnje delavci takratnega Oddelka za ljudsko obrambo. Za naše ljudi ni posluha, nekdo se boji, da ne bi bilo slučajno v veteranski organizaciji več civilnih oseb s statusom veterana, kot je »izbrisanih«. V vseh mogočih medijih se govori o »izbrisanih«, njihovih krivicah, kdaj se je govorilo o ljudeh, ki so sodelovali v vojni leta 1991, pa niso bili pripadniki TO, policije ali enote za zveze, ki jim po zakonu avtomatsko pripada status vojnega veterana, ne glede na to, koliko časa oziroma kje je bil angažiran. Nihče ne vpraša teh ljudi, kako se počutijo, ko dobijo negativen odgovor na vlogo za pridobitev statusa, češ niste bili pripadnik TO in zato ne morete dobiti statusa vojnega veterana, čeprav je bil angažiran ves čas vojne. Za te ljudi država (davkoplačevalci) ne morejo zagotoviti finančnih sredstev (letno med 40.000,00 in 50.000,00 SIT za enega člana, saj se zanje večinoma plača dodatno zdravstveno zavarovanje, pa še to po 50. letu), za izbrisane, za katere vemo, da so v večini primerov manipulirali, pa bomo davkoplačevalci morali zagotoviti denar.

Zahvala

Pohodna enota »Ankaran-Triglav 2003« se zahvaljuje vsem, ki ste pripomogli, da smo lahko lanski tradicionalni pohod, peti po vrsti, izpeljali uspešno in odmevno. Še posebej hvala Zvezi veteranov vojne za Slovenijo, Območnemu združenju veteranov vojne za Slovenijo slovenska Istra, Območnemu združenju veteranov vojne za Slovenijo za Brkine in Kras, Policijskemu veteranskemu društvu Sever za Primorsko in Notranjsko, Občini Izola, Mestni občini Koper, Občini Piran, Občini Sežana, Občini Komen, Občini Tolmin, IM 2000, d. o. o., Habitatu, d. o. o., Nautic servisu, d. o. o., Hotelu Krn Tolmin, Avtu Batič, društvoma za šport, kulturo in razvoj Loparja in Vrhpolja, Društvu Gora Predmeja, Krajevni skupnosti Jagodje, Pivovarni Laško, Pivnici Mahnič - Kozina, Ortopedski bolnišnici Valdoltra, Zdravstvenemu domu Koper, Tiskarni VEK Koper, AS Merxu Koper, Drogi Portorož, d. d., Mesnici Mrkežič Bruno, Intereuropi, d. d., Istrabenzu, d. d., Mitji Bordonu, Domu upokojeencev Izola, Krojaštvu Rožman - Brežice, Logu, d. o. o., Ankaran, Grafingu Izola, Ediju Korenu - črkoslikarstvu, podjetju SCARBO, d. o. o., Restavraciji Norbedo - Mulin, Emiliji Action, s. p., Solkan, Primorskim Novicam, Pomorsko transportni organizaciji Capris, Zvezi kulturnih društev MO Koper, OI JSKD RS Sežana, OI JSKD RS Tolmin, ZB NOB MO Koper in Pihalnemu orkestru Koper.

Vabilo

Tradicionalni, letos že 19. pohod borcev NOV, veteranov vojne za Slovenijo, članov policijskega veteranskega združenja Sever in članov Zveze slovenskih častnikov bo v petek, 9., in soboto, 10. julija. Razpis za pohod bodo junija prejela vsa območna združenja VVS, objavljen pa bo tudi na spletni strani naše ZVVS. Lep veteranski pozdrav in na svidenje na Triglavu!

Predsednik organizacijskega odbora
Janez Smole

Na našem območju je še vedno približno 200 občanov, ki ne dobijo status veterana, od tega jih je 30 takšnih, ki so bili vpoklicani od 24. junija 1991 do 15. julija 1991, pa jih 375. polkovno poveljstvo v Ljutomeru ne uvrsti na seznam TO (eden med njimi ima celo poziv in potrdilo o udeležbi v vojni), češ da pri njih ne obstaja seznam.

Naj se končno v parlamentu začne razprava o teh ljudeh, ki se jim krivica godi tudi že 12 let. Naše združenje je poslancem iz pomurske regije, predsedniku Državnega zbora in predsedniku V1ade RS že večkrat poslalo pobudo za spremembo Zakona o vojnih veteranih, vendar o tem do zdaj ni nihče razpravljal. Razpravlja se o tistih, ki so bili na strani JLA in so potem prestopili na stran TO, čeprav zadnji dan (ti so se vnesli v Zakon o VV), o tistih, ki so bili ves čas na naši strani, pa se ne razpravlja. Omeniti moramo še, da se je v Gornji Radgoni med vojno dogajalo veliko več kot po drugih delih Slovenije, zato udeležencev vojne ne moremo obravnavati enako kot drugih. Spregovoriti moramo še o predlogu Zakona o spremembi zakona o obrambi v zvezi z možnostjo predčasnega upokojevanja delavcev Ministrstva za obrambo. Res je, da ta del predloga zakona v letu 2002 ni dobil podpore v vladi, vendar nam je znano, da ministrstvo išče druge poti za rešitev problema.

Predvsem omenjeni predlog ni dopuščal nobene možnosti predčasnega upokojevanja tistim delavcem, ki so se v MO zaposlili po 18. juliju 1991, ne glede na osebne pogoje in prispevek v vojni za Slovenijo. Obenem pa je dajal (že drugič po letu 1995) vse možnosti dovolj starim prestopnikom, čeprav nekateri od njih ne izpolnjujejo niti pogojev

za pridobitev statusa veterana. Med njimi so celo taki, ki jih v SV (TO) sploh niso mogli zaposliti zaradi varnostne neprimernosti, a so vsa ta leta dobivali plačo in imajo priznano delovno dobo za ta čas. V gradivu je sicer pisalo »... ki jih glede na specifična znanja ni bilo mogoče zaposliti v TO«, ker v javnem dokumentu pač ni bilo mogoče napisati dejanske resnice. Krivično je, da se takšnim ljudem daje prednost pred resničnimi branilci Slovenije. Teh primerov naj bi bilo, skupaj s tistimi, ki so že leta 1995 izkoristili enkratno možnost upokojitve, vsaj 133. Ne ve pa se, koliko je še tistih, ki se niso izpolnili starostnih pogojev in zato niso v preglednicah.

Zato je ta način skrajno žaljiv do vseh, ki so aktivno prispevali svoj delež v osamosvojitveni vojni, a 18. julija 1991 še niso bili zaposleni v TO. Če se je naša država odločila velikodušno nagraditi le sam prestop (ki je za mnoge v omenjeni strukturi tudi edino osamosvojitveno dejanje), bi lahko našla razumevanje še za tiste svoje ljudi, ki so aktivno in brez pričakovanja obljubljenega nagrade (kot jo je ustavni zakon zagotavljal prestopnikom) prispevali pomemben delež v vojni za Slovenijo še v trenutkih, ko je bilo marsikje videti vse izgubljeno.

Pri pogojih za predčasno (administrativno, redno ali kakršnokoli že) upokojevanje bi moral biti vgrajen element prispevka v vojni oziroma kakšna druga možnost reševanja posebnih primerov. Predvsem na način, ki ne bo nekaterih aktivnih branilcev samostojnosti Slovenije postavljal v podrejen položaj v primerjavi s tistimi, katerih prispevek v tej vojni »ni določljiv«. Gornja Radgona, december 2003

OZVVS G. Radgona

Enakopravnost pa takšna

K pisanju članka me je spodbudil nastop veterana dr. Janeza Kušarja na glavnem zboru ZVVS na Vrhniki. Poudaril je namreč enakopraven in krivičen odnos države do nas veteranov vojne za Slovenijo ter ga podkrepil s številom članstva in statusom veterana v posameznih veteranskih organizacijah. Pa si oglejmo te številke, ki ne lažejo in obenem kažejo odnos države do nas veteranov, ki smo dejansko sodelovali v nastajanju in osamosvojanju države Slovenije.

*Naša zveza v številkah:
Rast članstva v ZVVS*

Oglejmo si še primerjavo med članstvom v vseh veteranskih

Leto	Št. članov	Sredstva iz proračuna	Stopnja inflacije	% porasta sredstev	SIT/člana
2000	15.109	49.884.000	8,4		3301
2001	17.550	54.216.000	6,6	+8	3089
2002	19.280	52.312.000	5,6	-3,5	2713
2003	20.835	55.067.000	4,0	+5	2643
2004	22.250	55.269.534	3,5	+0,3	2484

Z vsakim letom, ko smo dlje od osamosvojitvene vojne, se manjša delež države v financiranju naše organizacije. Že kar zastrašujoč je podatek, da se je samo v treh letih zmanjšal delež na posameznika na 75 % začetne vrednosti. In to ob dejstvu, da smo delo v naši organizaciji izboljšali, okrepili, povečali članstvo in seveda nismo upoštevali inflacije. V tem primeru bi bilo še slabše.

organizacijah in seveda višino finančnih sredstev, ki jih dobijo veteranske organizacije iz proračuna Republike Slovenije. Tudi tu je slika enaka, če seveda govorimo o diskriminatornem odnosu resornega ministrstva do ZVVS. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve financira programe veteranskih organizacij za leto 2004 v skupni višini 334.182.00 SIT, in sicer po naslednjem ključu:

Veteranska organizacija	Višina finančnih sredstev	%
Društvo TIGR	3.600.000	1,07
Društvo za ureditev zamočanih grobišč	1.024.000	0,30
Združenje Sever	11.390.000	3,40
Zveza društev invalidov vojn Slovenije	3.193.000	0,95
Zveza društev izgnancev Slovenije	10.075.000	3,01
Združenje žrtev okupatorjev	4.014.000	1,20
Zveza društev mobiliziranih v nemško vojsko	6.608.000	1,97
Zveza društev vojnih invalidov Slovenije	14.945.000	4,47
Zveza koroških partizanov Celovec	3.691.000	1,10
Zveza veteranov vojne za Slovenijo	55.270.000	16,53
Zveza vojnih invalidov NOV v Trstu	23.796.000	7,12
Zveza združenj borcev NOV	196.577.000	58,82

Pa še primerjavo med dvema največjima organizacijama, seveda le po številu članstva, ker pri-

merjava po višini dodeljenih finančnih sredstev meji že na absurd.

Zveza	Člani	Sredstva	SIT/člana
ZZB NOV	42.836	196.577.000	4589
ZVVS	22.250	55.270.000	2484

Zaključek je vaš...

Jože Čibej

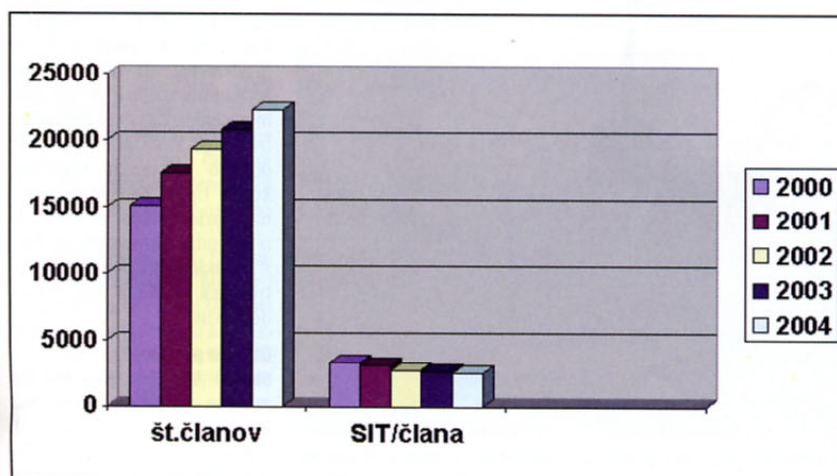
Samo za hec, čeprav je res!

Kakšna je razlika med višino avtorskih honorarjev, ki jih je v treh letih »pokasiral«, ob svoji redni plači seveda, neki gospod z Univerze v Mariboru, in višino sredstev, ki jih država v slabem letu nameni sofinanciranju naše dejavnosti? Majhna!

Kakšna pa je razlika med višino invalidnine, ki jo na primer mesečno prejema vdova padlega v vojni za Slovenijo v času šolanja svojih otrok in nato šele po njenem 55. letu, in enodnevnim zaslužkom poslanca z Državnem zboru RS? Še manjša!

Koliko naših glasil Veteran bi lahko pripravili, stiskali in razposlali po vsej Sloveniji s honorarjem, ki ga je, tudi ob svoji redni plači seveda, prejel drugi gospod te iste Univerze v Kranju? Veliko, 110.000 izvodov!

Joco

V JOHANNESBURGU V JUŽNOAFRIŠKI REPUBLIKI JE OD 1. DO 5. DECEMBRA 2003 POTEKALO 24. ZASEDANJE GENERALNE SKUPŠČINE SVETOVNE VETERANSKE FEDERACIJE (SVF)

Prizadevati si moramo za boljši svet

Na zasedanju so sodelovali predstavniki veteranskih organizacij iz 48 držav. V naši delegaciji so bili Marko Kosin, član sveta, kot predstavnik ZZB NOV Slovenije, ki je zastopal tudi Zvezo društev vojaških vojnih invalidov, Jože Čibej iz Zveze veteranov vojne za Slovenijo, član predsedstva, odgovoren za mednarodno sodelovanje, in Jože Kuzman, generalni sekretar.

Najprej nekaj besed o Južnoafriški republiki. Angleži so zasedli rt Dobrega upanja leta 1806 in nizozemski naseljenci (Buri) so se morali premakniti proti severu, v notranjost pokrajine. Tam so ustanovili svojo republiko. Ko so leta 1876 našli diamante in leta 1886 še zlato, so se začeli prvi spopadi za prevzem oblasti nad to bogato pokrajino. Vrhunec spopadov je bil v letih 1899 do 1902 v tako imenovani burski vojni, ko so Britanci vojaško porazili Bure in ustanovili Južnoafriško republiko, v kateri je bila uzakonjena politika apartheida. Ta politika rasnega razlikovanja je ostala na oblasti do leta 1990,

ko je oblast prevzela črna večina. Država z izrednim rudnim bogastvom in bruto družbenim proizvodom okoli 10.000 dolarjev na prebivalca ima na eni strani bogat sloj prebivalstva in na drugi strani izredno reven del, ki ga vsakodnevno povečujejo ilegalni emigranti s severa. To je tudi glavni razlog za izredno povečanje kriminala in nevarnosti v vsakodnevem življenju. Med drugim je to država z 20 odstotki prebivalcev, ki so okuženi z aidsom.

Med našimi rojaki

Pa še nekaj lepših podatkov o tej prostrani državi. V njej živi tudi maloštevilna slovenska

Našo delegacijo so sestavljali predstavnik ZZB NOV Slovenije Marko Kosin, ki je zastopal tudi Zvezo društev vojaških vojnih invalidov, Jože Čibej, član Predsedstva Zveze veteranov vojne za Slovenijo, odgovoren za mednarodno sodelovanje, ter Jože Kuzman, generalni sekretar ZVVS.

kolonija. Naša delegacija se je že pred odhodom dogovorila za obisk pri njih. Slovenski izseljenci so čudovito poskrbeli za nas. Tako smo se udeležili njihovega srečanja, ki so ga imeli pri inž. Francu Škofu. Prijetno smo bili presenečeni nad njihovo organiziranostjo. Srečanja začnejo s petjem naše himne Zdravljice in z dvigom

slovenske zastave. Prav prijetno in toplo nam je bilo pri srcu, ko smo tako daleč od doma videli našo zastavo in ko smo lahko zapeli našo himno. Še posebno pa je bil zanimiv del našega srečanja, ko sva udeleženca osamosvojitvene vojne našim gostiteljem opisovala dogodke iz tistih časov. Nadvse nam je ostal v spominu zadnji dan našega obiska v tej republiki, ko nas je na domu gostil gospod Toni Kostanjevec s soprogo Pavlo. Niti v sanjah si nisem predstavljal, da bom v južni Afriki imel kosilo z govejo juho in pečenko. Za vse to smo se zahvalili ge. Pavli, ki je pripravila odlično slovensko nedeljsko kosilo. Upam, da smo tudi mi z našo prisotnostjo in novicami iz Slovenije Slovencem, ki živijo v tej oddaljeni deželi, vsaj za trenutek približali tako želeno domovino.

Odločno proti vojni

Sicer je bilo 24. zasedanje Generalne skupščine pomembno predvsem zato, ker se je v teh zapletenih časih poudarilo stališče Svetovne veteranske fe-

Južnoafriško mesto Johannesburg je konec lanskega leta gostilo 24. zasedanje Generalne skupščine Svetovne veteranske organizacije.

deracije proti vojni ter za mirno urejanje meddržavnih sporov, spoštovanje načel Ustanovne listine in vodilne vloge OZN pri reševanju kriz. Zaostrišla pa sta se zakonsko urejanje statusa vojnih veteranov in dejansko reševanje njihovega socialnega, gospodarskega in gmotnega položaja. Pozornosti je bilo deležno tudi zdravstveno stanje veteranov. Posebej je bil zaznamovan mednarodni dan invalidov, ko je bila podeljena rehabilitacijska nagrada SVF t. i. vietnamski vasi prijateljstva. Tega dne so člani skupščine obiskali vojaško bolnišnico v Pretoriji in se udeležili komeemoracije ob dnevu invalidov. Sklenjeno je bilo tudi, da se SVF razširi z organizacijami veteranov, ki so sodelovali v mirovnih operacijah OZN. Izvolili smo tudi novo vodstvo, ki bo prihodnja tri leta skrbelo za izvajanje programa SVF in resolucij zasedanja.

Velika pozornost oblasti

Zasedanje je uradno odprl predsednik Južnoafriške republike Thabo Mbeki. Pred njim so udeležence pozdravili predsednik organizacije južnoafriških vojnih veteranov general D. P. Knobel, predsednik južnoafriškega Sveta za zadeve vojnih veteranov general D. S. Mathe, generalni sekretar SVF dr. Marek Hagmajer, predsednik SVF Hamid Ibrahim in minister za obrambo JAR M. G. P. Lekota. Na odprtju zasedanja so bili tudi nekateri veleposlaniki, akreditirani v Pretoriji, in vojaški atašeji.

Med pozdravi je dr. Hagmajer prebral pozdravno poslanico generalnega sekretarja OZN Kofi Anana, v kateri se je ta zavzel za mir, mirno reševanje sporov in spoštovanje človekovih pravic, poudaril pomen SVF in zasedanju zaželel uspešno delo.

Generalni sekretar dr. Hagmajer je v uvodni besedi poudaril nenadomestljivo vlogo OZN pri miroljubnem reševanju konfliktov in poudaril, da enostranski ukrepi niso sprejemljivi, saj dolgoročno ne rešujejo ničesar, ampak prinašajo le gorje in nesrečo nedolžnim. SVF je neodvisna nevladna organizacija,

Slovenski izseljenci so čudovito poskrbeli za našo delegacijo, ki se je udeležila njihovega srečanja pri inž. Francu Škofu. Člani delegacije si bili prijetno presenečeni nad njihovo organiziranostjo. Svoja srečanja začnejo s petjem naše Zdravljice in z dvigom slovenske zastave

ki združuje 180 združenj iz 85 držav. Organizacija skrbi za socialni, ekonomski in pravni status veteranov. Na podlagi študij in anket pa ugotavljajo, da se po svetu položaj vojnih veteranov in žrtev poslabšuje.

Predsednik SVF Hamid Ibrahim je govoril o prizadevanjih SVF za izboljšanje položaja veteranov. Vse več držav priznava zasluge veteranov in z zakoni ureja njihov položaj. Vendar je še vedno preveč držav, ki tega niso storile ali pa nimajo sredstev, da bi takšne ukrepe dejansko uresničile. Zato so marsikje veterani v težkem položaju. Na mednarodnem področju pa so dogajanje zaznamovali teroristični napad 11. septembra 2001, vojna v Afganistanu in vojna v Iraku. Prizadevati si moramo za boljši svet, bolj svoboden, pravičen in miroljuben. Hkrati pa morajo

vojni veterani po vsem svetu uživati temeljne pravice.

Južnoafriški predsednik Mbeki se je zavzel, da bi bilo to stoletje stoletje humanosti. Afrika še vedno trpi zaradi posledic grozotnih vojn, vendar se spopadi počasi umirjajo. Po vojnah je treba nujno reševati vprašanja veteranov, invalidov, razseljenih oseb in uničene infrastrukture. Konflikte je treba zato urejati mirno. Afriko pestijo aids, revščina, problem pitne vode. Ta vprašanja se lahko rešujejo le, če bo vladal mir in se bomo posvetili razvoju. Izrazil je zaskrbljenost zaradi razmer na Srednjem vzhodu, kjer izraelsko-palestinski konflikt in vojna v Iraku povzročata napetost. Poudaril je pomen SVF, ker si prizadeva za mir, in menil, da je naloga sedanje generalne skupščine odpreti upanje vsemu človeštvu, tako da obup ne

Udeleženci skupščine so zaznamovali tudi mednarodni dan invalidov, saj so obiskali vojaško bolnišnico v Pretoriji in se udeležili slovesnosti ob tem dnevu.

bo vodil k terorizmu, ampak se bo svet obrnil k reševanju številnih problemov.

Po odprtju je generalna skupščina l. 12. 2003 na predlog francoske delegacije in še nekaterih delegacij sprejela posebno izjavo, s katero je podprla srečanje izraelskih in palestinskih voditeljev v Ženevi, kjer naj bi izdelali načrt za mirno rešitev izraelsko-palestinskega spora.

Koroški partizani niso bili sprejeti v članstvo

Generalna skupščina je potrdila predlog sveta SVF o sprejemu 8 novih članic, to so Organizacija veteranov Jemna, Češka veteranska organizacija, Društvo švedske bolnišnice v Koreji, Veteranske lige Portugalske, Ruska unija afganistanskih veteranov, Združenje čehoslovaških legionarjev, Združenje organizacije veteranov protifašistične borbe za osvoboditev albanskega naroda, Združenje društev hrvaških prostovoljcev v domovinski vojni. Zveza koroških partizanov ni bila sprejeta, ker avstrijsko veteransko združenje Izvršnemu biroju SVF ni sporočilo svojega soglasja za njihovo včlanitev. Sicer pa je od SVF vse pripravljeno za njen sprejem.

Slab položaj nekaterih veteranov

Poročilo generalnega sekretarja je bilo sprejeto brez pripomb v delu, ki se je nanašalo na akcije v prid svetovnega miru in varnosti (obsodba terorističnega napada 11. septembra v New Yorku, podpora pogovorom Peresa in Arafata 26. 9. 2002 o miru v Palestini, izražena solidarnost z vojno akcijo v Afganistanu, obsodba unilateralne akcije v Iraku, zahteva za vodilno vlogo OZN pri obnovi Iraka, obsodba na napad na poslopje OZN avgusta 2003 v Bagdadu). V delu, ki je govoril o akcijah za izboljšanje ekonomskega, socialnega in pravnega položaja vojnih veteranov ter žrtev vojn, pa se je vnela živa razprava. Že v poročilu je kritično ocenjen slab položaj vojnih veteranov v Srednji in Vzhodni Evropi. Predstavniki iz afriških držav so se pritoževali, da jih je SVF zapostavljala. Sklicevali so se na priloge o obiskih predsednika in generalnega sekretarja

med dvema zasedanjema, med katerimi ni obiskov v afriških državah. Nekdanji francoski bojevniki so se pritoževali, da jim Francija izplačuje manjše pokojnine kot pa francoskim državljanom v metropoli. Predstavnik filipinske veteranske organizacije je omenil, da je ameriški kongres šest mesecev po vojni filipinskim vojakom, ki so se bojevali v ameriški armadi, odvzel vse pravice ameriških veteranov. Delegat Pakistana pa je navedel, kako je Združeno kraljestvo veteranom iz Anglije, Kanade, Avstralije in Nove Zelandije priznalo odškodnino v višini 10.000 funtov, drugi veterani, ki so služili v 2. svetovni vojni v angleški armadi, pa niso dobili ničesar. O prenehanju takšne diskriminacije je bila sprejeta posebna resolucija.

Tudi modre čelade v veteransko organizacijo

Generalna skupščina je podprla predlog, da se v SVF vključujejo tudi veteranske organizacije mirovnih sil OZN. O tem je sprejela posebno resolucijo. Njihovo število je vedno večje, vlade pa jih obravnavajo različno. Nekatere jim priznavajo status pripadnikov oboroženih sil, druge imajo zanje posebno zakonodajo, mnoge pa še niso pravno uredile njihovega položaja. SVF mora vztrajati, da OZN in vlade uredijo status ter druga vprašanja tistih, ki so sodelovali v mirovnih operacijah. Predvideva se, da bo prihodnja konferenca veteranov »modrih baretk« leta 2005 na Finskem in potem leta 2007 na Poljskem.

Materialni položaj organizacije je vedno slabši

Finančni položaj SVF je kritičen. Članice razen izjem ne plačujejo statutarnih prispevkov, vrednost lastnine (delnice, bančne naložbe in zgradbe) pa se vztrajno zmanjšuje. Vrednost investicij se je zmanjšala s 6 milijonov evrov leta 2000 na 4 milijone evrov letos. Lani je organizacija imela samo 12.644 evrov prihodkov in 582.016 evrov izdatkov, tako da je primanjkljaj znašal 569.372 evrov. Tudi letos so razmere podobne. Pozivajo članice, da naj redno plačujejo prispevke, ki jih po statutu morajo plačevati.

Zadnji dan obiska v JAR je slovensko veteransko delegacijo na svojem domu v Sasolburgu gostil gospod Toni Kostanjevec s so-progo Pavlo. Naši veterani si niti v sanjah niso predstavljali, da bodo imeli v južni Afriki odlično slovensko nedeljsko kosilo.

Predsednik SVF je pisno pozval članice, naj dajo prostovoljne prispevke. Samo tri organizacije so odgovorile na njegovo pismo. Skupščina se je zavzela, da se zmanjšajo izdatki in povečajo dohodki, vendar trajnejše

rešitve ni našla. Če ne bo prišlo do spremembe v financiranju, bo organizacija čez 5 do 6 let ostala brez sredstev.

Različne resolucije

Generalna skupščina je sprejela 28 različnih resolucij s politič-

Jože Čibej (desno) in Jože Kuzman (levo) v pogovoru s škotskimi veterani, ki so bili oblečeni v svoja tradicionalna krila oziroma kilte.

no, socialno ter z zdravstveno vsebino. Med političnimi se je zasedanje zavzelo za spoštovanje načel Ustanovne listine OZN in človekovih pravic ter za reafirmacijo OZN, spoštovanje mednarodnega prava, ohranjanje dosežkov protifašističnega boja in proti poizkusom popraviljanja zgodovine, prenehanje unilateralnih ekonomskih, trgovinskih in finančnih blokad (predlagala jo je Kuba in obsodila ZDA, imenovan je bil poseben komite, ki je potem s soglasjem Kube sprejel kompromisni predlog), okrepitev boja proti mednarodnemu terorizmu, ustavev etničnih in verskih spopadov, ustanavljanje komitejev za pomiritve, učin-

kovitejše reševanje beguncev in razseljenih oseb v nekdanji Jugoslaviji, jedrsko razorožitve in drugo. Delegacija Srbije in Črne gore je predlagala resolucijo o hitrejši vrnitvi beguncev in razseljenih oseb na Kosovo in v Metohijo. Izvršni biro je predlagal in delegati so sprejeli, da se namesto tega osnutka sprejme resolucija na podlagi lanskega priporočila iz Nikozije, ki se zavzema za učinkovitejše reševanje vrnitve beguncev in razseljenih oseb na vsem ozemlju nekdanje Jugoslavije. Precej nasprotovanja in razprav je povzročil predlog resolucije Srbije in Črne gore o boju proti terorizmu na Kosovu. Izvršni biro je dal o njej nega-

tivno mnenje, češ da je preozka in da obravnava razmere le v eni pokrajini. Delegat Albanije je oporekal podatkom, ki jih je navajal predstavnik Srbije in Črne gore. Ko je predstavnik SČG videl, da ob glasovanju resolucija ne bo dobila vsebinske podpore, ni več vztrajal pri njej in je predlog resolucije umaknil.

Na socialnem in rehabilitacijskem področju je 24. zasedanje sprejelo več resolucij, ki podrobneje urejajo socialne in zdravstvene zadeve veteranov. Na predlog izvršnega biroja sta bili sprejeti resolucija o pravicah vojnih veteranov in žrtev vojn, spoštovanju vseh pravic vseh veteranov, ki so se bojevali pod isto zastavo v vojnah, ter resolucija o zagotavljanju lažjega dostopa invalidom, o spominjanju vojnih konfliktov, univerzalnem priznavanju PTSD (vietnamskega sindroma), izmenjavi informacij med veteranskimi organizacijami, vključevanju nekdanjih vojakov v civilno družbo, prednostnem zdravstvenem obravnavanju nekdanjih vojakov in vojnih žrtev, konsenzu glede zdravstvenih spričeval, pomoči v premagovanju posledic vojne itn.

Izvoljeni so bili novi organi organizacije

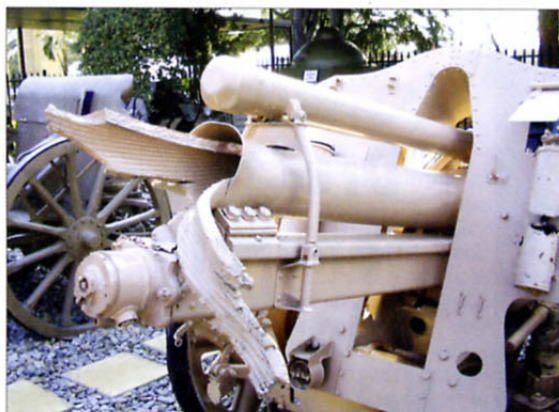
Izvoljeno je bilo novo vodstvo SVF. Slovenijo je doletela čast, da je volilno komisijo vodil Jože Čibej. Volile so organizacije iz 48 držav. Izvoljeni so bili dosedanja predsednik Hamid Ibrahim (Malezija), podpredsedniki Stanley Allen (ZDA), D. P. Nobel (JAR), Jacques Goujat (Francija) in E. Rana (Nepal). Za generalnega zakladnika je bil ponovno izvoljen David T. Knowles (Združeno kraljestvo). V finančni komite so bili izvoljeni Loizos Demetriu (Ciper), Georges Buquet (Francija) in Rodolphe Luty (Luxemburg). Dosedanja podpredsednika Muharnmed Benjelloun, Vladimir Govorov in June Stone pa so bili izvoljeni za častne podpredsednike. Svet je na posebnem zasedanju izvolil za predsednika Jana F. H. Loosa. Glede na to, da generalnega sekretarja imenuje izvršni biro, je tako vodstvo SVF popolno.

24. generalna skupščina je potrdila tudi Svet SVF. Iz Slovenije sta bila potrjena Marko Kosin kot član sveta in Jože Čibej kot namestnik.

Organizacija iz Malezije je predlagala, da bi bilo naslednje zasedanje generalne skupščine leta 2006 v Kuala Lumpurju. Delegacija Nigerije pa je predlagala, da bi bilo zasedanje pri njih. Odločitev o tem bo sprejel izvršni biro.

Seja komiteja za evropske zadeve

Med zasedanjem generalne skupščine se je po programu sestel tudi Stalni komitej za evropske zadeve. Na dnevnem redu je imel poročilo predsednika stalnega komiteja, razpravo o izvajanju priporočil sestanka v Nikoziji, pogled na razvoj v naslednjih desetih letih ter datum in mesto naslednjega sestanka stalnega komiteja leta 2004. Govorilo se je o pravicah

Drobec iz vojaškega muzeja v Johannesburgu

in položaju veteranov. Profesor Chilczuk je podrobneje opisal poročilo o položaju veteranov v Srednji in Vzhodni Evropi, ki je dokaj slabo. Predstavnik Danske je govoril o sestanku veteranov mirovnih operacij, ki je bil oktobra letos na Danskem

in na katerem je bilo ugotovljeno, da v številnih državah sploh niso priznani. OZN bi morala o »modrih baretkah« sprejeti bolj natančne in odločne resolucije, vlade pa bi morale imeti več poslušna za urejanje in podporo tem veteranom.

Predsednik stalnega komiteja je opozoril Hrvaško, da mora čim prej sklicati regionalni komitej za žene v Jugovzhodni Evropi, kot je obljubila v Nikoziji. General Dečak je povedal, da bodo ta sestaneke sklicali leta 2004 in da bo Hrvaška zanj ponudila več datumov.

Kar zadeva naslednji sestaneke Stalnega komiteja za evropske zadeve leta 2004, za katerega se je v Nikoziji ponudil predstavnik Srbije in Črne gore, ta ni mogel dokončno potrditi, ali so ga še pripravljene organizirati. Delegacije so vztrajale, da naj bi bilo evropsko srečanje oktobra 2004. Predstavniki Hrvaške so se ponudili, da oni organizirajo zasedanje stalnega komiteja, čega ne bi mogla Srbija in Črna gora. Dogovorjeno je, da SCG v nekaj mesecih sporči, ali bo leta 2004 organizirala evropski komitej in kdaj naj bi bilo to srečanje, sicer bo srečanje na Hrvaškem.

Jože Čibej

Konferenca o sodelovanju na humanitarnih načelih

Organizator 3. mednarodne konference o sodelovanju na humanitarnih načelih članic Svetovne federacije veteranov iz Jugovzhodne Evrope je bilo Združenje veteranov domovinske vojne Hrvaške (UDVDR). Cilji konference, ki je bila v Zagrebu od 12. do 14. decembra 2003, so bili:

- pregledati izvajanje sklepov na podlagi sedmih točk priporočil in napotkov druge mednarodne konference,
- morebiten sprejem novega dokumenta o sodelovanju,
- predstavitev mednarodne ustanove za psihosocialno rehabilitacijo s sedežem v Zagrebu,
- predlog za ustanovitev komiteja za žensko vprašanja pri Stalnem komiteju za Evropo SFV.

Prisotnih je bilo 45 udeležencev, ki so zastopali pet veteranskih organizacij iz Hrvaške, osem organizacij iz BiH, tri iz Slovenije ter po eno iz Albanije in Madžarske. Opazna je bila odsotnost predstavnikov veteranskih organizacij entitete Republika srbska, protifašističnih borcev iste entitete ter veteranskih organizacij Makedonije, Romunije, Bolgarije, Srbije in Črne gore, ki so bili na prejšnjem zasedanju januarja 2002.

Iz Slovenije so se zasedanja udeležili Tone Poljšak iz ZZB, Jože Čibej in Ljubica Debeljak iz Zveze veteranov vojne za Slovenijo ter Franc Beltram iz Zveze društev vojnih invalidov Slovenije. Naša delegacija se je po določilih Protokola o sodelovanju članic SFV

iz Slovenije na mednarodnem področju usklajeno pripravila za nastop na zasedanju.

Program in organizacija zasedanja nista zadovoljivo omogočila prikaza in oceno delovanja veteranskih organizacij v regiji, predvsem glede identifikacije minskih polj in še neodkritih grobišč ter zmanjšanja števila več kot 30.000 neznanih usod žrtev vojnega in siceršnjega nasilja na ozemlju Hrvaške, BiH in Kosova. Domala vse razprave so bile enostranske in obtožujoče nekdanjo nasprotno stran. Razen naše delegacije ni nihče poročal, kaj je dejansko storil za premostitev še vedno skrb zbujujčega stanja. Vsi so navajali le težave ter naloge in napotke za prihodnje.

Kot nesprejemljivo smo ocenili dejavnost nekaterih veteranskih organizacij proti ukrepom mednarodnega sodišča za vojne zločine na območju nekdanje Jugoslavije.

Posebej smo poudarili, da je tako imenovana veteranska zakonodaja v Sloveniji na ravni meril, ki so bila sprejeta na mednarodni konferenci v Lizboni. Zahvalili smo se za sodelovanje hrvaških oblasti pri obnovi spomenikov na Rabu in v Bedenici. Predstavili smo nadaljnje uspešno delo Mednarodnega ustanove za razminiranje in rehabilitacijo ter Inštituta za rehabilitacijo iz Ljubljane, ki je v programu Pakta stabilnosti izvedel rehabilitacijo več kot 800 žrtev min z jugovzhodnoevropskega območja (vključno z Albanijo) ter usposobil 300 terenskih terapevtov s tega območja. Poleg tega pa štipendira pet slušateljev (iz nekdanje Jugoslavije) na Medicinski fakulteti v Ljubljani za študij zdravstvene in psihične rehabilitacije.

Predstavili smo tudi delovanje filantropske mreže za psihično rehabilitacijo otrok žrtev vojnih grozot »Skupaj – Together«.

Glede promoviranja Mednarodnega centra za psihosocialno rehabilitacijo v Zagrebu (ki nastaja že sedem let) smo izrazili mnenje, da mednarodno srečanje, kot je bilo to naše, ne more sprejeti kakršnih koli obveznosti držav, katerih predstavniki veteranskih organizacij so prisotni, ampak je treba takšno povezovanje doseči izključno po strokovni poti.

Naše ocene in predlogi so bili sprejeti, niso pa bili povsem odgovarjajoče izraženi v dokumentih, ki jih je zasedanje sprejelo. Ti odsevajo splošno stanje na drugih območjih. Bile so sprejete štiri kratke resolucije:

1. Zakonski minimum zaščite pravic vojnih veteranov Evrope,
2. Obnova vojnih spomenikov,
3. Financiranje veteranskih organizacij,
4. Zaščita pravic žensk udeleženk vojn v Jugovzhodni Evropi.

Opazna je bila tudi neprisotnost tako imenovanega srbskega krila veteranskih organizacij. Prav tako ni bilo nikogar iz vodstva Svetovne federacije veteranov (pred dvema letoma je bil prisoten generalni sekretar Marek Hagmayer). Predstavniki vseh treh članic SFV iz Slovenije smo imeli več dvostranskih pogovorov, še posebej s številnimi delegacijami iz Bosne in Hercegovine, ki so se posebej zanimala za stanje pri nas.

Jože Čibej

GENERAL RUDOLF MAISTER
(psevd. Vojanov)
Osvojitelj Maribora 1918/19

Mož, ki je za Slovenijo ubranil velik del njene ozemlja, pesnik in vojak Rudolf Maister.

Ustanovitev Društva generala Maistra Prlekije in Pomurja

Spomenik generalu Maistru pred Ministrstvom za obrambo v Ljubljani.

Foto: Mors

Zgodovina slovenskega naroda se je razvijala stoletja, tako kot sta se stoletja razvijala in oblikovala tudi slovenski narod in njegova vojaška tradicija. Slovenska vojaška tradicija sega vse do prve slovenske države Karantanije, ki je nastala v 7. stoletju. V ljudskih izročilih pa so se ohranili tudi spomini na boje s Turki (14. stoletje) ter kmečke upore na Slovenskem (15. in 16. stoletje), ki so imeli prebujevalni narodni značaj in pomen. Tako v slovenski zgodovini vedno najdemo pradedni uporniški duh in posameznike, katerih narodni čut je bil zelo močan. Takšni so bili vojščaki Samove države, takšni so bili Tolminski puntarji, pa borci za severno mejo, borci NOB, takšni smo bili tudi veterani 1991.

Slovenski vojaki in polki so bili znani že v vojski avstro-ogrske monarhije, cenjeni so bili kot dobri in pogumni borci. Iz njih je leta 1918 nastala prva slovenska vojska v novejši zgodovini Slovencev. Takrat je štela približno 12.000 vojakov in se je pod vodstvom generala Rudolfa Maistra bojevala za severno mejo.

Konec leta 1918 je avstro-ogrska monarhija začela razpadati; da ne bi bila Maribor in njegova širša okolica (Spodnja Štajerska) vključena v državo Nemška Avstrija, je 1. novembra 1918 takrat še major Rudolf Maister prevzel vojaško oblast. Potem ga je Narodni svet za Štajersko povišal v generala. Tako je general Rudolf Maister postal prvi človek, ki mu je slovenska politična oblast podelila tako visok vojaški čin. V prelomnih trenutkih in z izjemnim pogumom ter odločnimi vojaškimi posegi je kot

Nekaj udeležencev ustanovnega sestanka Društva general Maister Prlekije in Prekmurja

predan domoljub ubranil severno mejo slovenske države. Od prevrata se je v Mariboru spreminjala tudi podoba mesta; do takrat nemško šolstvo se je začelo dopolnjevati s

Dragi prijatelji - veterani!

Z veseljem sem decembra lani prejel glasilo veteranov vojne za Slovenijo št. 22. Zelo sem bil zadovoljen s pestro vsebino in še posebej s pismom Jožeta Kreuha.

Glede večjih dotacij za veteransko organizacijo priporočam, da se za pomoč obrnete na enega ali dva poslance Državnega zbora, ki bi kar v parlamentu predstavila vaše probleme ter krivice, ki se vam dogajajo in kako jih rešiti. S pozdravi!

Janez Gale

slovenskim, slovenizirali so se tudi sodstvo, uprava in mestni svet.

Podobnost v dejanjih je velika; veterani smo skoraj pozabljeni in marsikdo nam ne priznava dejanj iz leta 1991. Takrat smo bili kot eden, branili smo slovensko zemljo in slovenski narod. S skupnimi močmi smo izbojevali samostojno Slovenijo.

Negovanje domoljubja je tradicija, ki mora ostati v slovenski zgodovini. Zato nas je nekaj zanesenjakov na pobudo mag. Milana Lovrenčiča ustanovilo Društvo generala Maistra na območju Prlekije in Prekmurja. Kot je znano, je bilo z našega območja veliko borcev za severno

mejo, borcev NOB, pa tudi veteranov 1991. Na ustanovnem zboru 11. decembra 2003 v Gornji Radgoni je sodelovalo 22 članov, ki so izvolili predsedstvo. Predsednik društva je znan zgodovinar dr. Ivan Rihtarič. Mag. Milan Lovrenčič je predstavil program dela za leto 2004, ki bo predvsem v znamenju 130-letnice rojstva in 70-letnice smrti generala Maistra. Vsekakor je treba na novo objektivno osvetliti vlogo in pomen generala Maistra v slovenski zgodovini.

Narod brez pokončnih ljudi si ne piše zgodovine. In eden takšnih je bil tudi general Rudolf Maister – velikan slovenske zgodovine. Slovenci smo mu dolžni priznanje in zahvalo, saj je znal z vojaško odločnostjo v zapletenih razmerah ob prevratu Sloveniji ubraniti velik del njenega ozemlja, ki so si ga lastili drugi, pa tudi za njegove dosežke v slovenski kulturi. Brez njega bi bila današnja Slovenija manjša, tako zemljepisno kot nacionalno.

Milan Bolkovič - Bole

KAJ SE JE MED OSAMOSVAJANJEM SLOVENIJE SKRIVALO ZA IMENOM

"banana korpus"

Verjetno se bo marsikdo od vas vprašal, kaj ima osamosvojitvena vojna opraviti z "banana korpusom" in kako je ta korpus sploh zašel v naše glasilo. Tega ni leta 1991 vedela niti večina pripadnikov Teritorialne obrambe v Slovenskih goricah in celo v Lenartu ne, kjer se je vse skupaj dogajalo. Samo nekateri so vedeli, da je "banana korpus" le tajno ime za logistično bazo 7. pokrajinskega poveljstva TO (Vzhodnoštajerske pokrajine TO), ki je bila nastanjena v prostorih tamkajšnje hladilnice, v kateri se je našlo dovolj prostora tudi za tajno poveljniško mesto območnega štaba TO in med vojno za zbiranje vojnega plena ter kot zbirališče ujetih pripadnikov JLA. Ko so po njih začeli prihajati avtobusi iz nekdanjih južnih republik, so se v Lenartu takoj našli posamezniki ki so godrnjali: "Poglej te teritorialce, sedaj se grede še turizem". Po letalskem napadu JLA na Šentilj, se je tajnost "banana korpusa" končala. Že pred vojno, proti koncu leta 1990, je bil v prostorih uprave

Takratni direktor hladilnice in častnik, ki je v območnem štabu TO skrbel za moralno-politično delo in sokrivca za "banana korpus" Jože Šuman, je zdaj aktivni veteran.

hladilnice nastanjen tudi vod TO komandirja Bračiča za protispecialno delovanje (PSD). In takrat je Jožeta Šumana, takratnega direktorja hladilnice in častnika, ki je v območnem štabu TO skrbel za moralno-politično delo, sedanjega aktivnega veterana, tudi sokrivca za "banana korpus", po njegovem pripovedovanju prvič stisnilo pri srcu. Ker se je to zgodilo nekdanjemu odličnemu šport-

niku, rokoborcu in državnemu reprezentantu, verjamem, da je bilo res hudo. Iz vojašnice JLA v Mariboru je enkrat nepričakovano, pod krinko nakupa jabolk za potrebe JLA, prispela delegacija s polkovnikom Dordevičem na čelu, ki pa jo je bolj zanimalo vse drugo kakor sadje; vsi pogovori so potekali prav pod prostorom, kjer so bili v tajnosti nastanjeni pripadniki PSD-voda. Pogovarjali so se z zaposlenimi, tudi z dvema, ki sta bila pripadnika tega voda, in čeprav so imeli vod ves čas dobesedno nad glavo, se je vse skupaj srečno izteklo. V hladilnici pa je bila tudi zoričnica sadja in v njej je imelo skladiščene svoje banane pod-

jetje PAF iz Zagreba. Gospod Plivelič, lastnik tega podjetja, je junija 1991 takoj sprejel Šumanov predlog, po katerem so zamenjevali jabolka, ki jih je bilo v Lenartu vedno dovolj, za banane in tako so poslej jabolka romala v Zagreb, banane pa v enote TO. Na žalost je vojna naredila križ čez "prost pretok blaga in storitev" in vse preostale banane je bilo treba pojesti doma, toda gospod Plivelič jim ni nikoli poslal računa. Ko so začeli v hladilnico voziti zaplenjeno strelivo in eksploziv, je Šumana drugič stisnilo pri srcu, saj se je zavedal velike nevarnosti, ki jo je pomenila neposredna soseščina eksploziva in amoniaka, katerih je bilo v hladilnih napravah hladilnice izredno veliko. Opozoril je na pretečo nevarnost in na njegovo srečo so strelivo in eksploziv takoj prepeljali na drugo, primernejšo lokacijo.

Jože Kuzman

Hladilnica v Lenartu, v kateri se je dogajala zgodba o banana korpusu.

8. pohod po turistični poti Občine Štore

Turistično društvo Občine Štore letos že osmič prireja pohod po turistični poti Občine Štore. Pohod bo v soboto, 8. maja, začel se bo ob osmi uri. Zbirno mesto bo pri železniški postaji v Štorah. Pot bo vodila do vasi Svetina nad Štorami in na Lovski - Vrunčev dom, v katerem bo zaključek z malico in glasbo. Za okrepčilo bo poskrbljeno tudi med potjo, ki bo trajala približno 4 ure. Štartnino 1000 tolarjev bodo pohodniki lahko poravnali ob prihodu na zbirno mesto.

Omenjeni dom in stolp, ki je v neposredni bližini, so pripadniki takratne TO v osamosvojitveni vojni za Slovenijo varovali. Na domu so tudi spominke plošče naših društev.

Organizatorji želijo letos na ta pohod prvič pritegniti tudi člane ZVVS, ZSČ, ZZB, veteransko organizacijo Sever in pripadnike Slovenske vojske. Želijo tudi, da bi te organizacije v prihodnje v svoje programe vključile ta pohod, ki je vsako leto vsako prvo soboto v maju (letos je zaradi praznika pohod drugo soboto).

Vljudno vabljeni na pohod po turistični poti Občine Štore. Pridite, ne bo vam žal.

Srečko Križanec

Popravek

V 22. številki Veterana nam jo je zagodel računalniški skrat. Tako sta v članku z naslovom Najostreje obsojamo na 9. strani od vrha navzdol zamenjani druga in tretja fotografija.

Na 23. strani v članku z naslovom Venci v spomin padlim za Slovenijo bi moral biti podpis pod zgornjo fotografijo pod fotografijo na levi strani, podpis pod to fotografijo sodi pod fotografijo na desni, podpis pod to pa sodi pod zgornjo fotografijo.

Bralcem in vsem prizadetim se za neljube napake opravičujemo.

Uredništvo

ČAS SLOVENSKEGA OSAMOSVAJANJA V SLOVENSКИH GORICAH NE BO POZABLJEN

Zbornik Čas odločitve 1990–1991

Na Zavrhu v Slovenskih goricah so bile konec novembra že 18. Maistrove prireditve, ki so jih skupaj organizirali Občina Lenart, Turistično društvo »Rudolf Maister - Vojanov« iz Zavrha in Zveza kulturnih društev občin Benedikt, Cerkvjenjak, Lenart in Sveta Ana. Z njimi so vnovič počastili spomin na generala Rudolfa Maistra in njegove borce za severno mejo. Osrednji dogodek letošnjih slovesnosti je bila predstavitev zbornika »Čas odločitve 1990-1991«, ki ga je izdalo lenarško območno združenje veteranov vojne za Slovenijo. Predstavitve so se poleg domačinov in številnih uglednih gostov udeležili tudi mnogi veterani vojne za Slovenijo 1991 z lenarškega območja, nekateri poveljniki takratnih enot TO, predstavnik Slovenske vojske podpolkovnik Friderik Škamlec, načelnik štaba 72. brigade SV iz Maribora, in polkovnik Jože Majcenovič iz GŠSV ter podpredsednik Zveze veteranov vojne za Slovenijo 1991 Alojz Kovačič. Kot je na dobro obiskani predstavitvi knjige povedal predsednik lenarškega območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Peter Leopold, ki je tudi vodil uredniški odbor, je knjiga prvi korak na poti trajnega in celovitega evidentiranja in dokumentiranja gradiva iz časov slovenskega osamosvajanja v Slovenskih goricah. Delo še zdaleč ni popolno in končano, saj mnogo gradiva kljub trudu manjka, zato bodo zbornik nenehno dopolnjevali ter tako iztrgali iz pozabe pomembne in odločilne dogodke. Dokumentarno bogato delo bo lahko dober pripomoček in iztočnica za prihodnje strokovne in poglobljene študije tega dogajanja. Kljub temu je knjiga zelo dragocena, je na predstavitvi povedal podpredsednik veteranov vojne za Slovenijo Alojz Kovačič in vnovič poudaril, da bi država končno že morala dati zaslužen priznanje vsem, ki so sodelovali v osamosvojitveni vojni. Zaradi dobrih priprav in požrtvovalnega angažiranja vseh dejavnikov na terenu je bilo k sreči tudi malo žrtev, je še povedal in čestital lenarškemu združenju za

Javno so ga predstavili na 18. Maistrovih spominskih prireditvah na Zavrhu in poudarili, da je knjiga prvi korak na poti celovitega zbiranja in dokumentiranja dogodkov ter pomembnega obdobja slovenske polpretekle zgodovine.

Predstavitve zbornika v prepolni dvorani Doma kulture v Za-

izdajo knjige, ki je dragocen dokument časa. S prispevki, z zapisi, s pričevanji in z dokumenti so sodelovali avtorji Peter Leopold, Jože Majcenovič, Miran Fišer, Vladimir Pravdič, Božidar Kolar, Darko Škerget, Anton Slana, Marjan Ručigaj, Franc Serbec, mag. Marjan Toš, Janez Kocbek, Samo Kristl, Stojan Bračič, Alojz Divjak, Ivan Črnčec, Marjan Rebernik, Darko Lorenčič in Venčeslav Čuek. Lektorica je bila Marija Šauperl, knjigo pa je oblikovala in pripravila za tisk Beneideja iz Benedikta. Izšla je v nakladi 1000 izvodov in ima priloženo še kratko priloženo z na novo dopoljenimi podatki, kar ji daje še verodostojnejšo vsebino. Tudi brez priloge je korektna in za prihodnje raziskovalce tega

delo lenarške in slovenske polpretekle zgodovine dragocena; po mnenju uglednega zgodovinarja in direktorja mariborskega muzeja Narodne osvoboditve dr. Marjana Žnidariča je zgodovinsko dokumentarna. »S historično sporočilnostjo bogati naš zgodovinski spomin in krepi narodno samozavest. Ta pa nam je ob vstopanju v najširše evropske povezave najmanj enako potrebna kot takrat, ko smo morali z orožjem v rokah reševati narodov nadaljnji obstoj«, je ob izdaji zapisal dr. Žnidarič.

Tudi avtor uvodnika, predsednik lenarškega območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Peter Leopold, je zapisal, da gre za dokumentarno delo. »Da bi čim bolj trajno in objektivno ohranili

zgodovinski spomin na usodne odločitve in osamosvojitveno vojno, smo se v OZVVS odločili za izdajo zbornika, v katerem bodo zbrani spominski zapisi, avtorski prispevki in kopije dokumentov o dogodkih 1990–1991. Teritorialci Občine Lenart smo skupaj s teritorialci sosednjih občin, milico in krajanji v vojni leta 1991 dosegli vidne uspehe na bojiščih in pri tem tvegali lastna življenja. Na območju Občine Lenart ni bilo neposrednih spopadov z JA, so pa pripadniki Teritorialne obrambe sodelovali v spopadih v sosednjih občinah. Da pa na območju občine ni bilo spopadov, gre zahvala organiziranemu in medsebojno povezanemu delovanju takratnih občinskih struktur, Območnega poveljstva teritorialne obrambe Ptuj, milice in prebivalstva, ki so se znali organizirati«, je zapisal Peter Leopold. Ta dejstva so tudi bogato sporočila knjige, ki je doživela ugoden odmev in ki bo zaradi napovedanih dopolnitev še objektivnejša slika takratnega dogajanja. Hvalevredna poteza in rezultat skrbi, da dogodki ne bi šli v pozabo. To bi bila namreč velika škoda.

Predstavitve so veterani vojne izkoristili tudi za kritične ocene na račun države, ki jim še vedno ne priznava tega, kar jim gre. Marjan Ručigaj je med drugim ocenil, »da tudi v Zavrhu ni vseh, ki bi morali biti tukaj. Zakaj nas ponižujejo, kot da smo storili kaj slabega? Ali bodo imeli v Sloveniji vsi večje pravice kot veterani vojne za Slovenijo?« se je spraševal. Tudi nekdanji načelnik MSNZ mag. Marjan Fekonja je opozoril, da čas, »ki smo ga preživljali v letih 1990–1991, še ni podrobno opisan; nekatere stvari smo pozabili, vendar nehoti. Žal pozabimo izreči priznanje marsikomu, ki je storil zgolj kaj malega. Očitno drži pregovor, da krogla in medalja redkokdaj zadeneta pravega,« je sklenil razmišljanje mag. Fekonja na predstavitvi zbornika Čas odločitve 1990–1991. Komentar najbrž ni potreben!

Mag. Marjan Toš

Ovitek zbornika

Umril je Ivan Starina, bojevnik s Kuma, zadnja žrtev vojne za Slovenijo

Na severovzhodnem pobočju Kuma, imenovanega tudi zasavski Triglav, leži zaselek Župa. Gre za nekaj redko posejanih kmetij z malo zemlje, ki zaradi kraških značilnosti ni ravno rodovitna. Tako se na tem območju ni dalo živeti samo od kmetijstva in to je ljudi prisililo, da so si poiskali dodaten zaslužek v dolini, največ v najbližjih industrijskih objektih Trbovelj in Hrastnika. Pred desetletji so se na delo v dolino prebijali po strmih pešpoteh. Danes pa so ti zaselki in vasi z dolino povezani z dokaj dobrimi cestami, to velja tudi za vrh Kuma, kjer kraljuje obnovljen oddajni center, ob njem pa je postavljen tudi bojni znak »KUM '91« kot spomin na dogodke v vojni za Slovenijo.

Vskromni hiši na Župi št. 8 so že pred več leti živeli Starinovi. Imeli so nekaj zemlje, ki so jo skrbno obdelovali, in poleg tega redili še nekaj domačih živali, kolikor je zemlja to dopuščala.

Vzorni teritorialci

Leta 1990 je na kmetiji živela mama Marija s tremi sinovi, z Ivanom, Jožetom in s Francijem. Najmlajši Franci si je že ustvaril družino, hčerki Olga in Nadi pa sta si po omožitvi ustvarili nov dom v dolini.

Mož in oče petih otrok je umrl kmalu po rojstvu najmlajšega sina.

šlo za neposredne priprave na osamosvojitve Slovenije. OŠTO Trbovlje je bil eden od 16 štabov, ki so se uprli ukazu o oddaji orožja v objekte JLA. V skladišču štaba je ostalo vse orožje in strelivo, tudi strelivo za protiletalske topove. Od decembra 1990 je imelo veliko pripadnikov TO orožje in strelivo kar doma, med njimi sta bila tudi Jože in Franci.

Prvega maja 1991 so se štirje OŠTO združili v 87. območni štab TO Trbovlje. To novo poveljstvo je tako čez noč imelo podrejenih 26 samostojnih vojni enot, od vodov po KS do odreda četne sestave. Iz-

Mama Marija ob žari s pepelom sina Ivana, za katerega je skrbela vse od leta 1991.

na položaje ob objektu, del pripadnikov voda TO KS pa je prenašal opremo in strelivo v priročno skladišče. Vse je napad presenetil, saj neposredna nevarnost iz zraka takrat še ni bila razglašena niti odgovorni na ravni republike še niso aktivirali službe za opazovanje, javljanje in obveščanje. Kljub navedenim okoliščinam je enota ZO s topovoma delovala proti letalom in enega celo poškodovala ter ju tako pregnala.

Posledice napada so bile osem ranjenih pripadnikov TO inčasno onesposobljen oddajni center. Ivan Starina je bil ranjen v glavo tako hudo, da kljub takojšnji pomoči in dolgotrajnemu zdravljenju ter rehabilitaciji nikoli ni okreval. Za vedno je ostal priklenjen na posteljo. V teh dobrih dvanajstih

tnega Zasavja, MORS, območni štab TO in posamezniki. Organizirane so bile številne delovne akcije. Rezultat vsega tega je bil, da je takratni minister za obrambo Janez Jansa 27. oktobra 1993 predal obnovljeno in razširjeno hišo Starinovim ter se zahvalil vsem, ki so kakor koli pripomogli k uspehu te akcije.

Veterani Ivana niso pozabili

Z ustanovitvijo veteranske organizacije je Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Zasavje prevzelo nalogo, da v mejah možnosti in potreb pomaga Ivanu in njegovim domačim pri premagovanju vsakodnevnih težav. Z novo akcijo »Avto za Ivana« smo mu zagotovili avtomobil, primeren za potrebne prevoze v bolnišnico v Trbovljah in Ljubljani.

Nenehno smo spremljali njegovo zdravstveno stanje, ga redno obiskovali in dvakrat na leto obdarovali celotno družino s priložnostnimi darili. Pri temu pa mama Marija nikoli ni ostala dolžna in je delegacijo veteranov vedno lepo pogostila.

Na žalost so bile naravne zakonitosti močnejše od želj in stalnega prizadevanja domačih in zdravstvene službe za izboljšanje Ivanovega zdravstvenega stanja. Ivan je umrl 4. februarja letos. Odšel je tiho in preskromno. Na Dobovcu dober streljaj od doma smo v soboto, 7. februarja, z vojaškimi častmi pokopali bojevnika s Kuma, nosilca srebrnega častnega znaka svobode Republike Slovenije, medalje za ranjence in bojnega znaka KUM '91. Poleg družine in številnih veteranov soborcev so se od Ivana poslovili tudi poveljnik 87. ObmŠTO Trbovlje major Matjaž Piškur, predsednik OZZVVS Zasavje Jože Čibej in župan Občine Trbovlje Bogdan Barovič.

S prisotnostjo in z žalnim vencem se je od Ivana poslovil tudi Janez Jansa, minister za obrambo v času vojne za Slovenijo.

Lik bojevnika s Kuma odhaja v zgodovinski spomin slovenskega naroda.

Matjaž Piškur

Ivana Starino so pokopali z vojaškimi častmi.

Častna salva v zadnji pozdrav bojevniku s Kuma

V številni družini brez očeta je bilo življenje težko in predvsem skromno. Kljub težkim razmeram je mati poskrbela za redno šolanje otrok in za to, da so vsi prišli do kruha.

Vsi trije sinovi so bili zaposleni v Termoelektrarni Trbovlje. Prav tako so bili vsi trije razporejeni v enote Teritorialne obrambe občine Trbovlje, le da niso bili v isti enoti. Ivan je bil pripadnik samostojnega voda TO KS Dobovec, Jože in Franci pa sta bila v protidiverzantski četi. Bili so vzorni teritorialci, saj so se redno udeleževali intenzivnih usposabljanj.

Pršlo je leto 1990, ko se je intenzivnost še povečala, saj je

delan je bil nov načrt delovanja za varovanje osamosvojitvenega procesa Slovenije z angažiranjem enot TO našega območnega štaba.

Nepričakovan napad

V tem načrtu je imela Ivanova enota nalogo, da zavaruje oddajni center Kum kot izjemno pomemben objekt. To nalogo je 136. samostojni vod TO KS Dobovec začel izvajati že 24. junija 1991. Dne 28. 6. 1991 se je vodu priključila še enota zračne obrambe s štirimi protiletalskimi topovi. Tega dne ob 14.15 sta letali JLA napadli oddajni center z raketiranjem in mitraliranjem objekta. V tem času se je enota zračne obrambe ravno razmeščala

letih se mu je občasno izboljšalo zdravstveno stanje, tako da je bil celo na invalidskem vozičku pred svojo hišo in je za kratek čas prišel v stik z naravo in okoljem, v katerem je tako rad obdeloval njive in kosil travnike.

Niso ostali sami

V tem času sta za Ivana 24 ur na dan skrbeli mama in brat Franci z družino. Pri tem pa niso bili sami. Oddelek za obrambo v občini Trbovlje na čelu z Jožetom Čibejem je sprožil široko humanitarno akcijo, namenjeno obnovi hiše Starinovih in izboljšanju življenja Ivana in njegovih domačih. V akcijo so se vključili številni donatorji iz celo-

Ivan Starina

(1955–2004)

Na vaškem pokopališču na Dobovcu nad Trbovljami smo se veterani vojne za Slovenijo poslovili od Ivana Starine, ki je umrl za posledicami ran, ki jih je dobil pri obrambi oddajnika na Kumu. Ivan je bil eden od osmih pripadnikov TO, ki so branili oddajnik in bili pri tem ranjeni. Ivan zelo hudo. Vsa leta naše samostojnosti je preživel priklenjen na posteljo. Domovini Sloveniji je daroval tisto, kar pomeni človeku največ. Od Ivana smo se poslovili z vojaški in veteranskimi častmi.

OZVVS ZASAVJE

Ivan Helbl

(1950–2003)

Nepričakovano nas je zapustil član komisije ZVVS za statusne in kadrovske zadeve Ivan Helbl. Še nedavno smo se zbrali v Muti na seji komisije, na kateri je bil Ivan gostitelj. Njegov elan in predanost delu sta nam bila vzor. Njegovo delo v komisiji in njegovo poznavanje problemov s predlaganimi rešitvami ostajata nenadomestljiva. Vrzeli ne bo mogoče zapolniti.

Ivan, hvala ti za vse.

Komisija za statusne in kadrovske zadeve ZVVS

Zdravko Vesel

(1964–2003)

Nepričakovano nas je zapustil član našega združenja Zdravko Vesel. V vojni za Slovenijo je bil pripadnik MORIS-a, v samostojnem vodu Loški Potok. Že pred vojnimi razmerami je sodeloval pri tajnem prevozu orožja v Kočevsko Reko. Bil je živahen, iznajdljiv in dober vojak. O njegovi priljubljenosti med občani je pričala množica ljudi na njegovem pogrebu. Tudi veterani smo Zdravka pospremili na njegovi zadnji poti na pokopališče na Taboru v Loškem Potoku.

OZVVS Ribnica

Vilko Zorec

(1964–2004)

Neizprosna bolezen je mnogo prezgodaj pretrgala nit življenja Vilku Zorc, članu Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Ruše. Pred osamosvojitveno vojno in med njo je bil pripadnik čete TO Lovrenc na Pohorju, s katero je prebil ves čas, tako v rodnem Lovrencu kot pri varovanju učnega centra v Pekrah ter pri zahtevni in nevarni blokadi mariborskih vojašnic. Kako je bilo, vedo le tisti, ki so bili tam.

Življenje mu ni prizanašalo. Poslovil se je tiho, skoraj neopazno, ostali so le spomini na skupno pot.

OZVVS Ruše

Jožef Prhne

(1954–2004)

Nenadoma in mnogo prezgodaj nas je zapustil naš član Jožef Prhne, član Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Bela krajina. V osamosvojitveni vojni je aktivno sodeloval kot teritorialec pod poveljstvom 23. ObmŠTO Črnomelj. Vestno je izpolnil svojo nalogo.

Na njegovo zadnjo pot smo ga na Butoraju pospremili s praporom območnega združenja.

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

OZVVS Bela krajina

Branimir Iskra

(5. 2. 1957–7. 3. 2004)

Huda bolezen je mnogo prezgodaj prekinila življenjsko pot našemu prijatelju Branku, veteranu vojne za Slovenijo. Pogrešali ga bodo sokrajani Nemškega Rovta, teritorialci Bohinja in veterani vojne za Slovenijo.

Branko je bil vesten in delaven član gasilskega društva, soorganizator krajevnih prireditev, med teritorialci pa izredno priljubljen in tovariški med soborci. V osamosvojitveni vojni je z enoto sodeloval v blokadi Bohinja, pozneje v obrambi smeri v rajonu Mojstrana in nazadnje pri varovanju vojašnice na Rudnem polju.

Branka bomo ohranili v trajnem spominu!

OZVVS Radovljica – Jesenice

Alojz Hrovat

(1951–2003)

Mnogo prezgodaj nas je po dolgotrajni in hudi bolezni zapustil naš član in dolgoletni teritorialec Alojze. Kot pripadnik zaledne enote 22. brigade TO je vestno in odgovorno opravljal vse naloge na vsakokratnem usposabljanju, še posebej pa v osamosvojitveni vojni. Bil je tudi prizadeven član domačega gasilskega društva.

Bil je izreden prijatelj ter tovariš in takšnega se bomo spominjali!

OZVVS Radovljica – Jesenice

Anton Sodja

(27. 1. 1952–27. 10. 2003)

Po dolgotrajni in hudi bolezni je naše vrste zapustil dolgoletni teritorialec, udeleženec vojne za samostojno Slovenijo in iskreni prijatelj Tone. Bil je poveljnik v več enotah TO Bohinja in član gasilskega društva, sodeloval je pri varovanju in disperziji orožja v tajna skladišča ter pri varovanju zbirnega centa za prestopnike na Voglu. V ZVVS se je vključil že 29. aprila 1994.

Toneta se bomo spominjali po iskrenosti in tovarištvu!

OZVVS Radovljica – Jesenice

Janez Ambrožič

(1956–2003)

Nepričakovano in mnogo prezgodaj je naše vrste zapustil Zidankov Janez, izredno priljubljen med sokrajani in vsemi, ki so ga poznali.

V osamosvojitveni vojni je z enoto sodeloval pri blokadi enot JLA in prevzemu stražnic ter nadzoru meje v Zgornjesavski dolini.

Janeza se bomo spominjali po vedrosti in iskrenem prijateljstvu. OZVVS Radovljica – Jesenice

Zvonimir Vuzem

(27. 4. 1939–18. 9. 2003)

Huda bolezen je prehitro presekala življenjsko pot našemu članu in članu Lovske družine Begunjsčica. V osamosvojitveni vojni je sodeloval kot oborožen pripadnik NZ KS Begunje pri varovanju vodnih zajetij, blokadi pomembnih smeri in globinskem varovanju državne meje.

Ostal nam bo v trajnem spominu!
OZVVS Radovljica – Jesenice

Januš Smrekar

(3. 2. 1970–4. 8. 2003)

Nepričakovano in mnogo prezgodaj se je življenjska pot iztekla našemu članu Janošu, ki je kot pripadnik prvega bataljona 22. brigade TO sodeloval pri blokadi vojašnic Radovljica in Bohinjska Bela ter nadzoru komunikacij in rajona letališče Lesce. Bil je aktiven član našega območnega združenja, predvsem pri športnorekreativnih dejavnostih. V domači Kamni Gorici je bil član športnega in gasilskega društva ter ustanovni član društva možnaristov. Bil je dober in znan smučarski učitelj, vaditelj in član društva za podvodne dejavnosti.

Januša bomo veterani in vsi, ki smo ga poznali, ohranili v trajnem spominu!

OZVVS Radovljica – Jesenice

Karel Drago Vizjak

(22. 11. 1933–23. 9. 2003)

Po dolgotrajni in hudi boleznici je ugasnilo življenje našemu članu in dobremu prijatelju Dragu.

Dolgo je bil na začasnem delu v Nemčiji, kjer je bil uspešen in znan v tamkajšnjih sindikalnih združenjih. Med osamosvojitveno vojno je ob pomoči nemških sindikatov organiziral zbiranje humanitarne pomoči, predvsem sanitetnega in intendantskega materiala. Za to humanitarno delo je 1992. leta prejel častni znak Republike Slovenije.

Svojim tovarišem, prijateljem in veteranom bo ostal v trajnem spominu!

OZVVS Radovljica – Jesenice

Boris Gec

(25. 9. 1948–25. 3. 2004)

V prebujanju pomladi smo se veterani Krasa in Brkinov v soboto, 27. marca, v Sežani poslovili od veterana in častnika, višjega vodnika Borisa Geca.

Boris nas je zapustil po kratki, a hudi boleznici, zapustil nas je narodnjak, ki je bil vse od leta 1970 v rezervni sestavi Teritorialne obrambe vezist – šifrer. Pomembno vlogo je imel v osamosvojitveni vojni leta 1991 ter pri krepitevi naše veteranske organizacije kakor tudi drugih športnih in društvenih organizacij.

Z njegovo mnogo prezgodnjo smrtjo smo izgubili poštenega in predanega veterana – častnika, soborca in prijatelja, ki bo ostal za večno zapisan v naših srcih.

OZVVS Krasa in Brkinov Sežana

Davorin Milavec - Inč

Težko je poiskati prave besede, s katerimi se lahko dostojno poslovili od veterana, prijatelja, še težje je, če se obenem poslavljaja od sorodnika.

Spominjam se najinih srečanj, poročena sva bila z dvema od treh sestra, ko sva si bila posebej pri politiki precej vsaksebi, nekaj zaradi prepričanja, še več pa iz preprostega nagajanja, toda pri vojni za Slovenijo sva bila vedno eno. Tudi Inč jo je sprejel kot svojo sveto dolžnost in bil ponosen, da je lahko v njej sodeloval. Celo priznanje, ki ga je dobil od ljubljanskih veteranov, ali spominsko medaljo, s katero se je ZVVS namesto države zahvalila vsem, ki so sodelovali v vojni za Slovenijo, mu je bilo skoraj nerodno vzeti. Prepričan sem, da bi bil zadovoljen že s poštenim stiskom roke in preprosto, toda iskreno besedo HVALA!

Jože Kuzman

Jožef Verdinek

(1952–2003)

Dne 13. novembra 2003 smo se z bolečino v srcu na pokopališču Barbara poslovili od člana našega združenja Jožefa Verdinka.

Joži, kot smo ga klicali soborci, je bil med osamosvojitveno vojno pripadnik zalednega voda OŠTO Ravne na Koroškem. Član našega združenja je bil od leta 2002. Huda bolezen mu je preprečevala, da bi v društvu aktivno deloval, v pogovorih z njim pa je beseda vedno nanesla tudi na delo v društvu in na obdobje osamosvojitvene vojne 1991, na kar je bil upravičeno ponosen.

Huda je bila izguba moža in očeta, huda je bila tudi izguba veterana, člana našega združenja.

ZVVS območja Mežiške doline

Stojijo ponosno, ko predstavljajo zvezo, pokrajino ali svoje območje, čeprav ni vedno lahko.

Povezuje jih odgovornost

Hladno, vendar lepo sobotno jutro! Sonce že poskuša z žarki ogreti ozračje, v ozadju zasnežene Karavanke, pred Centrom za obrambo usposabljanje MORS v Poljčah pa množica uniformiranih veteranov z vseh koncev Slovenije. Stiski rok, kramljanje, izmenjava vtisov ob ponovnem srečanju, pri sestavljanju praporov in pripravi vsakega posameznika za zaupano nalogo – biti praporščak ZVVS. Ponovno srečanje veteranov, sobota, 27. marec, na 4. usposabljanju praporščakov Zveze veteranov vojne za Slovenijo. Letos se je usposabljanja udeležilo že 76 praporščakov in njihovih namestnikov. Velika skupina že četrtilič in tretjič, nekateri drugič, veliko pa novih imen, novih obrazov, novih prijateljev. Vendar vsi pripravljeni, da naredijo korak naprej pri izurjenosti v izvajanju najrazličnejših dolžnosti praporščaka. Temeljni pogoj za dobro delo in motivacijo. Uvodni del je potekal v avditoriju centra. Udeležence sta pozdravila vodja usposabljanja Dominik Grmek in predsednik OZVVS Radovljica - Jesenice Janez Koselj, član predsedstva ZVVS. Sledili so predstavitev pravilnika o veteranskih oblekah in druga uvodna pojasnila. Sprikazi množice slik z različnih prireditev so bili prikazani in komentirani najpogostejše napake in odmiki od pravih postopkov, drže ... Tudi tisti

Aktivno radgonsko veteransko združenje

Na seji predsedstva Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Gornja Radgona, v to so vključeni udeleženci vojne za Slovenijo z območja občin Gornja Radgona, Radenci in Sveti Jurij ob Ščavnici, so v sredo, 10. decembra, ocenili delo združenja v letu 2003 kot zelo uspešno. Kljub temu da je v združenje včlanjenih 452 udeležencev vojne za Slovenijo 1991, jih ima pogoje za to vključitev še okrog 350. Na tokratni seji so sklenili, da bodo letos dali poseben poudarek pridobivanju novih članov. Več pozornosti bodo namenili izenačevanju pravic vseh udeležencev vojne za Slovenijo 1991. Skupaj z nekaterimi sorodnimi združenji bodo poskušali obnoviti nekdanji spomenik, imenovan svetilnik, ob radgonski cerkvi. Gre za spominsko znamenje, s katerim so pred 2. svetovno vojno v Gornji Radgoni počastili spomin na generala Rudolfa Maistra, vendar je bil v NOB uničen. Predsednik radgonskega združenja Franc Zemljčič in sekretarka Silva Kuzma sta na seji predsedstva Zdravku Stolniku predala bronasto plaketo Zveze veteranov vojne za Slovenijo za poštvalno delo v združenju. Enako plaketo bo prejel še Marjan Merdaus.

Franci Klemenčič

prizori, na katere smo praporščaki dejansko lahko ponosni in ob katerih se lahko reče »bravo, veterani«.

Nadaljevanje praktičnega usposabljanja je potekalo na prostem, ob centru.

MIRNO, NA DESNO, NA LEVO, POKRIJ ZA RAVNANJE, ENOTA - S POHODNIM KORAKOM NAPREJ, ENOTA, STOJ ... so tega dne v Poljčah odmevala povečala, ko sta se inštruktorja Andrej Jurjevič in Daniel Sokač trudila z nami in popravljala naše napake. Sledilo je delo s prapori, od vaj na mestu do vaj v gibanju. Do kosila, ki je še bolj teknilo kot sicer. Po kosilu pa naprej. Brez praporov in s prapori. Celih pet ur.

Čeprav so usposabljanja lahko včasih tudi naporna, pa se praporščaki Zveze veteranov vojne za Slovenijo ne dajo, ne odnehajo, kakor v himni »NAPREJ, ZASTAVE SLAVE« slovenske vojske, ki so jo v letih 1990-1991 nesebično pomagali graditi, temveč korakajo naprej.

Pripravljajo se za častni postroj, sodelovanje v različnih protokolarnih nastopih, proslavah in včasih, na žalost, na pogrebe, kajti veterani svojih ne pozabljajo in do konca ne zapuščajo.

Stojijo ponosno, ko predstavljajo zvezo, pokrajino ali svoje območje, čeprav ni vedno lahko.

Ko so vse oči uprte v njih, ko se ne smejo premakniti, čeprav jim po čelu počasi drsijo kapljice znoja, po dolgotrajnem stanju na mestu postanejo noge mravljinčaste, v glavi pade krvni pritisk, pa vendar na koncu, čeprav s »trdimi koleno«, nam v čast, odkorakajo s prizorišča.

Dolgo je že od tega, ko se je Dominik Grmek odločil, da prevzame nalogo praporščaka ZVVS, ko je bil postroj ešalona praporščakov še nedosegljiva, oddaljena ideja, želja in tudi cilj.

Z veliko samoiniciativnosti, organizacijskih sposobnosti, raznih priprav in dela ter ob podpori ZVVS in pripravljenosti posameznikov iz OZVVS so se zbrali okrog zveznega prapora tisti veterani, ki jih povezujejo odgovornost do nalog v ZVVS, ljubezen do domovine, spoštovanje njenih simbolov, predvsem pa prijateljstvo, ki se vztrajno krepi in pogloblja ob vsakem skupnem usposabljanju ali postroju po vsej Sloveniji.

Darko Erhart

Vedno več članov

Z 964 člani je Območno veteransko združenja Radovljica - Jesenice med največjimi izmed 54 veteranskih združenj v Sloveniji. Številu primerno je bilo tudi delo v preteklem letu, o katerem so 6. februarja spregovorili na letnem občnem zboru in na katerem so sprejeli tudi program dela za letos. Lani so se veterani udeležili številnih športnih in kulturnih prireditev, veteranski pevski zbor je opravil več kot 3000 ur dejavnosti v prostem

Janez Koselj ponovno predsednik

V pokrajinskem odboru se na Gorenjskem združujejo štiri območna združenja: Radovljica - Jesenice, Tržič, Kranj in Škofja Loka. Na nedavni seji so za predsednika ponovno izvolili Janeza Koslja iz OZVVS Radovljica - Jesenice, podpredsednik je Zvone Rešek iz OZVVS Kranj, sekretar pa Drago Rozman iz Radovljice. Na seji so potrdili tudi kandidate za plakete in priznanja ZVVS.

Času, na športnih igrah so veterani OZVVS Radovljica - Jesenice ekipno zasedli 2. mesto v Sloveniji, pohodniška sekcija je pripravila tudi prvi pohod spomina in prijateljstva od Radovljice prek Bleda do Vrbe, ob 35-letnici Teritorialne obrambe pa so pripravili tudi srečanje in razstavo na Bledu. Med letošnje naloge so si zadali okrepitev prizadevanj za spremembo veteranske zakonodaje in priznanje statusa veterana tudi tistim, ki so v osamosvojitvenem času delovali v občinskih upravnih organih in izvršnem svetu, ustanovitev sekcije za kulturno dejavnost in aktivov na ravni občin. Tudi letos bodo pripravili in se udeležili številnih prireditev, med drugim 11. septembra srečanja na Pokljuki z naslovom Veterani za mir, veteranski zbor pa bo 17. maja nastopil v Radovljici na samostojnem koncertu. Kot po navadi je bil sestavni del letnega zbora, ki so se ga udeležili tudi predstavniki petih občin, župani oziroma podžupana, kulturni program, v katerem so sodelovali: Veteranski pevski zbor, kvintet Kulturnega društva France Prešeren Zirovnica - Breznica, učenci Osnovne šole Antona Tomaža Linhartar in Kristina Pahor iz Kranja, svetovna prvakinja v igranju na harmoniko v starosti do 13 let.

RK

Slivniško jezero bo konec maja prizorišče družabnega srečanja veteranov iz vse države.

Delovno srečanje veteranov

Pokrajinski odbor Združenja veteranov vojne za Slovenijo Zahodnoštajerske pokrajine je zadnjo sejo v letu 2003 odlično pripravil v Žalcu.

Delovno srečanje je vodil predsednik PO polkovnik Štefan Šemrov. Ob koncu leta je običaj, da predsedniki območnih združenj poročajo o delu svojih organizacij v preteklem letu in opišejo, kaj bodo njihove organizacije delale v prihodnje.

V ZVVS je vključenih že skoraj 60 območnih organizacij, v katerih je včlanjenih že krepko čez 20.000 članov. V veličini je moč. Več kot nas bo, močnejši bomo, in močnejši bomo, lažje bomo popravili nekatere krivice, ki še pestijo veterane.

Pri pridobivanju statusa veterana imajo največje težave tisti, ki so jih 1991. leta poklicali organi Civilne in Narodne zaščite. Povedati je treba, da pri tistih, ki so služili v vrstah TO in takratne milice, teh problemov (razen morda kakšne redke izjeme) ni mogoče zaznati.

Veteranska organizacija iz Štor je lani v sodelovanju z Območno organizacijo ZZB NOB iz Celja, Slovensko vojsko, Zvezo slovenskih častnikov in veteransko organizacijo Sever za celjsko območje na Svetini nad Štorami organizirala Regijsko veteransko srečanje. Pri organizaciji sta finančno pomagali Občina Štore in Železarna Štore Steel.

Letos želijo štorski veterani k sodelovanju pritegniti tudi planinsko društvo iz Štor, saj želijo na Lovskem - Vrunčevem domu odkriti spominsko ploščo. Naši planinci so se že pred leti udeleževali pohodov po poteh legendarne 14. divizije od Gračnice pri Jurkloštru do Svetine. Te pohode želijo zdaj ob 60. obletnici prihoda divizije na Štajersko obnoviti.

Štorski veterani menijo, da je prav, da bi njihovim planincem v znamenje zahvale odkrili spominsko ploščo, ki bo poleg drugih krasila pročelje tega doma. Odkritje plošče načrtujejo v soboto, 26. junija, na srečanju, ki je postalo tradicionalno vsako zadnjo soboto v juniju in na katerem sodelujejo praktično vsa društva, ki so registrirana v Občini Štore.

Na pobudo štorskih veteranov bo predsedstvo ZVVS RS v soboto, 29. maja, v sodelovanju šentjurske in štorske veteranske organizacije na Slivniškem jezeru (Občina Šentjur) organiziralo Ribiško-rekreativno družabno srečanje veteranov iz vse države.

Srečko Kržanec

Veterani opravili pomembno delo

Člani lenarškega območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo 1991 so na letnem zboru ugodno ocenili delo v preteklem letu. Kot je poudaril predsednik združenja Peter Leopold, je bilo pestro in uspešno, veteranska organizacija pa je postala v domačem okolju razpoznavna. Še posebej so si prizadevali urediti veteranski status mnogim, ki so sodelovali v pripravah in vojni za Slovenijo, organizirali pa so tudi več srečanj in pohodov. Da dogodki iz bližnje preteklosti ne bi ostali pozabljeni, so izdali prvi zbornik dokumentov in spominskih pričevanj »Čas odločitve 1990-1991«, ki prinaša dragocene podatke in bo lahko dober pripomoček za pripravo celovitih in poglobljenih strokovnih obdelav tega časa. Na zboru so člani (teh je zdaj 260 in vsako leto prihajajo novi) povabili k sodelovanju pri zbiranju novih dokumentov in gradiv ter k pisanju spominov, saj bodo pripravili ponatis

knjige in s tem trajno celovito dokumentirali dogajanje v letih 1990-1991. Zbornik, ki so ga javno slovesno predstavili na 18. Maistrovih prireditvah novembra lani na Zavrhu, so finančno podprle občine Benedikt, Cerkevjak, Lenart in Sveta Ana.

Sprejeli so letošnji delovni program, ki je izjemno bogat. Trajna naloga ostaja pomoč pri urejanju statusa vojnega veterana, zbiranje spominskega gradiva, sodelovanje z drugimi veteranskimi organizacijami in seznanjanje javnosti z dogodki iz slovenskega osamosvajanja v osrednjih Slovenskih goricah. Sodelovali bodo pri organizaciji in izvedbi različnih spominskih prireditev in srečanj veteranov, pripravili bodo spominski pohod po Maistrovi poti na Zavrhu ter veteransko srečanje in izlet na Pokljuko, sodelovali bodo v pohodu veteranov Radgona - Radenci in se udeležili pohoda na Triglav. Članom bodo omogočili pravno pomoč, sodelovali bodo na različnih športnih in družabnih srečanjih ter se vključevali v dejavnosti na državnih ravni.

Letnega zbora, na katerem so izvolili Daniela Zrneca za novega člana predsedstva območnega združenja, sta se poleg številnih veteranov udeležila tudi podžupan Občine Lenart Franc Krivec in podžupan Občine Benedikt Janez Zorko. Oba sta poudarila, da je delo združenja resnično pestro in je pripomoglo k boljšemu poznavanju dogodkov v prelomnem času slovenske zgodovine. Delovno predsedstvo letnega zbora v lenarškem domu kulture je vodil polkovnik Jože Majcenovič. Zahvalil se je vsem organom združenja in sodelavcem uredniškega odbora zbornika, ki so opravili koristno delo in žrtvovali prosti čas za zbiranje gradiva in redakcijo knjige.

Marjan Toš

Vodstvo OZVVS Bela krajina in delegacija OZVVS Kočevje

Zbor veteranov OZVVS Bela krajina

V petek, 5. marca, je imelo Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Bela krajina v Kulturnem domu v Črnomlju letni zbor, ki se ga je udeležilo 181 članov iz občin Črnomelj, Metlika in Semič. Združenje ima že več kot 400 članov.

Vabilu na zbor so se odzvali tudi nekateri gostje: podžupan Občine Črnomelj, predsedniki OOBZ in udeleženci NOB vseh treh belokranjskih občin ter delegacija OZVVS Kočevje. Zbor je popestril tudi nastop mešanega pevskega zbora Samospev. Po odprtju in veteranskem dejanju je zbor delal po predlaganem dnevnemu redu. Sprejel je poročilo predsednika o delu združenja v preteklem letu, poročilo sekretarja, poročilo nadzornega odbora in častnega razsodišča. Po razpravi je bil sprejet načrt dela za leto 2004.

Na zboru je predsednik OZVVS in član predsedstva ZVVS Branko Kobetič izročil priznanja, ki jih je Zveza veteranov vojne za Slovenijo podelila za služnim veteranom. Bronasto plaketo ZVVS so prejeli Borut Brinc, Martin Henigsmann, Franc Štajdohar, Jakob Asani, Dušan Modrinjak in Zvonimir Radkovič. Zahvalno listino je ZVVS podelila Meliti Vukovič iz Črnomlja, Obratu družbene prehrane ISKRA Kondenzatorji, d. d., Semič ter Televiziji Vaš kanal iz Novega mesta. Ob tej priložnosti so podelili tudi članske izkaznice. Uradnemu delu je sledilo še veteransko srečanje.

Slavko Malešič

V soboškem združenju veteranov vojne za Slovenijo je že več kot 400 članov.

Predolgo čakanje na dopolnitev zakona

V 54 območnih združenjih Zveze veteranov vojne za Slovenijo po vsej Sloveniji je bilo na prvi dan letošnjega leta 20.835 članic in članov. Od tega je nekaj več kot 400 združenih v Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Murska Sobota, ki pokriva 12 občin upravne enote Murska Sobota.

Ta prekmurska organizacija veteranov je 20. februarja letos opravila svoj redni zbor veteranov pod delovnim naslovom »Skupaj v vojni – skupaj v miru«. Zbora se je namreč v murskosoboški vojašnici Slovenske vojske poleg veteranov udeležilo še precej gostov: župani nekaterih prekmurskih občin ter predstavniki krajevnih skupnosti, Slovenske vojske in Območnega združenja Zveze združenih borcev narodnoosvobodilnega boja Slovenije Murska Sobota.

Po opravljenem simbolnem veteranskem dejanju in izvolitvi organov zbora je vse pozdravil generalni sekretar Zveze veteranov vojne za

Srečanja »Slovenskih družin«

Med osamosvajanjem Slovenije so nekatere družine hranile orožje Teritorialne obrambe, policije in strelske zveze, ki ga je hotela v svoja skladišča odpeljati Jugoslovanska armada. V zahvalo za to dejanje je pred petimi leti tem družinam Zveza veteranov vojne za Slovenijo podelila posebna priznanja »Slovenska družina«. Takrat so se tudi dogovorili o vsakoletnem srečanju.

Prvo takšno srečanje je bilo pred petimi leti v Marija Reki, kjer sta orožje hranili domačiji Lobnikar in Artelj. Naslednje leto je sledilo srečanje pri Satlerjevih v Založah v občini Polzela, na območju katere je orožje hranilo pet družin: dve družini Satler, družina Čremožnik in družina Likeb, v Zgornjih Grušovljah tudi družina Završnik. Predlani so se družine srečale na Dobrovljah v Domu borcev v občini Braslovče, kjer so orožje skrivale družine Janžovnik, Rovšnik, Kokovnik in Kos iz Prapreč pri Vranskem. V Šeščah je orožje hranila družina Cijan, v KS Griže pa družina Freliz iz Pongraca.

Lansko srečanje je bilo spet v Mariji Reki. Družinam, ki so srečanje organizirale, je območno združenje ZVVS v spomin izročilo knjigo mag. Viktorja Kranjca Izpolnjena pričakovanja.

Tradicija je tradicija in marljivi organizatorji že pripravljajo letošnje, peto srečanje slovenskih družin, ki bo v Založah nad Polzelo. Srečanje bo tako kot vsa doslej oktobra, ko je na kmetijah nekoliko manj dela kot sicer. Ne dvomimo, da bo srečanje prisrčno in veselo.

D. Naraglav

Slovenijo Jože Kuzman. Opozoril je, da že dve leti v državni proceduri čaka na izpopolnitev Zakon o vojnih veteranih, ki je v sedanjih obliki izredno krivičen do nekaterih kategorij aktivnih udeležencev v vojni za Slovenijo leta 1991: do pripadnikov civilne in narodne zaščite, do zdravstvenega osebja in številnih prostovoljcev. Predsednik soboškega združenja veteranov Ludvik Jonas pa je spomnil na precejšnjo številčno okrepitev soboškega združenja v zadnjem letu, pridobitev prostorov za sestajanje pri Območnem združenju borcev v Murski Soboti, uspešen prvi piknik članstva, srečanje z veterani iz Ruš pri Mariboru, uspešno sodelovanje z veterani iz sosednje Madžarske ter možnost za pridobitev prostorov v Spominskem domu na Vančiči, ki bi lahko čez leta celo prešel v popolno skrb veteranske organizacije. To slednje je potrdil tudi prisoten predsednik soboške borčevske organizacije Štefan Žekš, ki je veterane vojne za Slovenijo povabil, da se kot simpatizerji vključijo v borčevsko organizacijo.

V program dela za letos so murskosoboški veterani zapisali, da bodo organizirali enodnevni izlet po Sloveniji in veteranski piknik na Hodošu, udeležili se bodo vseslovenskega veteranskega srečanja na Pokljuki, pohoda po gornjeradgonski občini konec aprila v čast vključitve Slovenije v Evropsko unijo in junijskega pohoda po poti generala Maistra v lenarski občini. Zbirali in arhivirali bodo pisno, slikovno in video gradivo iz let 1990 in 1991.

Besedilo in foto: Filip Matko

Zbor dravogradskih veteranov

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Dravograd ima 112 članov. Ker je v osamosvojitveni vojni za Slovenijo iz dravogradske občine sodelovalo več kot 300 borcev, v veteranski organizaciji pričakujejo, da se bo v prihodnjih letih število članov povečevalo.

Povečanje števila članstva je bila tudi ena od tem volilnega občnega zbora VVS Dravograd. Na njem je prisotne najprej pozdravil predstavnik Pokrajinskega odbora veteranov za Koroško Vili Donav. V govoru je opozoril tudi na nekaj problemov, s katerimi se srečuje ZVVS. Nezadovoljstvo med članstvom povzroča zakon o vojnih veteranih, ki vse pridobljene pravice omejuje nad starostjo 50 let, problemi pa se pojavljajo tudi pri pridobivanju in urejanju statusa za posamezne kategorije prebivalcev. Zaradi tega so v razpravi predlagali, da bi izdelali evidenco vseh, ki so bili kakor koli vpoklicani ali udeleženi v osamosvojitveni vojni.

Predsednik OZ VVS Dravograd Herman Jeseničnik je v svojem poročilu predstavil dejavnosti, ki jih je združenje organiziralo leta 2003. Maja 2003 se je delegacija dravogradskega združenja udeležila osrednje prireditve ZVVS na Geossu v Bačah, junija je 12 članov sodelovalo na pohodu, ki ga je organiziralo ZSC Radlje ob Dravi, julija so sodelovali pri prireditvah ob prazniku Občine Dravograd. Septembra je bila na območje Soške doline ob 85-letnici soške fronte za veterane in člane njihovih družin pripravljena ekskurzija, ki je bila zelo uspešna. Decembra so se člani udeležili novoletnega plesa, ki ga je organizirala ZCS Dravograd. Vse leto 2003 so potekale še druge manjše dejavnosti, posebna skrb pa je bila namenjena sodelovanju in povezovanju z drugimi, predvsem s koroškimi veteranskimi združenji.

V razpravi o poročilih je bilo izrečeno nekaj pripomb glede neustreznega financiranja veteranskih združenj od države in lokalnih skupnosti ter tudi na njihovo vlogo in pomen, ki ju imajo pri ohranjanju objektivnega zgodovinskega spomina, saj so bili ravno dogodki na Holmcu in Viču tipičen primer spolitiziranosti nekega dogajanja. Podana je bila tudi želja o zbiranju gradiva in izdaji zbornika o dogodkih v letih 1990–91 na območju Občine Dravograd.

Na volitvah je bil za predsednika ponovno izvoljen Herman Jeseničnik, za člane predsedstva pa Alojz Šušteršič, Ivan Golob, Mirko Grobelnik, Silvo Zajc, Zdravko Kac, Marjan Kos, Pavla Praper in Jože Temnikar. V nadaljevanju zasedanja so proučili in potrdili dokaj obsežen program dela za leto 2004, v katerem so poleg dejavnosti, ki so se že izvajale leta 2003, dali precejšen poudarek druženju in povezovanju, športnim in drugim rekreacijskim dejavnostim, pripravi zbornika »Dravograd 90/91« in pridobivanju novih članov.

Marjan Kos

Skupinska slika prejemnikov priznanj in medalj veteranov iz Krškega

Letni zbor veteranov

Kot že nekaj let so se tudi tokrat krški veterani zbrali v Osnovni šoli Jurija Dalmatina na letnem zboru. Predsednik območnega združenja je v uvodu pozdravil goste: predstavnike PVD Sever Posavje, Zveze slovenskih častnikov, Območnega združenja borcev, sosednjih veteranskih organizacij, podžupanjo Občine Krško Nušo Somrak, poslanca Državnega zbora Braneta Janca in druge. Po kratkem kulturnem programu, ki so ga izvedli pevci Moškega pevskega zbora iz Brestanice, je zbor začel delati. Iz poročil in razprav je bilo razvidno, da je društvo v preteklem letu skoraj popolnoma realiziralo načrtovane dejavnosti tako na delovnem kakor na finančnem področju. Naj jih naštejemo nekaj: 1. marca so v Kulturnem domu Krško pripravili Glavni zbor ZVVS, 29. marca so pri Treh lučkah na Sremiču potekale Veteranske športne igre v šahu in pikadu, 29. marca so se v OŠ JD Krško na delovnem srečanju zbrali predsedniki in sekretarji, 27. aprila so tri veteranske organizacije v Mladju podpisale sporazum o medsebojnem sodelovanju, sporazumu iz leta 2000 se je pridružilo še Združenju slovenskih častnikov OZ Krško, 14. junija so v Velikih Malencah z veterani iz Brežic in PVD Sever Posavje organizirali odmevno družabno srečanje veteranov Posavja, 5. julija so z drugimi veteranskimi organizacijami izvedli spominski pohod na Bohor, 13. septembra so sodelovali pri organizaciji proslave na Planini, kjer so vsi podpisniki sporazuma od KS Podbočje prejeli »Domicil«, 20. septembra so organizirali izlet v Gornjo Radgono, kjer so obiskali sejem Sodobna vojska, sodelovali so na Veteranskih športnih igrah v kegljanju in ribištvu, delegacije društva pa so sodelovale na raznih prireditvah in proslavah v Krškem in po vsej Sloveniji. Sodelovanje z zvezo je na visoki ravni, veterane iz Krškega pa tarejo stare težave, kot je Zakon o vojnih veteranih. Pričakujejo, da bo ZVVS v letošnjem volilnem letu dosegla premik na boljše, da bo prišlo vsaj

Zborovanje pomurskih vojnih invalidov

V soboto, 6. marca, je potekal redni letni občni zbor Območnega društva vojnih invalidov Pomurja, ki ima 210 članic in članov. Žal kar ena tretjina invalidov nujno potrebuje finančno pomoč za normalen vsakdanjik. Letni občni zbor je bil tudi priložnost, da sta Mursko Soboto obiskala predsednik in tajnik Zveze društev vojnih invalidov Slovenije Ivan Pivk in Vladimir Pegan. Predstavila sta sedanje številčno stanje v tej invalidski organizaciji. Po vsej državi je namreč v Zvezo društev vojnih invalidov Slovenije vključenih 6835 članic in članov, in sicer 2772 vojaških vojnih invalidov, 1284 mirnodobnih invalidov vojne, 2594 upravičencev po zakonu ter **85 vojnih invalidov in vdov vojne za Slovenijo leta 1991.**

Filip Matko

do obravnave predloga, ki je bil vložen že davnega oktobra 2001. Želeli bi si vsaj delček dejavnosti in pozornosti, ki sta bili namenjeni izbranim. Kakšno podporo daje naš sistem vdovam naših soborcev in njihovim otrokom? Veterani iz Krškega so za pravno državo, vendar od nje zahtevajo selektivno obravnavanje posameznikov. Krivice, ki so bile povzročene, se morajo popraviti, pomisleke pa imajo v zvezi z odločbo ustavnega sodišča samo do tistih, ki se niso odzvali pozivu Predsedstva Republike Slovenije glede samostojnosti RS. Ko je nekdanja jugoarmada sklonjenih glav zapuščala Slovenijo, je za seboj pustila pravo razdejanje. V vojašnici Cerklje ob Krki ni bilo težko najti dokazov. Po zidovih vojašnic je pisalo: »Vrnili se bomo! In glej, vrnili so se. Bolj potih, ne tako, kot so si želeli, pa vendarle jim danes podarjamo državljanstvo, saj jim pripada, ker niso nikoli odjavili stalnega prebivališča!

Na drugi strani pa nobena visoka politika ne omenja nepopolne veteranske zakonodaje, majhne ugodnosti šele po 50. letu, pri uveljavljanju zmanjšana pokojninska osnova, večno pomanjkanje denarja za vdove padlih teritorialcev in policistov, ni denarja za stipendije njihovih otrok, neopazni so veterani na čakalju za delo in še bi lahko naštevali! Pri tem se upravičeno sprašujejo, kje so njihove odškodnine. Veterani v Krškem menijo, da je to glavna naloga njihove organizacije v tem letu!

V nadaljevanju letnega zbora so bila vsa poročila soglasno sprejeta, enako tudi načrt dela in finančni načrt za leto 2004. Ena od osrednjih

Iz pojasnila za podelitev zlate medalje Ernestu Breznikarju Ernest Breznikar je eden izmed pobudnikov ustanovitve območnih odborov ZVVS v Posavju leta 1996 in eden izmed ustanoviteljev našega društva leta 1999. Vseskozi aktivno spremlja naše delo, najprej kot predsednik in sedaj kot podpredsednik Pokrajinskega odbora ZVVS Posavje. Nesebično prenaša svoje izkušnje na naše mlado društvo, naše članstvo in s svojimi nasveti bogati vsebine našega dela.

Je vseskozi aktiven kot športnik, saj s svojo ribiško ekipo zaseda na veteranskih tekmovanjih vedno visoka mesta, udeležuje se raznih prireditev in pohodov. Še posebno se je izkazal kot glavni organizator obnove partizanske bolnišnice na Bohorju, kjer ni bilo delovne akcije, na kateri bi manjkalo. Kot koordinator je skrbel za vse druge operativne podrobnosti, za zagotavljanje sredstev, materiala in še bi lahko naštevali.

S svojo pojavo in duhovitostjo daje pečat in prepoznavnost našega društva po Sloveniji. OZVVS Krško mu v zahvalo podeljuje zlato medaljo.

nalog društva letos pa je postavitve spomenika v Krakovskem gozdu. Dejavnosti so začeli izvajati že konec prejšnjega leta s PO ZVVS Posavje in z zvezo. Po pogovorih z županom, s predstavniki DDC, SCP in Petrolom imajo zagotovljeno lokacijo znotraj počivališča Zaloke pri Smledniku, zdaj jim manjka še izvedbena in finančna konstrukcija. Za cilj so si zadali, da bi spomenik slavnostno odprli 25. oktobra, v spomin na izgon zadnjega vojaka JLA iz Slovenije.

Na zboru so zaslužnim članom podelili priznanja, ki so jih prejeli: Slobodan Simič, Erno Zorc, Franc Planinc, Ivan Hriberšek, Roman Pirc, Anton Palčič, Sandi Kosmač, Anton Mehle, Anton Novak, Arnold Koštomaj, Jože Kranjc, Marjan Molan, Justina Molan in Rudolf Černeč. Bronaste medalje so prejeli: Dušan Levičar, Dušan Agrež, Milenko Stergar, Franc Volk, Stanko Prah in Božo Kosalec. Srebrni medalji sta prejela Branko Kukovičič in Ana Breznikar. Zlato medaljo je prejel Ernest Breznikar.

In za konec še splošna ocena. Bilo je kar nekaj dejavnosti, dobrega sodelovanja z zvezo, drugimi veteranskimi društvi, s častniki, z občino, s krajevnimi skupnostmi, vendar se na prireditvah srečujejo eni in isti, kar predstavlja že tretjina našega članstva. Iz letnega načrta dela so razvidne dejavnosti, zato krški veterani pozivajo člane, da naj obiskujejo njihove prireditve, saj za vsako prireditev ne morejo pošiljati vabil. Za svoje letošnje geslo pa so sprejeli stavek »Več nas bo, močnejši bomo!«

Rudi Smodič

Jožica Svetina njen mož Janez sta praznovala visoka življenjska jubileja. Ob tem so ju obiskali tudi predstavniki veteranske organizacije

Svetinova sta praznovala

V ponedeljek, 15. marca, je Jožica Svetina z Rečice pri Bledu praznovala 85. rojstni dan, njen mož Janez pa je januarja dopolnil 93 let in je eden od najstarejših veteranov vojne za Slovenijo. Ob njenem prazniku so ju obiskali in jima zaželeli dobro zdravje generalni sekretar ZVVS Jože Kuzman, predsednik pokrajinskega odbora VVS za Gorenjsko Janez Koselj, predsednica sekcije svojcev padlih v vojni za Slovenijo Irena Petrič, župan blejske občine Jože Antonič in predsednica krajevne skupnosti Rečica Ana Miler. Zakonca Svetina sta starša psihologa in prevajalca Janeza Svetine, tragično preminulega v vojni za Slovenijo.

Blejec Janez Svetina, rojen leta 1941, je bil ena od civilnih žrtev v vojni za Slovenijo. Prevajal je dela indijskih mislecev, ki govorijo o svetu, človeku, družbi, njenem razvoju in vzgoji. Dne 28. junija 1991 je šel predavat v Gornjo Radgono; med fotografiranjem napada JLA na TO je bil smrtno zadet. »Ob praznikih se spominimo svojih članov z obiskom in s simboličnim darilom. Zakonca Svetina sta letos praznovala visoka življenjska jubileja, srečanje pa je hkrati priložnost za spomin na njunega sina, ki je med osamosvojitveno vojno izgubil življenje,« je ob obisku dejal Janez Koselj.

AM

Obletnica boja na Tisju

Dne 24. decembra 2003, prav na dan 62. obletnice bitke Štajerskega bataljona II. grupe odredov, ko so se partizani spopadli z nemškimi okupatorjem na Tisju, in 12. obletnice osamosvojitve Slovenije, je Občinski odbor ZB NOB Litija v sodelovanju z občinama Šmartno pri Litiji in Litija pripravil spominsko slovesnost.

Slovesnosti, na kateri je bil tudi predsednik ZZB NOV Slovenije Janez Stanovnik, so se udeležili predstavniki Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Litija in Policijskega veteranskega združenja Sever Litija ter položili venec k spomeniku padlim borcem v tem boju.

Za popestritev so poskrbeli Zasavski rogisti iz Litije in Partizanski pevski zbor iz Ljubljane. Udeleženec bitke na Tisju 24. decembra 1941 Franta Komelj se je zahvalil organizatorjem slovesnosti in litijskemu planinskemu društvu, ki v spomin na omenjeno bitko vsako leto prireja pohod iz Litije na Tisje. Planinskega pohoda se je 14. decembra 2003 udeležilo več kot tisoč planincev in drugih pohodnikov.

Besedilo in foto: Franc Mali

AM Slovesnost ob 62. obletnici boja na Tisju

V GORNJEM POSOČJU SO PROSLAVILI 35. OBLETNICO USTANOVITVE TO

Nikoli vas ne bomo pozabili!

V Tolminu so 19. decembra lani v nekdanjem Domu JA, ki ga sedaj upravlja podjetje Grad, praznovali petintrideseto obletnico ustanovitve Teritorialne obrambe na Tolminskem. Slovesnosti so se udeležili številni častniki in podčastniki enot TO, ki so aktivno sodelovali pri graditvi TO v Gornjem Posočju. Dne 20. novembra 1968 je bil ustanovljen odred s tremi bataljoni, in sicer poveljstvo odreda, zaščitna enota, zaledna enota, po en bataljon v Tolminu in Kobaridu, druga četa v Breginju in tretja četa v Bovcu ter tretji bataljon, ki je bil formiran v Idriji.

Navzoče je v imenu Slovenske vojske pozdravil stotnik Vinko Gabersček. Slavnostni govornik

na slovesnosti je bil upokojeni podpolkovnik SV in sedanji predsednik pokrajinskega odbora ZVVS Vito Berginc, ki je od začetka leta 1968 aktivno sodeloval pri ustanavljanju TO

V Gornjem Posočju so se spomnili obletnice ustanovitve TO s priveditvijo v Tolminu.

in ustanovitvi severnoprimeskega odreda TO. Zadnja leta obstoja TO pa je bil poveljnik štaba TO v Tolminu.

»Danes ste tukaj zbrani pionirji graditve TO, ki ste s številnimi pripadniki enot zavzeto in uspešno gradili nove vojaške kolektive in usposabljali pripadnike v vojaški veččinah.

Tako vtakano vaše osebno delo se je odrazilo mnogo kasneje - vročega junija 1991,« je med drugim povedal Vito Berginc. V nadaljevanju je osvežil zgodovino oblikovanja enot TO, vse do nastajanja MSNZ in organiziranosti v pravo Slovensko vojsko.

Udeleženci slovesnosti so se spomnili tudi vseh pripadnikov enot TO, ki jih danes žal ni več med nami. Posebej so se spomnili na prvega poveljnika TO polkovnika Slavka Konavca in njegovega naslednika Marjana Brica, ki ju tudi ni več med nami. Ob koncu se je g. Berginc zahvalil vsem pripadnicam in pripadnikom enot TO v občinah Tolmin, Kobarid in Bovec za njihova prizadevanja in prispevek h graditvi nekdanje TO, ki bo v zavesti naših občanov za vedno ostala prva slovenska vojska.

Pavel Četrnič

Izlet v Gornjo Radgono

Pišem vam po klicu srca ponosne žene veterana Slovenske vojske. Lahko bi vam napisala kar knjigo o dogodkih, trenutkih, ki sem jih doživljala takrat, ko je pri nas v Sloveniji počilo.

Srečna sem, da se je tako končalo, srečna sem, da je moj mož veteran, ki je takrat opravljal svojo nalogo s srcem in z ljubeznijo do svojega naroda. Ponosen je na to, ponosna sem jaz in ponosna sta najina otroka. Zato vem, da sem se pravilno odločila, ko sem odšla z njim in veterani vojne za Slovenijo na izlet v Gornjo Radgono, na ogled vojaške tehnike in opreme Slovenske vojske.

Bila je čudovita, topla, sončna sobota 20. septembra, ko smo se ob 7. uri odpeljali z avtobusoma iz Celja proti Gornji Radgoni. Bili smo prijazno sprejeti. Naš veteran Dare nas je pospremil do vhoda na sejem, dal napotke in smo se razšli. Ko sem vstopila na sejmišče, sem zagledala vojaško oporišče kot v filmu. Z velikim zanimanjem sem opazovala vso opremo in tehniko, s katero razpolaga Slovenska vojska. Ponosno sem stopala ob možu, njegovih prijateljskih veteranih in eni izmed njihovih žena. Kako sem bila ponosna na naše vojake, čedne može in žene v uniformah. Vse so nam razložili o tem in onem in ure so tekle hitro.

Prikaz službenih psov, reševanje in gašenje s helikopterjem, orožja, vojaških vozil in še in še. Prijazni vojaki so me tako zelo očarali, da bi na ves glas rekla, kako zelo sem ponosna, da sem Slovenka, da je moj mož veteran in da je tudi že sin odslužil vojaški rok na Bohinjski Beli. Cenim poklic vojaka, želim pa, da bi vedno opazovali naše orožje, opremo in tehniko le v miru in svobodi. Tudi poslikala sem kar nekaj posnetkov, katere bom dala v album poleg moža veterana in sina vojaka.

Po dobri postrežbi vojaške hrane in pijače smo se zelo dobro razpoloženi vrnili v avtobus. Odpeljali smo se čez Dravsko polje do vasi Sela in gostišča pri Jakcu, kjer smo uživali ob dobri hrani in ubranih zvokih harmonike našega veterana, častnega godca Slovenije 2000, Vikija Ašiča. Nazdravili smo tudi veteranu, ki je ob tem času dobil obvestilo, da se mu je rodil vnuk. Veliko veselja je bilo v prijetni družbi veterano. Na poti domov smo se prijetno zabavali ob zvokih harmonike in petju. Veselim se naslednjega vabila in kamorkoli bo vabilo namenjeno, bom šla z velikim veseljem in ponosom ob možu veteranu. Mislim pa, da tudi žene veterano sodimo v njihovo družbo in bilo bi lepo, če bi nekoč lahko še skupaj zaplesali.

Zahvaljujem se OZVVS CELJE, ki je organiziralo tako lep in prijeten izlet. Hvala veteranoma predsedniku Božidarju Sevšku - Daretu in sekretarju Francu Ulagi in vsem, ki so sodelovali pri organizaciji izleta. Hvala vojakom Slovenske vojske za prijaznost ob ogledu sejma. Pa na svidenje, spoštovani veterani vojne za Slovenijo, nekje, kjer se bomo pač zopet srečali in povesečili.

Žena veterana Lojzeta Ivica V.

Vabilo

OZVVS Ljubljana vabi svoje člane na volilni glavni zbor in spomladansko veteransko srečanje.

Dnevni red:

1. volitve organov OZVVS LJUBLJANA,
2. veteransko družabno srečanje.

Zaradi operativnih razlogov prosimo vse zainteresirane člane OZVVS Ljubljana, da morebitno udeležbo potrdijo s prijavo na elektronski naslov OZVVS:ljubljana@volja.net, v kateri naj navedejo osebne podatke in številko veteranske izkaznice.

Po predhodni osebni prijavi bodo udeleženci prejeli uradno vabilo z navedbo datuma in mikrolokacije glavnega zbora. Prijave bomo sprejemali osem dni po objavi v glasilu Veteran.

Veteranski pozdrav in za Slovenijo!

Predsedstvo OZVVS Ljubljana

Drugi pohod veteranov v Vrbo

Osmega marca letos je OZVVS Radovljica - Jesenice ob slovenskem kulturnem prazniku drugič pripravilo pohod spomina in prijateljstva od Radovljice do Vrbe.

Vseh pohodnikov je bilo letos 165 (lani 120). Med njimi je bilo 44 veteranov iz drugih območnih združenj iz Slovenije: Gornja Radgona, Vrhnika - Borovnica, Slovenska Istra, Zgornje Posočje, Bela Krajina in največ, 16 članov, iz združenja Brkini - Kras.

Pot jih je vodila iz Radovljice, kjer jih je pozdravil radovljiški župan Janko S. Stušek, na Lancovo, v Bodešče in skozi Ribno do Bleda; tam je bila ob Prešernovem spomeniku krajša slovesnost s kulturnim programom, v katerem so sodelovali učenci in učenke OŠ prof. dr. Josipa Plemlja z Bleda, na harmoniko je zaigrala Kristina Pahor iz Kranja, povezovalc pa je bil Brane Pirih. Zatem so nadaljevali pot proti Zasipu, prek Piškovce do Vrbe, kjer so se udeležili tudi osrednje proslave ob slovenskem kulturnem prazniku. Na pohodu je sodeloval tudi veteranski pevski zbor območnega združenja, ki ga vodi Franc Podjed ter ima 28 pevk in pevcev. Zbor je zapel v Radovljici, na Bledu in v Vrbi, kjer se je predstavil s Prešernovimi pesmimi.

RK

Končno imajo društveni prostor

V lendavskem Lovskem domu so se 26. marca na občnem zboru zbrali članice in člani Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Lendava. O delu v minulem obdobju je poročal predsednik Živko Stanič in med drugim navedel, da je imelo predsedstvo po ustanovnem zboru združenja maja 2001 pred seboj kar zahtevno nalogo, saj je moralo urediti vso dokumentacijo v zvezi z registracijo združenja ter vse potrebno za odprtje transakcijskega računa.

Velik problem je bil prostor, v katerem bi se sestajali in hranili arhivsko gradivo ter pošto, ki je sprti prihajala. Odločili so se in z prosili nekdanjega župana Občine Lendava Jožefa Kocona, da se jim v uporabo odstopijo prostori nekdanjega Centra za alarmiranje. Po več prošnjah, katerim se je pridružilo še vodstvo območnega združenja slovenskih častnikov, jim je le uspelo dobiti pisno zagotovilo, da dobijo prostore v uporabo. Vendar je po volitvah novi župan Anton Balažek prekladal prejšnjo pogodbo in tako so bili spet na začetku poti. Vnovič so sledile vloge in ustne prošnje, dokler niso končno pred koncem prejšnjega leta dobili prostore v najem za nedoločen čas, skupaj z OZŠC in Združenjem borcev NOV.

V preteklem obdobju so se lendavski veterani udeleževali različnih srečanj, proslav, pohodov in drugih prireditvev, katere so organizirali sami, s sorodnimi organizacijami ali pa so bili le udeleženci prireditvev. Bili so soorganizatorji (skupaj z Občino Lendava, veteransko organizacijo Sever in OZŠC Lendava) proslave ob odkritju spominske plošče vsem branilcem mejnega prehoda Dolga vas ob deseti obletnici vojne za Slovenijo. Prav tako so skupaj z OZŠC Lendava organizirali družabno srečanje ob tednu turizma Občine Dobrovnik. Udeležili so se vseh sej, ki jih je organiziral Pokrajinski odbor ZVVS za Pomurje, in glavnih zborov, ki jih je organizirala zveza.

Žal pa niso mogli izvesti vseh postavljenih nalog. Tako še vedno niso rešili virov financiranja združenja, saj razen članarine nimajo drugih virov dohodka. To nalogo bo treba rešiti skupaj z župani občin na območju, ki ga pokriva njihovo združenje. Skupaj z OZŠC Lendava so kupili računalnik in uredili elektronsko pošto, tako da sedaj veliko lažje uredijo vse potrebne evidence in druge naloge, ki jih od njih zahteva zveza. V prihodnje se bo treba bolj posvetiti evidentiranju novih članov, nabavi prapora združenja ter uniforme za praporščaka in drugim nalogam.

Filip Matko

PRVO EKIPNO DRŽAVNO PRVENSTVO VETERANOV VOJNE ZA SLOVENIJO V SMUČANJU IN STRELJANJU NA GOLTEH

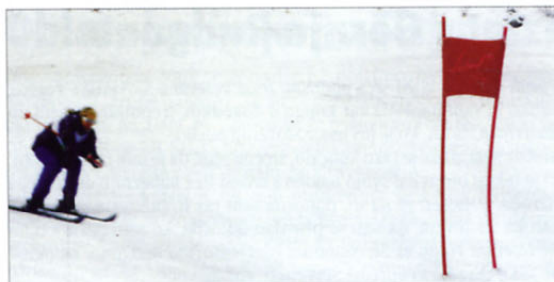
Oba naslova v Velenje

V Velenju OO ZVVS in OO ZSČ že vrsto let organizirata državno prvenstvo v smučanju in streljanju za častniško organizacijo, tako sta letos pripravila že deseto, jubilejno. Lani se je porodila ideja, da bi pripravili tudi državno prvenstvo veteranov vojne za Slovenijo in tako je tudi bilo. Kot vsa tekmovanja doslej je tudi to potekalo na

Golteh nad Mozirjem. Namen teh tekmovanj je predvsem druženje pripadnikov SV ter obeh organizacij, ki so v usodnih letih osamosvojitve enotno in suvereno pripomogle, da imamo Slovenci danes samostojno državo. Da je odločitev prava, se je potrdilo tako, da je kljub pomankanju časa za obveščanje svoje sodelovanje potrdilo 43

Strelci na ognjeni črti

Utrinek z veleslalomске proge

ekip iz območnih organizacij in enot SV, udeležencev pa je bilo na Golteh približno tristo.

Pokrovitelj tekmovanja je bil Generalštab Slovenske vojske. S prisotnostjo na tekmovanju so pravilnost odločitve, da se tekmovanje organizira na takšen način, potrdili načelnik GŠSV generalmajor Ladislav Lipič, predsednik ZVVS Srečko Lisjak, minister za promet Jakob Presečnik, predsednik ZSČ Miha Butara, državni sekretar na Morsu dr. Tomaž Čas, poveljnik 38. VTP Štefan Šemrov in še veliko drugih uglednih gostov.

Tekmovanje je potekalo po enotnih pravilih in merilih, ločeno pa so se upoštevali rezultati ZVVS in ZSČ. Na 1. državnem prvenstvu ZVVS je prvo mesto med ekipami zasedla prva ekipa OO ZVVS Velenje, druga je bila ekipa OO ZVVS Mežiške doline,

tretja pa ekipa OO ZVVS Vrhnika - Borovnica. Četrto mesto so zasedli tekmovalci iz OO ZVVS Zasavje - Trbovlje, peti so bili veterani iz OO ZVVS Laško.

Med posamezniki je bil najboljši Marko Lihtenekar iz OO ZVVS Velenje, drugi je bil Miroslav Vrčkovnik iz OO ZVVS Mežiška dolina, tretji Matjaž Vrbanek iz OO ZVVS Zasavje - Trbovlje, četrty Miran Adrinek iz OO ZVVS Spodnja Savinja - Žalec, peti pa Dušan Senčar iz OO ZVVS Zasavje - Trbovlje.

Vsi tekmovalci zmagovalnih ekip so prejeli kolajne in pokale, prvouvrščena ekipa pa velik prehodni pokal. Udeleženci tekmovanja so prejeli tudi praktične nagrade, ki so bile izžrebane ne glede na dosežene rezultate, kar je še ena od posebnosti tega tekmovanja.

Dušan Ajtnik

S tekmovanjem počastili tri obletnice

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Litija pripravi vsako leto ob dnevu samostojnosti turnir v malem nogometu in tekmovanje v streljanju z zračno puško. Z lanskim, ki so ga pripravili sredi decembra, so se spomnili tudi 35. obletnice ustanovitve Teritorialne obrambe Slovenije in 62. obletnice bitke na Tisju. Na tekmovanju so se pomerili 13 ekip iz območnih združenj veteranov vojne za Slovenijo Kamnik, Moravče, Vrhnika in Litija, Zveze slovenskih častnikov Novo mesto in Litija ter veterani Sever in Policijska postaja Litija.

V malem nogometu so tokrat slavili novomeški častniki pred litijskimi veterani, tretji so bili

domači policisti, nato pa vrhniški veterani, litijski častniki in veterani Sever.

Pri streljanju je zmagala prva ekipa litijskih veteranov pred novomeškimi in litijskimi častniki, za njimi so se uvrstili kamniški in moravški veterani, druga ekipa Litijanov in veterani Severa.

Med posamezniki je bil najboljši litijski veteran Rajko Groznik pred novomeškim častnikom Damjanom Novakom in litijskim veteranom Branetom Rožmanom, četrty je bil domači veteran Janez Nograšek, peti pa moravški veteran Vito Cerar.

Na sklepnih slovesnostih sta spregovorila predsednik litijskih veteranov Rihard Urbanc in župan Mirko Kaplja. Oba sta

poudarila pomen obletnic, ki so jih organizatorji počastili s tema tekmovanjema, nato sta zmagovalnim ekipam ter posameznikom podelila pokale in kolajne.

Predsednik Urbanc je izročil tudi članske izkaznice petnajstim novim članom veteranske organizacije.

Boris Žužek

Ekipa, ki so zasedle prva tri mesta, so dobile lične pokale in kolajne

Darko Erhart

Duh bojavnika v sliki, kipu in pesmi

Darko Erhart ima smisel za slikanje, kiparjenje in pesnikovanje, s katerimi uresničuje moč svojih misli, čustev in domišljije. Dare imenuje to moč magična sila.

In res so slike nekaj nenavadnega, posebnega, saj vzbujajo občutek skrivnostnega, čarobnega sveta, ki je prvinski in nekje živi. Slikar ta občutek na sliki pričara z barvami in motivi, ki so povezani z mitologijo starodavnih evropskih narodov.

Barve so zelo močne in izrazite, tako da skupaj z ozadjem oživijo dogajanje in vzdusje magičnega. Ena od slik te vabi v temno modro barvo, ki skupaj z motivom ženske in lune pričara spokojno in vzvišeno večnost. Na neki drugi sliki modra in vijolična pričarata brezčutnost in mraz ubijanja v boju. Veliko je tudi rdeče, ki poudari ognjevitost bojevanja. Bojevištvo je umetnikova osrednja tema, ki izhaja iz njegovega življenja. Poleg tega ga navdihujeta starogermanska mitologija in starogermanski način življenja, ko je imela ženska veliko družbeno svobodo in magij-

ske-religijski pomen. Za slike je značilna ženska, ki je razgaljena in se neustrašno bojuje z mečem v roki. Lik razgaljene bojeviške ženske izraža moč prvinskosti in čutnosti, ki daje bojevištvu dodatno vzvišeno poslanstvo, za katerega so značilni pogum, ponos, čast, maščevanje in pravičnost.

Duh bojavnika umetnik izraža prav tako s pesmimi, ki govorijo o pomenu svobode, ki je vojakova dolžnost in želja ter se potrjuje z branjenjem domovine, kar je njegova največja ljubezen. Ta je zanj usoda, v katero je ujet in s katero se boginja igra, ko ga v vsakem boju znova razčloveči. Rešitev iz neosebnosti je za bojavnika spoznanje o lastni etični zavesti, ki ga dela resničnega človeka. Pesnik razmišlja: »Kaj naj kot oni morim? Ne, ker nisem zver! Vzdignem meč, naj v soncu žari, naj kaže pot iz teme, ker nisem zver, sem Božja popolnost, z vestjo in dušo, ker sem ČLOVEK.« In s tem prepričanjem in zavestjo lahko človek reši vsako vojno.

I. Š

Vhod na Arlintonško pokopališče

Na pokopališču je pokopanih več kot četr milijona Američanov, ki so se bojevali za čast in slavo domovine. To je tudi edini pogoj, da so jih pokopali na tem pokopališču. Redni obiskovalci Arlintonškega pokopališča so tudi otroci iz osnovnih šol. Človeka naravnost navduši njihov spoštljiv odnos do mrtvih.

ARLINGTONSKO POKOPALIŠČE, PROSTOR, KJER SO NAŠLI SVOJ ZADNJI MIR LJUDJE, KI SO PISALI AMERIŠKO IN TUDI SVETOVNO ZGODOVINO

Pomembno je, da si se odzval klicu domovine

Skozi zgodovino je človek različno pokopaval svoje mrtve. Ne glede na to, ali jih je zažgal, pokopal njihove posmrtno ostanke v zemljo, veličastne kamnite grobnice in skromne puščavske votline ali pa jih je balzamiral, se je do njih vedel spoštljivo. Različno je ohranjal spomin nanje in upal, da bodo njegovi nasledniki enako delali z njim ter skušali spomin nanj ohraniti tudi prihodnjim rodovom. Posebne časti so bile namenjene tistim, ki so padli v boju ali so umrli za posledicami ran, ki so jih dobili v spopadu s sovražnikom. Tudi danes ni nič drugače.

Kamor koli greste, boste našli pokopališča in skoraj na vsakem od njih je padlim v vojnah namenjen poseben prostor. Marsikje imajo posebna voja-

ška pokopališča in na njih so lahko pokopani samo vojaki in člani njihovih ožjih družin. Tudi Združene države Amerike niso izjema. Kot pravijo Američani,

je v njihovi državi več kot sto nacionalnih pokopališč, med njimi je tudi v svetu najbolj znano Arlintonško pokopališče v bližini ameriškega glavnega

mesta Washington, kjer je tudi grob neznanega junaka.

Arlintonško pokopališče je nasproti Lincolnovega spominskega kompleksa, med njima pa teče reka Potomac. Čeprav se s hribočkov, na katerih je na deset tisoče grobov, lepo vidi ameriško glavno mesto, je pokopališče v zvezni državi Virginia.

Na tem pokopališču, ki se razprostira na površini 612 juter, je pokopanih 250 tisoč vojakov in članov njihovih družin. Vsak delovni dan opravijo približno 20 pogrebov. Vsi, ki so pokopani na tem pokopališču, imajo nekaj skupnega, služili so svojemu narodu in svoji državi. Pri tem ni pomembno, ali so bili navadni vojaki, mornarji, podčastniki, častniki, generali, admirali, strelci, piloti, topničarji, konjeniki, obveščevalci ali kuharji, bolničarji, moški

Špansko-ameriška vojna se je začela zaradi eksplozije na vojaški ladji Maine, ki naj bi jo povzročili Španci. Jambor z ladje Maine (levo) spominja na začetek te vojne in vse padle v njej

Spomenik neznanemu vojaku. V sarkofagu so pokopani posmrtni ostanke neznanih vojakov, padlih v prvi in drugi svetovni vojni ter vojnah v Koreji in Vietnamu.

ali ženske, odlikovani ali ne; imajo pravico počivati na tem častnem prostoru.

Začetki v državljanski vojni

Arlingtonsko pokopališče je nastalo na podlagi ameriške tradicije, da morajo poveljniki poskrbeti za padle in umrle iz enot, ki jim poveljujejo.

Med državljansko vojno (1861–1865) je v bolnišnicah, ki so bile v Washingtonu, umrlo veliko ranjencev in pokopavali so jih na različnih pokopališčih. Leta 1864 je general Montgomery Meigs predlagal, da bi 200 juter zemlje na območju Arlingtona, ki je bila last Roberta E. Leeja, spremenili v vojaško pokopališče. S tem predlogom general Meig ni naredil nobene revolucionarne poteze, ampak je samo dal uraden pečat dejanskemu stanju, saj so na tem prostoru že prej pokopavali padle in umrle v državljanski vojni. »Zemlja je naravnost odlična za te namene,« je zapisal general Meig v predlogu.

Ko se je državljanska vojna končala, je bilo na območju Arlingtona pokopanih 16 tisoč vojakov in grobovi so bili že povsem blizu hiše lastnika zemlje. Njegov dedič Curtis Lee je tožil vlado zaradi motenja posesti. Vrhovno sodišče mu je dalo prav in Kongresu ni preostalo nič drugega, kot da za 150.000 dolarjev odkupi zemljo od družine Lee.

Leta 1868 so prvič zaznamovali nacionalni dan padlih in od takrat se Američani vsako leto z okrasitvijo grobov z zastavami spominjajo svojih padlih in umrlih vojakov. Na Arlingtonskem pokopališču so za slovesnost ob nacionalnem dnevu padlih zgradili spominski amfiteater, ki je ena od najbolj obiskanih točk. Slovesnosti ob dnevu padlih in dnevu veteranov se vsako leto udeleži tudi predsednik ZDA.

Kot učbenik zgodovine

Danes so v granit in marmor zapisane vse refleksije ameriške zgodovine od državljanske vojne naprej. Na Arlingtonskem pokopališču lahko obiskovalec vidi, v katerih vojaških spopadih so sodelovali ameriški vojniki v zadnjih 140 letih. Na ameriško-špansko vojno ob koncu 19. stoletja spominja

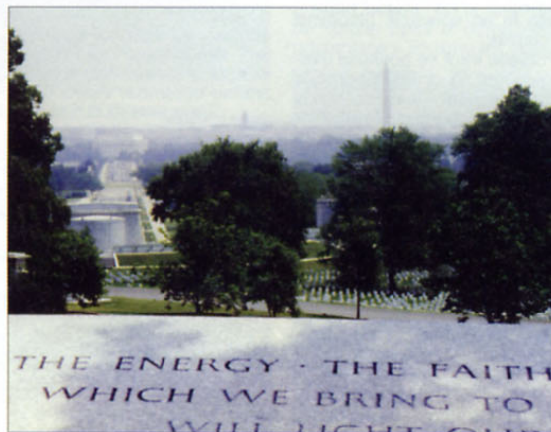

Sestavni del Arlingtonskega pokopališča sta tudi spominska kompleksa, ki spominjata na padle ameriške vojake v korejski in vietnamski vojni. Na obiskovalca naredi poseben vtis zid, na katerem je vklesanih več kot 60.000 imen padlih Američanov v Vietnamu

jambor vojaške ladje Maine, ki je leta 1898 potonila skupaj s posadko v pristanišču Havana na Kubi. Američani so obtožili Špance, da so ladjo razstrelili, in to je bil povod za spopad med državama. Pozneje raziskave, še posebej v zadnjem času, pa kažejo, da je do eksplozije na Mainu prišlo zaradi napake njene posadke.

Na prvo svetovno vojno in vse Američane padle v njej opozarjajo grobovi armadnega generala Johna J. Pershinga in njegovih vojakov. Drugo svetovno vojno simbolno predstavljata grobova nosilca medalje za hrabrost in največkrat odlikovanega Američana med 2. svetovno vojno Audieja Murphyja in generala Georgea C. Marshalla. Častno mesto pripada marincem, ki so

padli v bojih za otok Iwo Jima. Na Arlingtonu so pokopani vojniki, ki so padli v korejski in vietnamski vojni. Večni mir so na tem pokopališču našli udeleženci ponesrečene akcije v Iranu, ko so Američani reševali talce, poleg njih ležijo člani posadke raketoplana Challenger, ki je eksplodiral med poletom v vesolje. Na Arlingtonu sta pokopana brata John in Robert Kennedy. Tam so pokopani tudi boksar Joe Louis, veteran iz 2. svetovne vojne, organizatorica korpusa medicinskih sester kopenske vojske Anita Newcomb McGee, polarni raziskovalec admiral Richard E. Byrd, prvi temnopolti Američan s štirimi generalskimi zvezdami Daniel »Chappie« James mlajši in številni drugi, med njimi tudi padli v obeh vojnah v Iraku.

Pogled z Arlingtonskega pokopališča na ameriško glavno mesto Washington

Posebno mesto ima spominek padlemu vojaku

Samo nekaj metrov stran od spominskega amfiteatra je grob neznanih, na katerem je vklesan napis: »Tukaj počiva v časti in slavi ameriški vojak, katerega ime pozna samo Bog«. Ob njem je tudi častna straža, ki ima natančno določen ritual. Stražarji se menjajo vsako uro, od aprila do septembra pa vsake pol ure. Stražar naredi na ploščadi pred sarkofagom 21 korakov, se postavi v položaj mirno in tako stoji 21 sekund, se vrne na izhodiščno mesto ter vse skupaj ponovi. V sarkofagu so posmrtni ostanki vojakov iz prve ter druge svetovne vojne, vojne v Koreji in vojne v Vietnamu.

Vsak dan se na Arlingtonskem pokopališču zvrsti na tisoče obiskovalcev, vendar boste težko slišali na glas izgovorjeno besedo. Vsi, in to dobesedno vsi, se zavedajo, da so prišli na prostor, kjer so svoj mir našli tisti, ki so pisali ameriško in svetovno zgodovino.

Po nekaterih napovedih naj bi bilo Arlingtonsko pokopališče polno čez približno petnajst ali šestnajst let. Zato oblasti že razmišljajo, kaj potem. Verjetno bodo pokopališče širili z nakupom novih zemljišč, saj so možnosti za to.

Kaj pa pri nas

Verjetno se bo marsikdo ob branju zapisa o Arlingtonskem pokopališču vprašal, kako pa je z vojaškimi pokopališči pri nas. V takšnem smislu jih ne poznamo! Prava vojaška pokopališča pri nas so samo tista iz 1. svetovne vojne.

Kako pa je z grobovi naših soborcev, ki so padli v vojni leta 1991? Ali kdo skrbi za njih? Njihovi svojci zanesljivo. Kaj pa država, kaj pa družba, ki so ji izbojevali svobodo in samostojnost z največjo žrtvijo, s svojim življenjem? Na ta vprašanja in še na kakšno drugo bomo skušali z vašo pomočjo odgovoriti v eni od naslednjih števil revije Veteran.

Bojan Kuntarič

Družba Irkut želi prodrati na svetovne trge s svojim reaktivnim amfibijskim letalom be-200. Foto: Irkut

Irkut po zahodnih tirnicah

Podjetje Irkut Corporation iz Irkutskaja v vzhodni Sibiriji, ki je v rokah zasebnega kapitala, je drugo po velikosti rusko podjetje za družbo Suhoj, ki izdeluje opremo za oborožene sile. Skupno obema družbama je tudi dejstvo, da sodelujeta pri izdelavi večnamenskih bojnih letal su-30. Irkut ima dolgo tradicijo pri izdelavi letal, saj prihajajo iz njegovih proizvodnih hal že dobrih sedemdeset let in njegov delež pri ruskem izvozu orožja ter vojaške opreme znaša 12 odstotkov. Tako kot veliko ruskih podjetij se tudi v Irkutu srečujejo s pomanjkanjem denarja. Vodstvo podjetja je spoznalo, da ga bo dobilo le tako, da bodo delnice Irkuta kotirale na borzi. Tako bo Irkut postal prvo rusko podjetje, ki izdeluje izdelke za vojsko, ki bo preizkusilo svojo trdnost na borzi. Vodstvo podjetja je že zanikalo možnost, da bi njihove delnice prodajali na londonski borzi, saj naj bi bila ta borza za njih preveč imenitna in bodo srečo raje preizkusili na ruski borzi. Seveda londonske borze niso odpisali, ampak bodo srečo na njej preizkusili čez nekaj let, ko bodo videli, kako se bodo njihove delnice odrezale na domači borzi. Vodstvo Irkuta upa, da bo s prodajo svojih delnic na borzi zaslužilo nekaj sto milijonov dolarjev. V podjetju tudi poudarjajo, da njihov prihod na borzo ne bo oviral vlade v Moskvi, ki želi, da bi bil v Rusiji samo en veliki izdelovalec in ta bi imel mešano kapitalsko sestavo. Nekateri viri trdijo, da naj bi imelo podjetje Irkut vodilno vlogo v novi družbi. Podatki o poslovanju Irkut

Corporation kažejo, da gre družbi dobro in da je v vzponu. Leta 2000 je njen promet znašal 244 milijonov dolarjev, leta 2001 je bil njihov promet 308 milijonov dolarjev, leta 2002 pa že 528 milijonov dolarjev. Podobni so bili tudi rezultati zaslужka. Tako je podjetje leta 2000 zaslužilo 53 milijonov dolarjev, leta 2001 46 milijonov dolarjev in leta 2002 103 milijone dolarjev. Književodska vrednost Irkut Corporation pa znaša 4,5 milijarde ameriških dolarjev.

Osrednja Irkutova tovarna že od leta 1986 izdeluje samo letala vrste su-27 in njegovo izpeljanko su-30. Podjetje sedaj izdeluje letala vrste su-MK1 za Indijo in ima podpisano pogodbo za izdelavo teh letal z Malezijo. V Irkutu poudarjajo, da imajo letala sicer ime po Suhoju, vendar so oni največ vlagali v proizvodno tehnologijo in so solastnik blagovne znamke.

Podjetje Irkut se poskuša uveljaviti tudi na drugih področjih izdelave letal. Tako so razvili amfibijsko reaktivno letalo be-200, za katerega se zanima kar nekaj kupcev predvsem zaradi njegovih zmogljivosti pri gašenju požarov v naravi. V tovarni pa poudarjajo, da je uporabno tudi pri iskanju ter reševanju in pri transportu. Letalo CL-415, ki ga izdeluje družba Bombardier, lahko prepelje le polovico toliko vode kot be-200, ob tem pa je tudi precej počasnejše.

Ruska vlada je do zdaj naročila sedem letal be-200 za svoje reševalne službe, obstaja pa možnost, da jih bo naročila še osem. Ameriška družba Hawkins&Powers, ki se ukvarja z

gasilsko opremo, je z družbo Irkut podpisala pismo o nameri, da bi kupila osem letal be-200. Posel naj bi uresničili, ko bo letalo dobilo ustrezne certifikate.

V Irkutu so zelo optimistični glede prihodnosti teh letal. Tako naj bi jih v prihodnjih dvajsetih letih izdelali od 300 do 340. Njihovi načrtovalci pa že razmišljajo o razvoju transportnega letala, ki naj bi ga izdelovali skupaj z indijsko družbo Hindustan Aeronautics

Zastoj v pogajanjih

S problemi glede nadzora svojega zračnega prostora se ne ukvarjajo samo nekatere nove članice zveze Nato, ampak tudi nekatere stare. Pri tem mislimo na Poljsko, Madžarsko in Češko. Te tri države, ki so bile nekdaj članice neke druge vojaške zveze, so od nje podedovale tudi letala, ki pa so že davno opravila svojo službo, so krepko zastarela ter se nikakor ne morejo vklopiti v zavezniški koncept zračne obrambe. Vsaka o teh

Limited. Prav tako sodelujejo z evropskim letalskim koncernom Airbus ter izdelujejo nekatere dele za njihova letala. Z družbo EADS, ki je sicer 80-odstotni lastnik Airbusa, pa so se dogovorili, da jim bo pomagala pri prodaji letal be-200 v Evropi. Resne pogovore so imeli tudi z družbo BAE Systems o možnostih sodelovanja pri skupnem razvoju novega trenajznega letala. Pogovori niso bili najbolj uspešni, saj Irkut že sodeluje z družbo Aermacchi, ki je tekmeec BAE pri izdelavi novega reaktivnega vojaškega trenajznega letala. Vendar v Irkutu poudarjajo, da je možnosti za sodelovanje z Britanci veliko, tudi pri razvoju letal brez posadke.

Vodstvo Irkut Corporation se zaveda, da z zahodnimi družbami ne bo mogoče enakovredno in uspešno sodelovati, če ne bodo vlagali v posodobitev proizvodnje. Tako so v minulih dveh letih vložili v nove stroje 30 milijonov ameriških dolarjev. Predvsem v Nemčiji so kupili vrsto novih, sodobnih in zelo sofisticiranih strojev za obdelavo najrazličnejših kovinskih struktur. Mimogrede naj omenimo, da v Irkutu še vedno prisegajo na uporabo titana v letalski industriji in še nimajo strojev za obdelavo kompozitnih materialov.

treh držav se je po svoje lotila posodabljanja svojih vojaških letalskih sil. Češka se je odločila, da si bo letala za svoje letalstvo preprosto izposodila. Čehi so se odločili, da njihovim zahtevam najbolj odgovarja švedsko bojno večnamensko letalo JAS-39 gripen. O njihovem najetju so se Čehi začeli pogajati neposredno s švedsko vlado, od katere naj bi najeli 14 letal te vrste, med katerima naj bi bili tudi dve dvosedezni letali.

Čehi so se odločili, da bodo najeli švedska letala JAS-39 gripen, toda pogajanja so se zataknila.

Druga možnost je najetje letal F-16 belgijskih vojaških letalskih sil.

Posel naj bi bil vreden 20,3 milijarde čeških kron oziroma 750 milijonov ameriških dolarjev. Toda, kot kaže, so pogajanja med državama zastala in kot je najpogosteje, so zastala zaradi podrobnosti, ki naj bi jih zapisali v pogodbo. Ta naj bi med drugim predvidevala, da bo pri izpeljavi posla sodelovala tudi češka industrija. Vendar so Čehi doživeli mrzlo prho, saj so Švedski sporočili, da bo izposoja urejala ena pogodba, druga pogodba pa bo urejala sodelovanje češke industrije v poslu. Kljub temu pa v Pragi trdijo, da se bodo pogajanja nadaljevala, vendar jih bodo verjetno morali podaljšati.

V nekaterih vladnih krogih v češkem glavnem mestu pa je mogoče slišati, da bi mo-

rali Čehi še enkrat proučiti vse podrobnosti okoli najetja švedskih gripnov, saj naj bi to stalo več kot pa najetje 14 letal F-16 MLU, ki jih izdeluje ameriška družba Lockheed Martin in jih ponuja belgijska vlada.

Ameriška vlada, ki je pomagala določiti operativne stroške letal F-16, še vedno trdi, da je najetje »belgijskih« letal za Čeha veliko bolj ugodno kot najetje švedskih gripnov.

V čeških vladnih krogih izražajo upanje, da bodo pogajanja s Švedsko uspešna in bodo podpisali pogodbo, ki bo sprejemljiva za obe strani. Vendar pa tudi dodajajo, da če pogajanja s Švedski ne bodo uspešna, bodo podrobno proučili belgijsko ponudbo, da bi najeli njihova letala F-16 MLU.

Glede letal su-30MK si viri niso povsem enotni, koliko naj bi jih Vietnamci naročili.

Vietnamci posodablajo svoja letala

Vse države na svetu se srečujejo s pomanjkanjem denarja za vojsko oziroma nakupe novih oborožitvenih sistemov in nove opreme. Tudi države, v katerih se še pred nekaj leti niti vprašati ni smelo, ko je šlo za vojsko, zdaj varčujejo in se ozirajo za cenejšimi rešitvami. To se dogaja tudi v Vietnamu. Oblasti v Hanoju so namreč

sporočile, da bodo posodobile in nadgradile 10 letal za ognjeno podporo vrste su-22. Tako naj bi precej zmanjšali stroške, ki naj bi jih imeli, če bi kupili precej dražje ruske prestreznike vrste su-27 in večnamenska bojna letala vrste su-30.

Pri posodobitvi letal su-22 naj bi sodelovale Češka, Poljska,

Rusija in Ukrajina. Ena izmed vietnamskih idej je, da bi posodobili tudi dvosedežna trenajzna letala su-22. Pri teh naj bi sedež, ki je sicer zdaj namenjen inštruktorju, spremenili v sedež za inženirja za upravljanje bojnih sistemov.

V sestavi vietnamska vojaškega letalstva je 53 letal vrste su-17, su-20 in su-22. V letih od 1996 do 1998 so ruska podjetja nadgradila in posodobila 32 enosedežnih letal ter 2 dvosedežni letali su-22. Vietnamsko letalstvo ima tudi sedem letal su-27SK in pet letal su-27UBK/su-30K za zračno prevlado. Strokovnjaki menijo, da bodo nadgradili tudi ta letala in jih opremili z raketnimi izstrelki zrak-zrak vypel R-77 (AA-12), rake-

tami zrak-površina vypel Kh-29(AS-14), protiladijskimi raketami Kh-31 (AS-17) in raketami zrak-površina Kh-59M (AS-18).

Vietnamska vojska je za svoje letalstvo naročila še 4 večnamenska letala su-30MK, ki naj bi bili vredni 120 milijonov ameriških dolarjev, izdelovalec pa naj bi jih dobavil letos in prihodnje leto.

Z letali su-30MK zadeve niso povsem jasne, saj nekateri viri trdijo, da bo Vietnam naročil še osem letal te vrste in naj bi imel skupaj 12 letal su-30MK. Drugi viri pa pravijo, da bodo Vietnamci naročili še več letal te vrste. Prav tako pa ne vedo, kako bodo ti načrti vplivali na posodobitev letal su-22.

Francozi dobili tretje sokolje oko

Francoška vojaška mornarica je 26. februarja v oporišču mornariškega letalstva v Lann Bihoueuju prevzela tretje letalo za zgodnje opozarjanje in nadzor vrste E-2C Hawkeye, ki ga je izdelala ameriška družba Northrop Grumman.

Francozi so to letalo kupili zato, da bi razbremenili dela dve enaki letali, ki sta že nameščeni na francoski letalonosilki na jedrski pogon Charles de Gaulle. Prvi dve letali E-2C so Francozi kupili leta 1998 in 1999. Do zdaj sta letali skupaj naleteli več sto ur izvidniških poletov nad Indijskim oceanom in Afganistanom v letih 2001-2002.

Tretje letalo vrste Hawkeye je že 2. marca začelo redno operativno delo na krovu francoske jedrske letalonosilke in je na njenem krovu pristalo potem, ko je Charles de Gaulle izplul iz domačega pristanišča v Toulonu ter odšel

na trimesečno misijo v Indijski ocean. Na tem križarjenju je letalonosilka Charles de Gaulle poveljniška ladja eskadre, v kateri je 11 vojaških ladij.

Med misijo v Indijskem oceanu, ki so jo poimenovali Agapanthe, bodo francoske ladje v regiji sodelovale v nekaj vojaških vajah. Tako so imele francoske ladje marca ločene vaje z oboroženimi silami Omana, Arabskih emiratov in Katarja. Do konca svojega križarjenja po Indijskem oceanu pa bodo sodelovale še na vajah z ameriškimi ter indijskimi ladjami in mornariškimi silami Savdske Arabije.

V francoski eskadri so 4500 mož in podmornica na jedrski pogon ter izkrcevalna ladja. Francoskim ladjam pa se je pridružila tudi britanska fregata Gloucester, ki je namenjena protiletalski obrambi ladij.

Pripravil n. č.

Letala Hawkeye so sestavni del letalske flote na ameriških letalonosilkah. Posnetek letala E-2C Hawkeye z zloženimi krili je nastal na ameriški letalonosilki John F. Kennedy.

Vedno nasmejan!

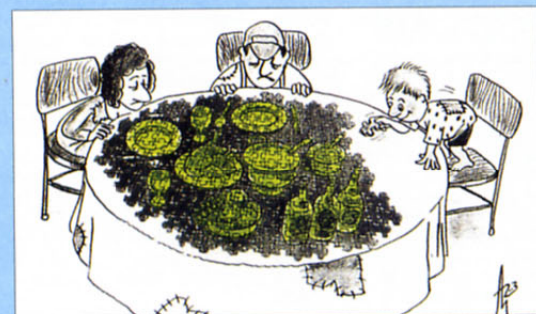
Riše: Milan Alašević

Se bomo po 1. maju še vedno vsi smejali?

EU = au, au, au

Ali je naša prihodnost takšna?

Vsak po svoje

Kaj vse prineseta napredek in nova tehnologija!

AVTOR: CVETO ERMAN	POSODA IZ PLASTIČNE MASE	PRITOŽNIK, KDOR KAJ REKLAMIRA	HODNIK S STEBRI V STARI GROJJI	POVEST SIMONA JENKA	TROPSKA KUKAVICA	PERJE PRI REPI																																																											
OKRAŠNI OBROČEK ZA NOŠENJE NA PRSTU		5			9																																																												
PRIDELEK ENEGA LETA																																																																	
PRIPRAVNIK ZA DUHOVNIŠKI POKLIC																																																																	
SLOVENSKI GLASBENIK (LOUZE)					VARČEVANJE	KDOR TEPEŽKA																																																											
ZONE ANDERLČ			ŽOGA IZVEN IGRIŠČA NORVEŠKI SLALOMIST (TOM)		4																																																												
REKA V NEMČIJI	19			RAZLIČNA VOKALA																																																													
NEMŠKI FILOZOF (PAUL) ČLOVEK V MLADOSTI				OSNOVNA SOLA		23																																																											
GODALNI INSTRUMENT KI IMA OD VIOLINE ZA KVINTO NIŽJI TONSKI OBSEG	20																																																																
ANTIČNO NEPOKRITO GLEDALIŠČE																																																																	
STROKOVNIAK ZA DIALEKTOL OGUJO			2																																																														
AKTERKA																																																																	
MAURICE RAVEL				8																																																													
VZDRŽEN ČLOVEK, SPOKOBNIK																																																																	
REKA V NEMČIJI DESNI PRITOK DONAVE KI TEČE SKOZI MUNCHEN																																																																	
INKOVSKI VLADAR				14																																																													
SLOVENSKA TISKOVNA AGENCIJA	1																																																																
ZBIRALKA OČLASSOV, NAROČNIKOV																																																																	
PALICA ZA ČIŠČENJE PLUGA																																																																	
<table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td colspan="7">Nagradna križanka:</td> </tr> <tr> <td>Ime: -----</td> <td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td><td>8</td><td>9</td><td>10</td><td>11</td><td>12</td> </tr> <tr> <td>Priimek: -----</td> <td>13</td><td>14</td><td>15</td><td>16</td><td>17</td><td>18</td><td>19</td><td>20</td><td>21</td><td>22</td><td>23</td><td>24</td> </tr> <tr> <td>Ulica: -----</td> <td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td>Kraj: -----</td> <td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> </table>							Nagradna križanka:							Ime: -----	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Priimek: -----	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	Ulica: -----													Kraj: -----												
Nagradna križanka:																																																																	
Ime: -----	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12																																																					
Priimek: -----	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24																																																					
Ulica: -----																																																																	
Kraj: -----																																																																	

Reševalcem nagradne križanke
Tudi v 23. številki revije Veteran smo za vas pripravili nagradno križanko. Tri srečneže, ki jih bo določil žreb, čakajo praktične nagrade. Rešitve pošljite na dopisnici na naslov **Zveza veteranov vojne za Slovenijo, p. p. 2780, Rojčeva 16, 1110 Ljubljana**.
Žreb je določil, da bodo nagrade iz prejšnje številke dobili: **Marko Černič**, Ledina 58, 8290 Sevnica, **Mira Sluga**, Dane 274, 6210 Sežana in **Leon Blažin**, Rusjanov trg 8, 1000 Ljubljana.

SLOVARČEK:
LARAN: francoski pisec o likovni umetnosti
NATORP: nemški filozof (Paul)
JIRAK: češki skladatelj (Karel)
LILAVKA: rakov lev
RHO: mesto pri Milanu
OITA: mesto na severu otoka Kiušuja
STIANSEN: norveški smučar (Tom)

Objave

Na podlagi 16. člena Statuta Zveze veteranov vojne za Slovenijo, ki ga je sprejel Ustanovni zbor Zveze veteranov vojne za Slovenijo 20. maja 2000, je predsedstvo Zveze veteranov vojne za Slovenijo sprejelo

PRAVILNIK OVETERANSKIH OBLEKAH

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

S tem pravilnikom se urejajo kraj, kakovost, barva in nošenje veteranskih oblek, oznak in priznanj.

2. člen

Veteransko obleko Zveze veteranov vojne za Slovenijo (v nadaljevanju: ZVVS) smejo nositi le veteranke in veterani (v nadaljevanju: veterani), ki so člani območnih združenj veteranov vojne za Slovenijo (v nadaljevanju: OZVVS), ki so članice ZVVS.

3. člen

Veteranske obleke so:

- slovesna veteranska obleka,
- maskirna veteranska obleka Teritorialne obrambe (v nadaljevanju: TO),
- veteranska obleka Manevrske strukture narodne zaščite (v nadaljevanju: MSNZ ZVVS).

II. SLOVESNA VETERANSKA OBLEKA

4. člen

Slovesno veteransko obleko sestavljajo:

- kapa, jopič, plašč s podlogo, hlače, srajca, kravata, nizki čevlji in nogavice v črni barvi, bele rokavice.

5. člen

Kapa je planinska in je zelene barve. Na sredini ima izvezen znak ZVVS.

Jopič je zelene barve. Ima dva naprsna našita žepa, spodaj pa dva poševno vrezana žepa. Na ramenih ima všiti epoleti, na smenljivih epoletah pa izvezena znaka ZVVS. Na levem rokavu, 10 cm pod ramenskim šivom, se nosi grb Republike Slovenije z napisom VETERAN. Na desnem rokavu, 10 cm pod ramenskim šivom, se nosi oznaka Svetovne veteranske federacije. Okrasna vrstica v beli, rdeči in modri barvi je spletena v pramen in pripeta na desno ramensko epoleto ter pritrjena na desni žep jopiča.

Dežni plašč z dvema pokončno vrezanimi žepoma je temno zelene barve in ima smenljivo podlogo. V ovratniku ima spravljeno kapuco. V višini prsi ima na levi strani našit izvezen znak ZVVS. Na levem rokavu, 10 cm pod ramenskim šivom, se nosi grb Republike Slovenije z napisom VETERAN. Na desnem rokavu, 10 cm pod ramenskim šivom, se nosi oznaka Svetovne veteranske federacije.

Hlače so črne barve, spredaj imajo dva poševno vrezana žepa, zadaj pa dva vodoravno vrezana žepa. Hlačnici imata tanek rdeč obvis. Pas za hlače je črne barve in ima srebrno sponko, na njej je nameščen znak ZVVS.

Zelena srajca z dolgimi rokavi se nosi brez jopiča in brez kravate z odpetim zgornjim gumbom. Ima dva naprsna našita žepa in všiti ramenski epoleti. Na smenljivih epoletah sta izvezena znaka ZVVS. Na levem rokavu, 10 cm pod ramenskim šivom, se nosi grb Republike Slovenije z napisom VETERAN. Na desnem rokavu, 10 cm pod ramenskim šivom, se nosi oznaka Svetovne veteranske federacije. Na desni strani prsi nad nadprsnim žepom se nosi sredinsko umeščen znak osebnosti iz istega blaga (prva črka imena in priimek). Obroba znaka in črke so v barvi starega zlata. Bela srajca z dolgimi rokavi z našitkoma ali brez se nosi pod jopičem in s kravato. Bela srajca s kratkima rokavoma in našitkoma se nosi brez jopiča in brez kravate, z odpetim zgornjim gumbom. Ima dva našita naprsna žepa in všiti ramenski epoleti. Na levem rokavu, 10 cm pod ramenskim šivom, se nosi grb Republike Slovenije z napisom VETERAN. Na desnem rokavu, 10 cm pod ramenskim šivom, se nosi oznaka Svetovne veteranske federacije. Na desni strani prsi nad nadprsnim žepom se nosi sredinsko umeščen znak osebnosti iz istega blaga (prva črka imena in priimek). Obroba znaka in črke so v barvi starega zlata. Kravata je zelene barve z natisnjanim znakom ZVVS.

MASKIRNA VETERANSKA OBLEKA TO

6. člen

Maskirna veteranska obleka TO je iz maskirno potiskane tkanine.

Maskirno veteransko obleko TO sestavljajo:

- kapa, ovratna ruta, hlače, srajca, vetrovka, pulover, rokavice, škornji, pas za hlače.

7. člen

Na kapi se nosi znak ZVVS. Na srajci in vetrovki se nosita veteranska našitka. Na levem rokavu, 10 cm pod ramenskim šivom, se nosi grb Republike Slovenije z napisom VETERAN. Na desnem rokavu, 10 cm pod ramenskim šivom, se nosi oznaka Svetovne veteranske federacije. Na traku nad levim nadprsnim žepom se na smenljivih epoleti nosi izvezen znak ZVVS. Na desni strani prsi nad nadprsnim žepom se nosi sredinsko umeščen znak osebnosti iz istega blaga (prva črka imena in priimek). Obroba znaka in črke so v barvi starega zlata. Srajca se nosi samostojno, pod puloverjem ali vetrovko. Kadar se srajca nosi samostojno, se nosi z odpetim zgornjim gumbom. Hlače se nosijo zatlacene v škornje.

VETERANSKA OBLEKA MSNZ ZVVS

8. člen

Veteranska obleka MSNZ ZVVS je iz maskirno potiskane tkanine. Je v barvah nekdanje specialne brigade MORIS.

Veteransko obleko MSNZ ZVVS sestavljajo:

- baretko, srajca, vetrovka, hlače, pas za hlače, škornji.

9. člen

Baretko je temno zelene barve. Na njej je kokarda MORIS-a.

Maskirna srajca z dolgimi rokavi se nosi z odpetim zgornjim gumbom samostojno ali pod vetrovko. Ima dva naprsna našita žepa. Na levem rokavu, 10 cm pod ramenskim šivom, se nosi grb Republike Slovenije z napisom VETERAN. Dva centimetra pod omenjenim našitkom se nosi našitek MSNZ. Na desnem rokavu, 10 cm pod ramenskim šivom, se nosi oznaka Svetovne veteranske federacije. Na desni strani prsi nad nadprsnim žepom se nosi sredinsko umeščen znak osebnosti iz blaga, na levi pa napis SLOVENIJA.

Maskirna vetrovka se nosi prek srajce. Na levem rokavu, 10 cm pod ramenskim šivom, se nosi grb Republike Slovenije z napisom VETERAN. Dva centimetra pod omenjenim našitkom se nosi našitek MSNZ. Na desnem rokavu, 10 cm pod ramenskim šivom, se nosi oznaka Svetovne veteranske federacije. Na desni strani prsi nad nadprsnim žepom se nosi sredinsko umeščen znak osebnosti iz blaga, na levi pa napis Slovenija.

Bojni pas je zelene barve in se nosi prek vetrovke.

Hlače so maskirne, pas za hlače pa črne barve.

Škornji so črne barve.

Kokarda MORIS-a je sestavljena iz ščita, obrobljenega z vencem lipovih listov na dveh mečih. Na ščitu na lipovem listu je risova glava.

Našitek MSNZ ZVVS je sestavljen iz okrogle oblike. V sredini je znak MSNZ, nad njim je na usločnem traku napis VETERAN, spodaj na usločnem traku pa napis MSNZ. Obleko MSNZ ZVVS smejo nositi le veterani, ki jim je priznan status organizatorja MSNZ 90.

Pripadniki MSNZ 90 lahko nosijo znak MSNZ na bojni veteranski obleki na desni strani.

10. člen

Kroj, barvo in kakovost blaga določa lista kakovosti, ki je sestavni del tega pravilnika. Lista kakovosti ima veljavnost zaščitnega znaka ZVVS.

11. člen

Zaradi večje promocije in boljše prepoznavnosti organizacije se ob različnih priložnostih priporoča nošnja čepic zelene barve z izvezenim znakom ZVVS ter raznih zelenih in belih majic z natisnjanim ali izvezenim znakom ZVVS.

III.

VETERANSKE OZNAKE IN PRIZNANJA

12. člen

Veterani nosijo veteranske oznake:

- Izvezen znak ZVVS se nosi na kapi in smenljivih epoletah. Natisnjene oznake ZVVS se nosi na kravati. Na sredini levega zgornjega žepa se nosi kovinski znak članstva ZVVS.
- Okrasna vrstica v beli, rdeči in modri barvi je spletena v pramen, ki je pripeta na desno ramensko epoleto in pritrjena na desni žep jopiča.
- Okrasna vrstica praporščaka je pletenica v barvi starega zlata. Praporščaki jo nosijo na veteranskem plašču pod desno pazduho in pripeto na desno ramensko epoleto.
- Na levem rokavu, 10 cm pod ramenskim šivom, se nosi grb Republike Slovenije z napisom VETERAN.
- Na levem rokavu, 2 cm pod našitkom grba Republike Slovenije z napisom VETERAN, se nosi našitek MSNZ ZVVS.
- Na desnem rokavu, 10 cm pod ramenskim šivom, se nosi oznaka Svetovne veteranske federacije.
- Na konicah ovratnika jopiča se nosita kovinski oznaki SVN v zlati barvi.
- Znak osebnosti se nosi nad desnim nadprsnim žepom oblačila; kovinski se nosi na jopiču, iz blaga na srajcah in vetrovkah.
- Gumbi zlate barve z znakom ZVVS se nosijo na ramenskih epoletah, nadprsnih žepih in rokavih jopiča.

13. člen

Oblike, barva, velikosti in kakovosti veteranskih oznak in našitkov so določeni v prilogi, ki je del tega pravilnika.

VETERANSKA PRIZNANJA

14. člen

Veterani nosijo veteranska priznanja, ki so jih prejeli za delo v ZVVS, na levi strani suknjiča nad nadprsnim žepom. Priznanja se lahko nadomestijo z nadomestnimi trakci, ki se lahko nosijo na srajcah in jopiču slovesne veteranske obleke ter na srajci in vetrovki bojne veteranske obleke TO.

DRUGE OZNAKE

15. člen

Pripadniki MSNZ, ki so veterani, lahko nosijo slovesni veteranski obleki oznake organizacije MSNZ.

Veterani smejo na veteranski uniformi nositi državna odlikovanja, ki jih podeljujejo predsednik republike, Ministrstvo za obrambo ter Ministrstvo za notranje zadeve in katerih vsebina je vezana na domoljubna dejanja, dejanja

za hrabrost, hrabro dejanje, delo in uspehe v Slovenski vojski in policiji.

Praporščaki ZVVS nosijo na svojih veteranskih oblekah znak praporščaka in okrasno vrstico praporščaka. Okrasna vrstica praporščaka je pletenica v barvi starega zlata. Praporščaki jo nosijo na veteranskem plašču pod desno pazduho in pripeto na desno ramensko epoleto. Znak praporščaka se nosi na sredini desnega žepa jopiča slovesne veteranske obleke. V tem primeru se okrasna vrstica slovesne veteranske obleke priprija na navaden gumb, ki je pršit na vrh našitega žepa dva centimetra od zunanjega levega roba in je skrit pod poklopce žepa.

V času nošenja veteranskih oblek veteranom ni dovoljeno nošenje znakov, oznak, činov, priznanj in drugih simbolov, ki niso določeni s tem pravilnikom.

Nošenje znakov, oznak in drugih simbolov, ki niso pozitivno vezani na Slovenijo, ni dovoljeno.

ČASTNI PAS

16. člen

Predsednik ZVVS, PO in OZVVS ob izvolitvi prejmejo poseben svilen pas rdeče barve v spomin na ustoličenje slovenskih knezov na Gosposvetem polju.

Obliko pasu določa lista kakovosti v prilogi z oznakami in znaki.

Pas se nosi ob slovesnostih na veteranskih oblekah in ob primernih civilni obleki.

IV.

NOŠENJE VETERANSKIH OBLEK

17. člen

Slovesno veteransko obleko lahko nosijo člani OZVVS, ki so članice Zveze veteranov vojne za samostojno Slovenijo.

Slovesno veteransko obleko nosijo člani na:

- državnih proslavah,
- slovesnih proslavah in prireditvah, ki jih organizira ZVVS,
- sejah in srečanjih mednarodnih veteranskih organizacijah,
- javnih nastopih, ko predstavljajo ZVVS,
- pogrebnih slovesnostih,
- prireditvah, ko to določi predsedstvo ali predsednik.

18. člen

Veterani nosijo slovesno veteransko obleko urejeno, glede na vremenske razmere, le kot celoto. Menjava njenih delov ali prirejanje ni dovoljeno.

19. člen

Sestavni del slovesne veteranske obleke so tudi bele rokavice, ki jih nosijo veterani:

- na pogrebnih slovesnostih v primerih, ko nosijo krsto ali žaro, blazinico s priznanji pokojnega veterana, državno zastavo, veteranski prapor in vence,
 - pri polaganju vencev na grobove padlih in umrlih veteranov,
 - na državnih in veteranskih proslavah, ko nastopajo v esalonu,
 - praporščaki, ko nosijo prapore,
 - pri izvajanju slovesnega veteranskega dejanja.
- Nespoštovanje pravil nošenja slovesne veteranske obleke se šteje za hujsko kršitev četrte alineje 11. člena Statuta ZVVS. Častno razsodišče lahko po 22. členu Statuta ZVVS izreče ustrezen ukrep.

V.

IZDELAVA SLOVESNIH VETERANSKIH OBLEK

20. člen

Slovesne veteranske obleke lahko izdelujejo le proizvajalci, ki imajo to pravico pridobljeno po postopku in skladno s predpisi ter pogodbo, sklenjeno z ZVVS. Proizvajalci morajo pri izdelavi slovesnih veteranskih oblek spoštovati določila tega pravilnika, s katerim so določeni kraj, kakovost, barva in druge zahteve za izdelavo oblek.

Glede naročanja in prodaje veljajo splošno veljavni predpisi za proizvodnjo in prodajo blaga.

VI.

KONČNE DOLOČBE

21. člen

Za spremembo kroja, barve in kakovosti slovesne veteranske obleke je pristojno Predsedstvo ZVVS.

22. člen

Ta pravilnik je obvezen za ZVVS in vsa OZVVS, ki so člani ZVVS.

23. člen

Pravilnik je sprejelo Predsedstvo ZVVS na 4. seji 5. 11. 2003 in velja od 6. 11. 2003. S tem pravilnikom preneha veljati Pravilnik o svečani veteranski obleki št. ZVVS-5/2001 z dne 22. 2. 2001.

Številka: ZVVS-12/2003

Ljubljana, 5. 11. 2003

Srečko LISJAK
PREDSEDNIK ZVEZE
VETERANOV VOJNE ZA SLOVENIJO

ZA VETERANSKE SKUPINE 10% POPUSTA

Kmetič, d. o. o.

Sp. Voličina 81/a
2232 Voličina

Kmetič Majda in Branko
Telefon: (02) 729 27 10
Telefaks: (02) 729 27 11

Prijazno osebje restavracije Kmetič vam z na smeškom postreže željeni napitek ali potrebno informacijo. Po vaši izbiri in želji vam pripravimo in postrežemo različne jedi po naročilu, malice, kosila, pice...

Odperto od 7. do 22. ure, za zaključene družbe neomejeno!

VOJNI MUZEJ LOGATEC

Vojni muzej Logatec predstavlja vojno in vojaško zgodovino Slovencev oziroma našega ozemlja od kamnite sekire, srednjega veka, 1. in 2. svetovne vojne do danes, poseben poudarek pa je namenjen vojni za Slovenijo 1991. Tu so predmeti, ki jih ni mogoče videti nikjer drugje in bi dejansko morali biti v nacionalnem vojnem muzeju.

Posebnosti so uniforme vseh načelnikov Generalštaba Slovenske vojske, fotografije s podpisi vseh najvišjih državnih voditeljev slovenske obrambe leta 1991, uniforma junaka Rožne doline 1991, polkovnika Srečka Lisjaka, armbrust stotnika Ernesta Anželja iz Peker, kompas v Ljubljani sestreljenega helikopterja in drugo.

Muzej je odprt vsak dopoldan!

Informacije po telefonu: **(01) 754 27 81 ali 754 27 90**

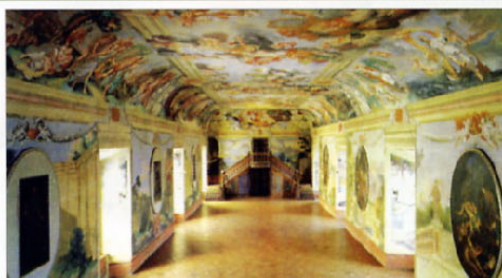
Posavski muzej Brežice

Cesta prvih borcev 1, 8250 Brežice
tel: / 07 / 466 - 05 - 17
fax: / 07 / 466 - 05 - 16
e-mail: ivan.kastelic@guest.arnes.si
domača stran: www.posavski-muzej.si

Vijudno vabljeni v grajsko klet, kjer obiskovalcem nudijo organizirane vodene degustacije vinskih kapljic vrhunske kakovosti.

Veteranom (skupinam) priznavamo 10% popusta za ogled muzeja ob predložitvi naročilnice.

Ogled za skupine je voden ob predhodni najavi.

Zbirke v naši razstavi so: arheologija (od prazgodovine do Rima), etnologija (kmetije v 19. st.), barok (freske, olja), viteška dvorana, kmečki upori, Dalmatinova Biblija, izgnanstvo z novejšo zgodovino, spominska soba Franja Stiplovska. Vstopnina: otroci 250 SIT, odrasli 500 SIT.

Izdelujemo piramide

Miniaturne izvedbe protitankovskih ovir iz vojne za Slovenijo. Izdelane so iz medenine, visoke približno 70 mm in visoko polirane. Na eni strani je pritrjen znak ZVVS, možno pa je tudi vgravirati ustrezen napis. Piramida je težka 700 g in pakirana v temno zeleno ustrezno embalažo. Cena za kos je 8.500 SIT + DDV = 10.200 SIT.

Izdelujemo tudi znake ZVVS višine 35 mm z vijakom za pritrdjevanje na kapo. Cena za kos je 500 SIT + DDV = 600 SIT.

Naročilo izdelkov:

Podjetje za zaposlovanje in usposabljanje invalidov

DVZ Ponikve, d. o. o.

Ponikve 76, 1312 Videm Dobropolje

Telefon: (01)780 72 89,
786 71 66

Telefaks: (01) 780 72 19
E-pošta: dvzponikve@siol.net

Bojan Keber, s. p.

Maistrova 3
2380 Slovenj Gradec
Davčna št.: 56818696

Št. transakcijskega računa na ABANKI: 05100-8010384424

Mobitel: 041 553 433

Okrasna blazina:

Izdelana je iz imitacije alkantare in polnjena s sinteksom. Velika je 36 x 36 cm. Znak ZVVS je izvezen. Možna izbira barve. Primerna je za v avtomobil, na sedežno garnituro in za darilo. Cena okrasne blazine je 2.000,00 SIT. Stroški pošiljanja niso všteti v ceno.

Ura:

Izdelana iz lipove vezane plošče in velika 25 x 35 cm. Nanjo se lahko nariše en znak ali dva znaka. Možna je izbira grafike. Primerna je za darilo. Cena je 12.000,00 SIT. Stroški pošiljanja niso všteti v ceno.

Grand****

HOTEL SAVA
ROGAŠKA

LOTUS PROGRAM

Cena programa v eno- in dvoposteljni sobi za osebo znaša / SIT:

	04. 04. - 07. 06. 2004			07. 06. - 01. 08. 2004		
	2 dni	5 dni	7 dni	2 dni	5 dni	7 dni
Grand hotel SAVA****	23.500	56.600	74.600	21.500	51.600	67.600
Hotel ZAGREB****						
Upokojenci	23.500	51.000	67.200	21.500	46.500	60.900

Program vsebuje:

- 2, 5, 7 x polpenzion
- neomejeno kopanje v termalnem bazenu, prost vstop v turško in finsko savno, tepidarij, Kneip kopeli, aquaaerobika,
- vsak dan jutranja gimnastika v bazenu ali fitness centru
- prost vstop v fitness center
- joga nidra za sprostitvev in meditacijo
- specialna masaža hrbta (20 min)-pri 5 in 7-dnevnem programu
- refleksna masaža stopal ali aromaterapija obraza in glave (20 min)
- svečana večerja ob svečah in glasbi
- vsak večer ples in zabava v kavarni Imperial
- bogat in zanimiv animacijski program

Doplačila na dan (v SIT):

- za polni penzion	1.700 SIT
- turistična pristojbina	162 SIT

Zaužijte lepoto z nami!

Lotus **terme**
spa & beauty

Grand****

HOTEL SAVA

Hotel SAVA Rogaska d.o.o.
Zdraviliški trg 6
3250 Rogaska Slatina
Tel.: 03 811 4000
Fax: 03 811 4732
E-pošta: info@hotel-sava-rogaska.si